

Diagnoza lokalnych problemów społecznych mieszkańców miasta Tarnowa

„Zadanie realizowane na zlecenie Gminy Miasta Tarnowa, w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Tarnowa na

2016 rok”.

Tarnów, wrzesień 2016

Centrum Profilaktyki i Reedukacji „Atelier” Sp. z o.o.

Ul. Grzegorzeczka 10/305

31-530 Kraków

tel. 12 427 21 41, 881 455 251,

email: biuro@atelier-profilaktyka.edu.pl

Spis treści

Diagnoza lokalnych problemów społecznych mieszkańców miasta Tarnowa.....	1
1. Wprowadzenie do badania	3
2. Metodologia	5
3. Kwestionariusz wywiadu	7
4. Metoda badawcza	8
5. Badanie uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej.....	9
5.1 Struktura badanej próby	9
5.2. Problem alkoholowy wśród dzieci i młodzieży szkolnej	12
5.3. Problem narkotykowy wśród dzieci i młodzieży szkolnej.....	21
5.4. Problem przemocy i cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej	35
6. Badanie dorosłych mieszkańców	65
6.1 Struktura badanej próby	65
6.2. Problem alkoholowy wśród dorosłych mieszkańców	69
6.3. Problem narkotykowy wśród dorosłych mieszkańców	77
6.4. Problem przemocy wśród dorosłych mieszkańców.....	85
7. Kontrola punktów sprzedaży alkoholu	101
7.1. Opracowanie zebranych wyników.....	102
7.2. Interpretacja	103
8. Wnioski i rekomendacje z badań.....	105
8.1. Osoby dorosłe.....	105
8.2. Dzieci i młodzież	107
8.3. Pozytywne tendencje w dynamice problemów społecznych.....	109
8.4. Wnioski dotyczące badania punktów sprzedaży alkoholu	110
9. Porównanie wyników i wniosków sporządzonej diagnozy z wnioskami diagnoz opracowanych w 2012 r. i 2014 r.	112
Aneks	112

1. Wprowadzenie do badania

W celu przeprowadzenia diagnozy zagrożeń społecznych na terenie miasta Tarnowa przeprowadzono anonimowe badanie ankietowe, które objęło dorosłych mieszkańców, uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych.

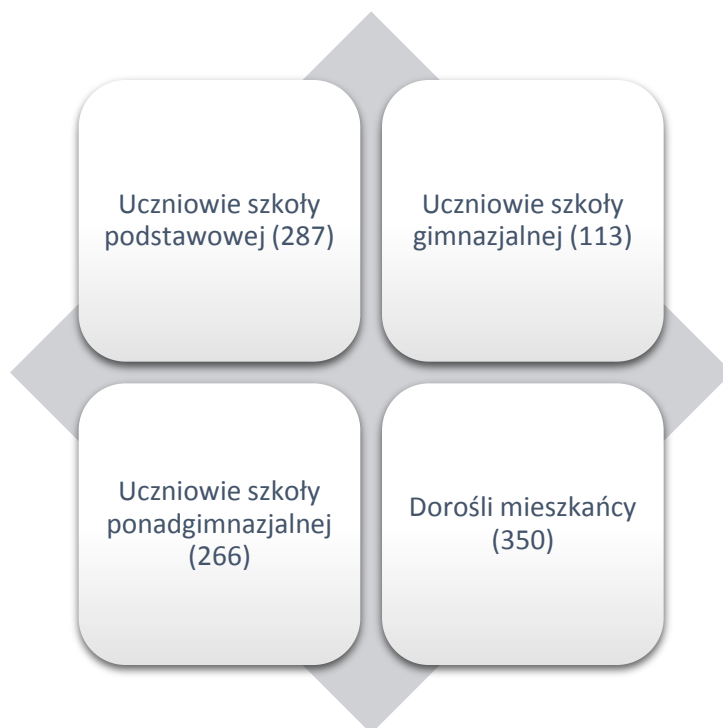
Celem przeprowadzonych badań było poznanie problemów oraz zagrożeń społecznych występujących na terenie miasta Tarnowa wśród różnych grup wiekowych, w szczególności:

- rodzajów problemów i zagrożeń społecznych, które występują w różnych grupach wiekowych mieszkańców miasta Tarnowa – przede wszystkich: alkoholizm, narkomania, dopalacze, agresja, przemoc, cyberprzemoc oraz uzależnienie od Internetu,
- skala rozpowszechniania tych problemów oraz zagrożeń na terenie miasta Tarnowa, a także postawy mieszkańców wobec nich,
- wiedza na temat instytucji świadczących pomoc społeczną w zakresie radzenia sobie z problemem nadużywania alkoholu oraz przemocą w rodzinie,

Badanie ankietowe było realizowane w czerwcu 2016 r., co pozwoliło na zebranie danych od łącznie **1016 mieszkańców miasta**. W badaniu wzięło udział 7 szkół, w tym szkoła podstawowa, gimnazjalna i ponadgimnazjalna.

Zróżnicowany dobór próby do badania pozwolił na pogłębienie badanych zjawisk związanych z zagrożeniami społecznymi na terenie miasta i uzyskanie informacji oraz opinii z różnych środowisk mieszkańców. Poniżej prezentowany jest szczegółowy podział badanej próby.

Graf. 1 Udział poszczególnych grup w badanej próbie

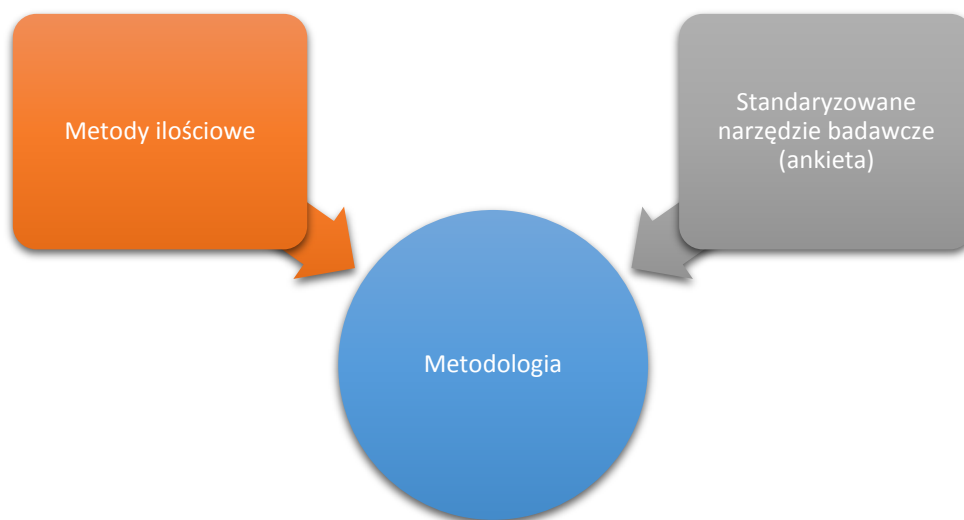

Uzyskane dzięki zrealizowanemu badaniu ankietowanemu dane pozwoliły na diagnozę problemów społecznych, oszacowanie ich skali oraz charakterystykę. Pod kątem prowadzonych analiz statystycznych uwzględniono kwestie dotyczące sytuacji społeczno – demograficznej badanych osób (płeć, wiek) oraz poziom wykształcenia, stan cywilny oraz status społeczny. Analiza oraz interpretacja danych została podzielona na dwie odrębne części, której odpowiadają poszczególne grupy respondentów.

2. Metodologia

Badanie diagnozujące problemy społeczne na terenie miasta Tarnowa zostało przeprowadzone zgodnie z **metodologią ilościową** przy użyciu **standaryzowanej ankiety**. Koncepcja badania uwzględniała zapewnienie trafności oraz rzetelności planowanych działań, z czym wiązała się przede wszystkim triangulacja źródeł danych, która polegała na zgromadzeniu informacji od różnych grup mieszkańców (dzieci i młodzieży szkolnej, osób dorosłych).

Graf. 2 Metodologia badania

Opracowana metodologia zmierzała do diagnozy występowania i natężenia powyższych problemów na terenie miasta. W celu przeprowadzenia rzetelnej diagnozy zostały przeprowadzone cztery komplementarne badania (wśród uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej, ponadgimnazjalnej oraz dorosłych mieszkańców). Do badania wybrano grupy mieszkańców miasta, których opinie pozwoliły na wieloaspektowe potraktowanie badanej tematyki, analizę nasilenia oraz dynamiki problemu. Każda z badanych grup respondentów: uczniów oraz dorosłych mieszkańców, wniosła coś nowego względem badanego zagadnienia i pozwoliła na lepszą diagnozę występującego problemu społecznego, czego efektem końcowym jest niniejsze opracowanie wyników w formie raportu oraz sporządzenie rekomendacji względem dalszych działań prewencyjnych prowadzonych przez miasto.

Wyniki przedstawione w opracowaniu mają charakter procentowy, zaś ewentualne dysproporcje związane są zaokrągleniem do liczb całkowitych. W ankiecie pojawiły się także pytania wielokrotnego wyboru, dlatego w tych przypadkach zebrane odpowiedzi nie sumują się do 100%. W przypadku części badania uczniów szkoły podstawowej, szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej wyniki przedstawiono na zasadzie porównań między grupami,

co ułatwia proces wnioskowania i zauważenia ewentualnych różnic i występujących tendencji. Uczniowie szkoły podstawowej często nazywani są w raporcie, jako dzieci, a uczniowie szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej, jako młodzież szkolna.

3. Kwestionariusz wywiadu

Na potrzeby niniejszego badania opracowane zostały trzy kwestionariusze ankiety:

- dla mieszkańców (25 pytań jednokrotnego wyboru, zaopatrzonych w warianty odpowiedzi – kafeterię oraz 13 pytań wielokrotnego wyboru umożliwiające wskazanie kilku wariantów odpowiedzi jednocześnie)
- dla uczniów szkoły podstawowej (28 pytań jednokrotnego wyboru z kafeterią i 16 pytań wielokrotnego wyboru)
- dla uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej (34 pytania jednokrotnego wyboru i 21 pytań wielokrotnego wyboru)

Ankieta użyta w badaniu miała, niezależnie od badanej grupy, podobną konstrukcję. Różnice w ankietach kierowanych do poszczególnych grup, związane były przede wszystkim z ich specyfiką (cechami społeczno – demograficznymi).

Badanie uczniów odbyło się drogą elektroniczną, przy użyciu internetowego systemu do przeprowadzania badań społecznych i zbierania danych, zaś dorośli mieszkańcy badani byli przy użyciu ankiety papierowej. Ankieta realizowana w szkołach wypełniana była samodzielnie, co ma niebagatelną rolę w przypadku badania postaw i opinii względem delikatnych i drażliwych kwestii (przemoc, spożywanie substancji psychoaktywnych). Przed przystąpieniem do realizacji badania wśród dzieci i młodzieży szkolnej, za każdym razem pozyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania ankietowego, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko wystąpienia braków danych. Należy jednak zaznaczyć, że diagnoza problemów społecznych (przemocy, uzależnień) jest procesem trudnym, ponieważ osoby doświadczające tego typu zjawisk często decydują się nie mówić o występujących problemach, dlatego też należy interpretować przedstawione wyniki badania ankietowego z dozą ostrożności.

4. Metoda badawcza

Dane na podstawie, których oparto wnioski i analizy niniejszego raportu pozyskano metodą CAWI (Computer-Assisted Web Interview – ankieta przeprowadzona przy pomocy strony WWW) i PAPI (Paper & Pen Personal Interview – ankieta z respondentem prowadzona osobiście, twarzą w twarz, ankieter odczytuje pytania i notuje uzyskiwane odpowiedzi na ankiecie). Techniki te są stosowane w badaniach ilościowych.

Na potrzeby niniejszego badania wykorzystano oprogramowanie, które pozwala użytkownikom na rozwijanie i publikację wielu ankiet oraz gromadzenie i analizę odpowiedzi udzielonych przez respondentów. Pytania są podzielone na grupy. Odpowiedzi w obrębie każdej grupy organizowane są na tej samej stronie. Badania mogą wykorzystywać różne rodzaje pytań m.in.: jednokrotnego i wielokrotnego wyboru, wprowadzania tekstu (otwarte), listy rozwijane, suwak etc. Ponadto administrator ustala reguły przejścia pomiędzy pytaniami, dlatego ich kolejność w kwestionariuszu może wynikać bezpośrednio z odpowiedzi udzielanych przez ankietowanych.

Zebrane materiały empiryczne, wygenerowane z systemu pod postacią raportu w arkuszu Excel, poddane zostały analizie.

5. Badanie uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej

5.1 Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne wśród dzieci i młodzieży szkolnej na terenie miasta Tarnowa wzięło udział łącznie 7 szkół, w tym szkoły podstawowe, gimnazjalne oraz ponadgimnazjalne.

Łącznie zebrano 666 ankiet, w tym 287 wśród uczniów szkoły podstawowej, 113 wśród uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 266 w szkole ponadgimnazjalnej. Poniżej prezentowana jest szczegółowa struktura badanej próby.

W badaniu wzięło udział nieco więcej mężczyzn, niemniej jednak starano się zachować porównywalne proporcje między płcią. Najwięcej mężczyzn wzięło udział wśród uczniów szkoły podstawowej (57%), zaś najwięcej kobiet wśród uczniów szkoły ponadgimnazjalnej (59%).

Wykres 1. Płeć:

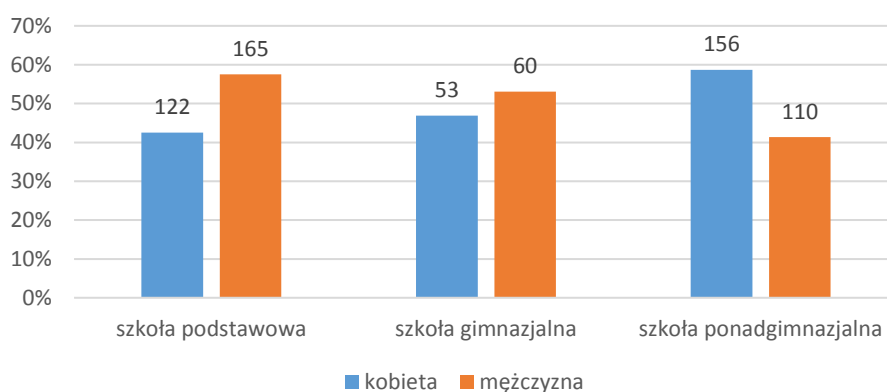

Tabela 1. Płeć:

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
kobieta	122	43%	53	47%	156	59%
mężczyzna	165	57%	60	53%	110	41%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Wśród uczniów szkoły ponadgimnazjalnej największy odsetek to uczniowie klas I (91%), zaś 9% uczęszcza do klasy II.

Wykres 2. Klasa – szkoła ponadgimnazjalna:

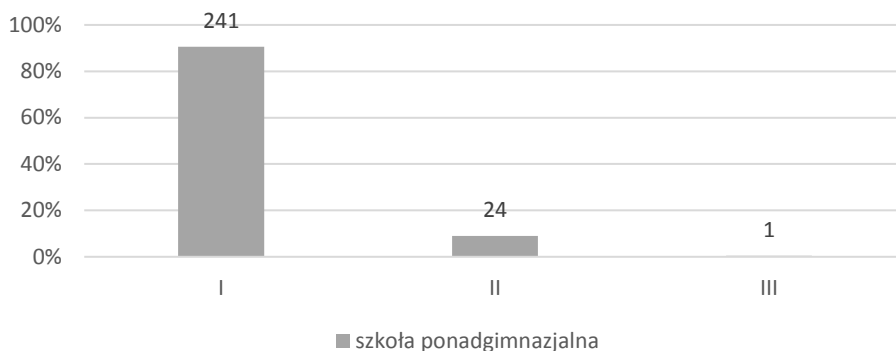

Tabela 2. Klasa – szkoła ponadgimnazjalna:

Odpowiedź	szkoła ponadgimnazjalna	%
I	241	91%
II	24	9%
III	1	0%
Razem	266	100%

Wśród uczniów szkoły gimnazjalnej ponad połowa to uczniowie klas II, 38% to uczniowie klasy I, zaś pozostałe 2% należą do klasy III.

Wykres 3. Klasa – szkoła gimnazjalna:

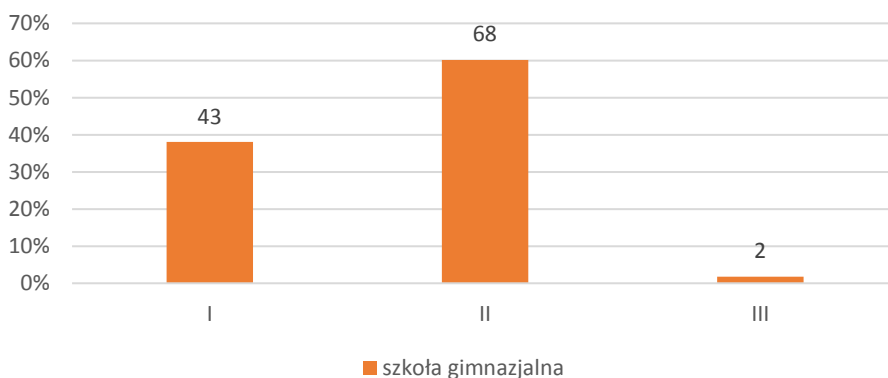

Tabela 3. Klasa – szkoła gimnazjalna:

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%
I	43	38%
II	68	60%
III	2	2%
Razem	113	100%

W przypadku szkoły podstawowej 52% uczniów uczęszcza do klasy V, 28% do klasy IV, zaś pozostałe 21% do klasy VI.

Wykres 4. Klasa – szkoła podstawowa:

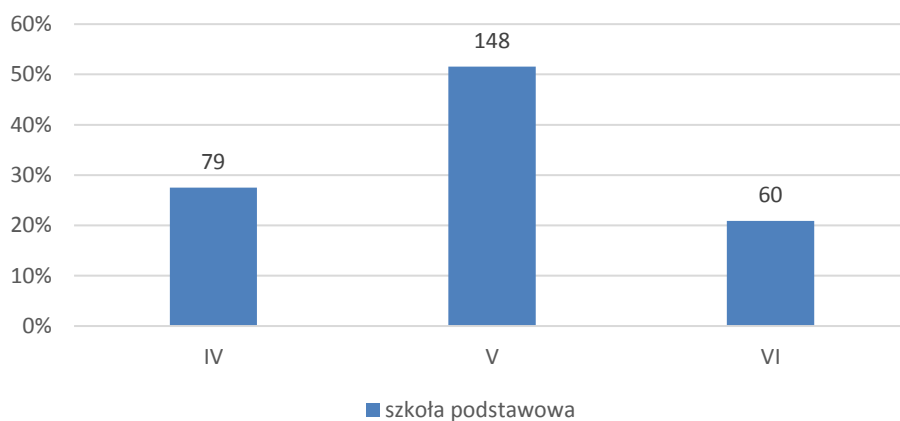

Tabela 4. Klasa – szkoła podstawowa:

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%
IV	79	28%
V	148	52%
VI	60	21%
Razem	287	100%

5.2. Problem alkoholowy wśród dzieci i młodzieży szkolnej

Ankieta skierowana do dzieci i młodzieży szkolnej na terenie miasta Tarnowa zawierała szereg pytań diagnozujących wybrane problemy społeczne, na które narażeni są młodzi mieszkańcy. Jednym z identyfikowanych problemów był alkoholizm, a szczególnie spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie. W tym celu uczniów pytano o doświadczenia związane z alkoholem.

Zdecydowana większość uczniów szkoły podstawowej nie wskazuje na doświadczenia w spożywaniu alkoholu (95%). Można zauważyć, że jedynie 5% sięgnęło po alkohol.

Wykres 5. Czy piłeś kiedykolwiek alkohol?

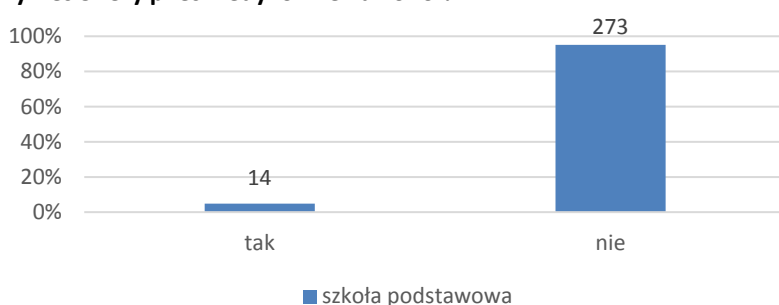

Tabela 5. Czy piłeś kiedykolwiek alkohol?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%
tak	14	5%
nie	273	95%
Razem	287	100%

Kolejne pytanie dotyczyło oceny dostępności alkoholu dla osób niepełnoletnich. W przypadku uczniów szkół podstawowych zdobycie alkoholu jest łatwe dla 9% ankietowanych. 29% badanych dzieci ocenia możliwość zdobycia alkoholu na terenie miejsca zamieszkania jako trudną. Zdecydowana większość respondentów nie ma wiedzy w badanej kwestii.

Wykres 6. Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

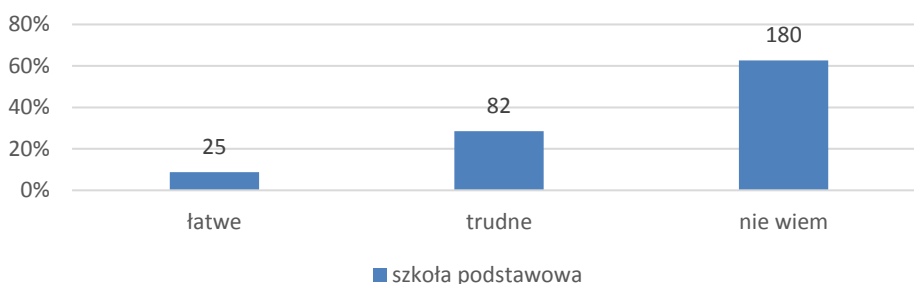
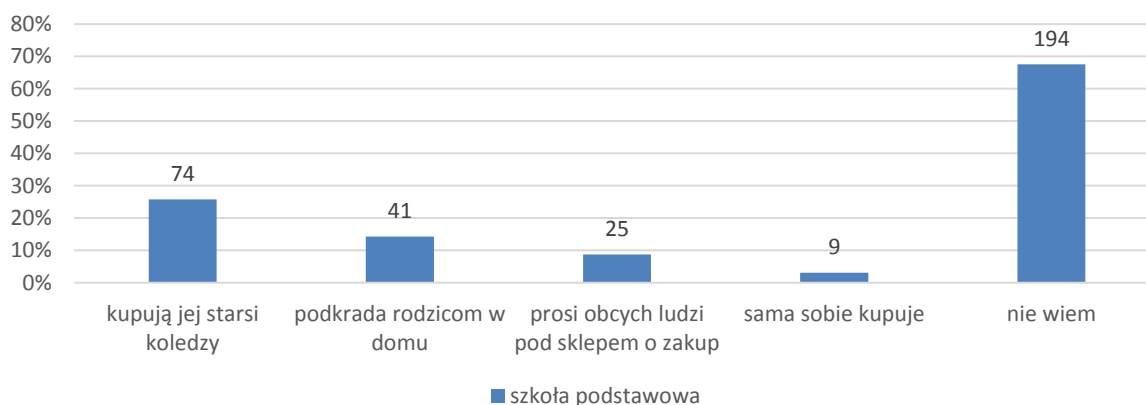

Tabela 6. Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%
łatwe	25	9%
trudne	82	29%
nie wiem	180	63%
Razem	287	100%

Uczniom szkoły podstawowej zadano również pytanie o możliwość pozyskania alkoholu w miejscu zamieszkania. Wśród zebranych informacji dominuje odpowiedź, że osoby niepełnoletnie dokonują zakupu za pośrednictwem starszych kolegów – na co wskazało 26% ankietowanych. 14% respondentów wskazuje również na podkradanie rodzicom alkoholu oraz proszenie obcych ludzi pod sklepem o zakup (9%). 3% uczniów klas podstawowych wskazuje, że osoby niepełnoletnie same sobie kupują alkohol.

Wykres 7. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?**Tabela 7. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?**

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%
kupują jej starsi koledzy	74	26%
podkrada rodzicom w domu	41	14%
prosi obcych ludzi pod sklepem o zakup	25	9%
sama sobie kupuje	9	3%
nie wiem	194	68%
Razem	343	120%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W przypadku uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej odsetek wskazań na doświadczenie z alkoholem jest znacznie większy niż w przypadku uczniów szkoły podstawowej. Wśród uczniów szkoły ponadgimnazjalnej po alkohol sięgnęło 45% ankietowanych, w tym 11% piło jednokrotnie, 17% pije kilka razy w roku, 14% pije kilka razy w miesiącu, zaś 2% pije kilka razy w tygodniu oraz codziennie (1%). Jest to wynik niepokojący, zwłaszcza, że 91% ankietowanych uczniów szkoły ponadgimnazjalnej należy

do I klasy i nie ukończyło jeszcze 18 roku życia. W przypadku uczniów szkoły gimnazjalnej 25% przyznało się do spożycia alkoholu, w tym 8% piło jednokrotnie, 12% pije kilka razy w roku, 3% parę razy w miesiącu, zaś 2% pije parę razy w tygodniu oraz codziennie (1%).

Wykres 8. Pijesz alkohol?

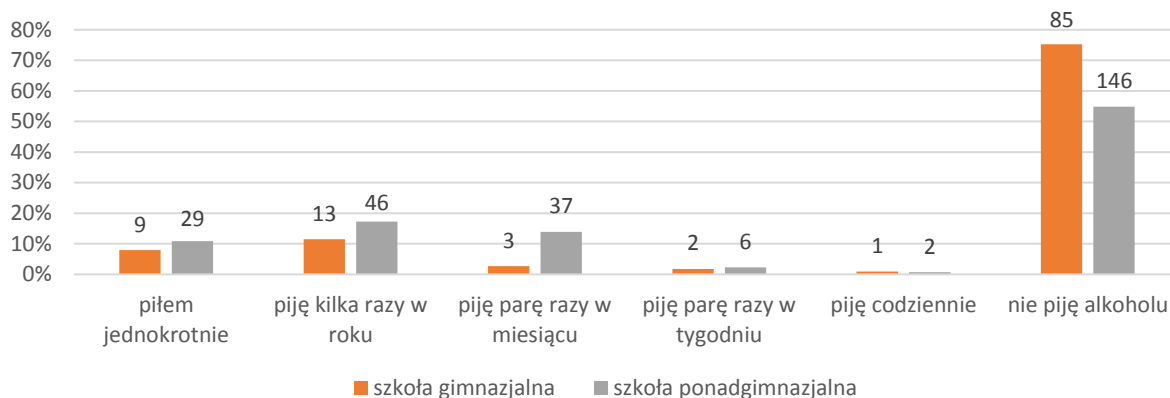

Tabela 8. Pijesz alkohol?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
piłem jednokrotnie	9	8%	29	11%
piję kilka razy w roku	13	12%	46	17%
piję parę razy w miesiącu	3	3%	37	14%
piję parę razy w tygodniu	2	2%	6	2%
piję codziennie	1	1%	2	1%
nie piję alkoholu	85	75%	146	55%
Razem	113	100%	266	100%

Można zauważyć, że uczniowie szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej znacznie częściej oceniają możliwość zdobycia alkoholu jako łatwą, względem uczniów szkoły podstawowej. 63% badanych uczniów szkoły ponadgimnazjalnej ocenia możliwość zdobycia alkoholu na terenie miejsca zamieszkania jako łatwą, podobnego zdania jest 43% gimnazjalistów.

Wykres 9. Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

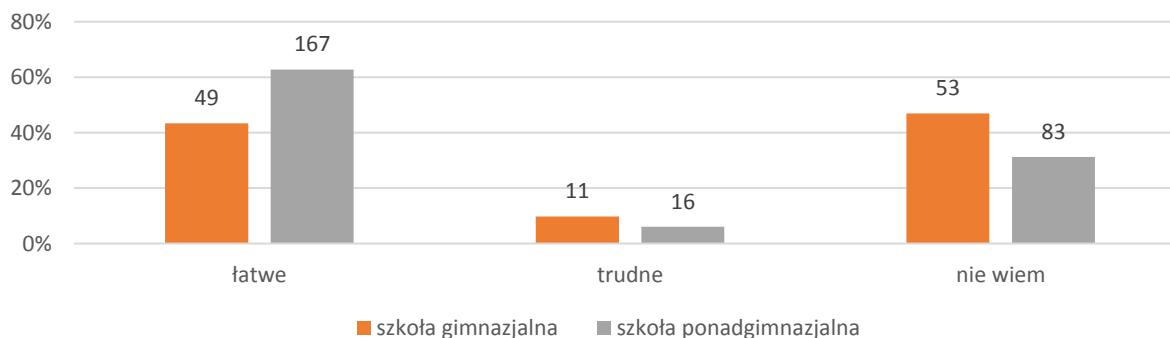

Tabela 9. Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
łatwe	49	43%	167	63%
trudne	11	10%	16	6%
nie wiem	53	47%	83	31%
Razem	113	100%	266	100%

Uczniom szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej zadano również pytanie o możliwość pozyskania alkoholu w miejscu zamieszkania. Wśród zebranych informacji dominuje odpowiedź, że młodzież dokonuje zakupu alkoholu za pośrednictwem starszych kolegów na co wskazało 61% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 71% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. W następnej kolejności wskazany jest samodzielny zakup oraz proszenie obcych ludzi pod sklepem. 28% uczniów szkoły gimnazjalnej i 26% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej jest zdania, że młodzież podkrada alkohol rodzicom w domu.

Wykres 10. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?

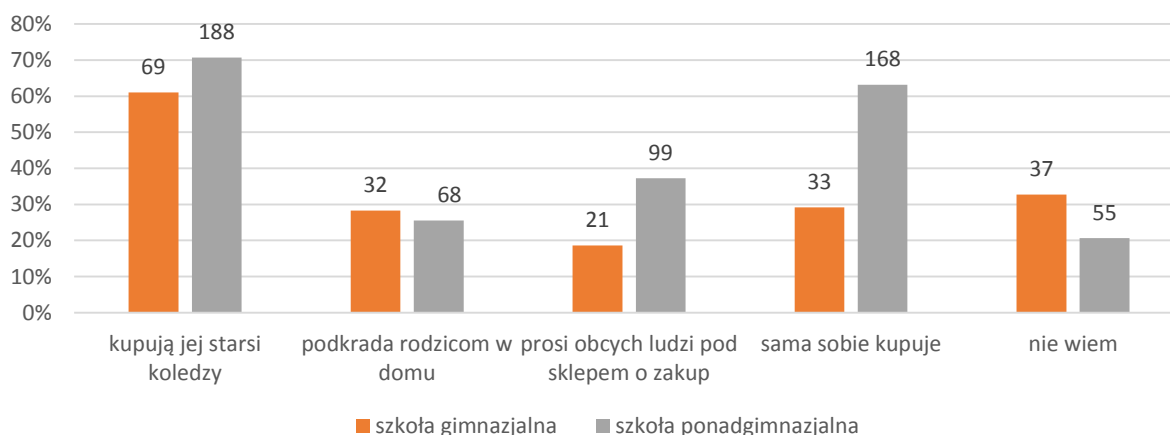

Tabela 10. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
kupują jej starsi koledzy	69	61%	188	71%
podkrada rodzicom w domu	32	28%	68	26%
prosi obcych ludzi pod sklepem o zakup	21	19%	99	37%
sama sobie kupuje	33	29%	168	63%
nie wiem	37	33%	55	21%
Razem	192	170%	578	217%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie, którzy przyznali się do picia alkoholu poproszeni zostali o wskazanie rodzaju alkoholu, po który sięgają najczęściej. Uczniowie szkoły ponadgimnazjalnej najchętniej

wybierają piwo (38%) oraz wódkę (33%), a także wino i szampana. Ponadto uczniowie szkoły ponadgimnazjalnej, jako inne wskazali whisky, rum, gin i koniak, a także drinki oraz alkohole wyprodukowane w warunkach amatorskich. Uczniowie szkoły gimnazjalnej sięgają przede wszystkim po piwo (20%), wódkę (11%) i szampana (11%). W przypadku uczniów szkoły podstawowej 3% spożywa piwo, a 1% likiery i nalewki.

Wykres 11. Jaki rodzaj alkoholu pić?

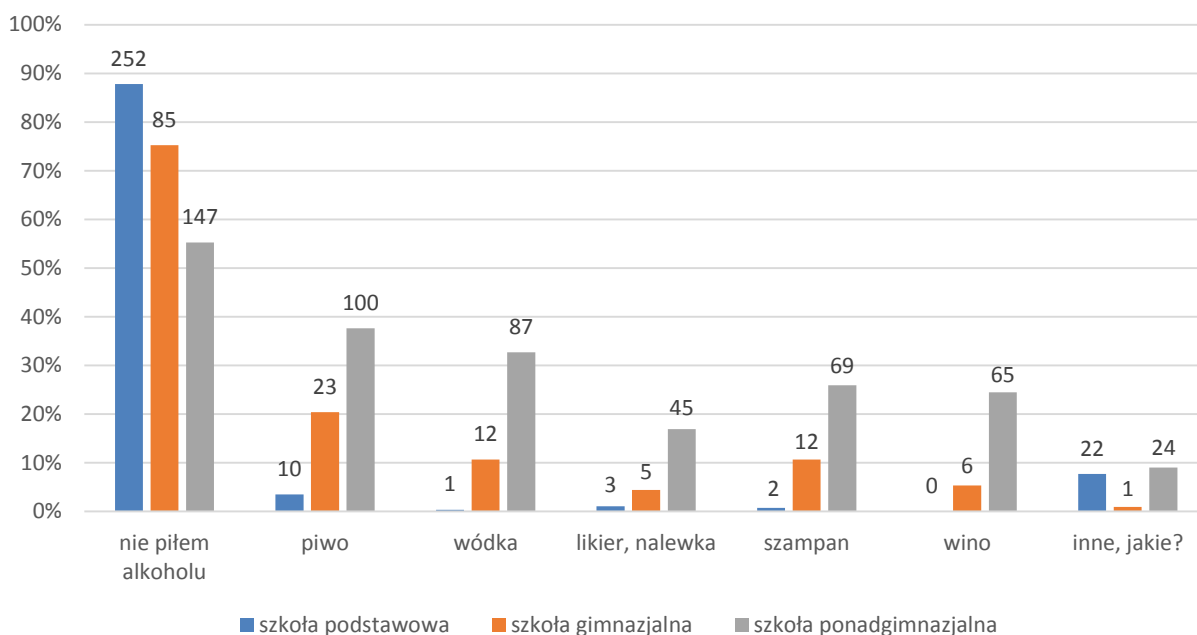

Tabela 11. Jaki rodzaj alkoholu pić?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie piłem alkoholu	252	88%	85	75%	147	55%
piwo	10	3%	23	20%	100	38%
wódka	1	0%	12	11%	87	33%
likier, nalewka	3	1%	5	4%	45	17%
szampan	2	1%	12	11%	69	26%
wino	0	0%	6	5%	65	24%
inne, jakie?	22	8%	1	1%	24	9%
Razem	290	101%	144	127%	537	202%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie pijący alkohol odpowiadali na pytanie o miejsce, w którym spożywają alkohol. Wśród uczniów szkoły podstawowej przeważnie jest to dom – wskazuje na niego 3% ankietowanych. W przypadku uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej, ankietowani deklarują, że nie tylko spożywają alkohol w domu, ale także u koleżanki lub kolegi, podczas wycieczek szkolnych oraz w barze i klubie.

Wykres 12. W jakich miejscach piłeś alkoholu?

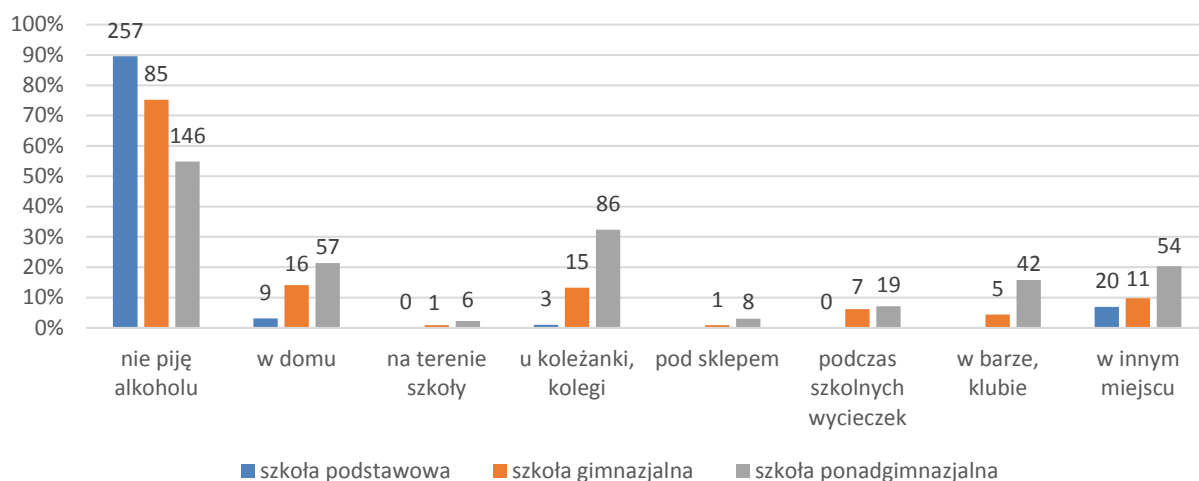

Tabela 12. W jakich miejscach piłeś alkoholu?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie piję alkoholu	257	90%	85	75%	146	55%
w domu	9	3%	16	14%	57	21%
na terenie szkoły	0	0%	1	1%	6	2%
u koleżanki, kolegi	3	1%	15	13%	86	32%
pod sklepem	-	-	1	1%	8	3%
podczas szkolnych wycieczek	0	0%	7	6%	19	7%
w barze, klubie	-	-	5	4%	42	16%
w innym miejscu	20	7%	11	10%	54	20%
Razem	289	101%	141	125%	418	157%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie, którzy przyznali się do picia alkoholu zapytani zostali, czy o tego typu zachowaniach wiedzą ich rodzice. Co czwarty uczeń szkoły ponadgimnazjalnej wskazał, że tak. Takiej samej odpowiedzi udzieliło 11% uczniów szkoły gimnazjalnej i 3% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

Wykres 13. Czy rodzice wiedzą, że zdarzyło ci się pić alkohol?

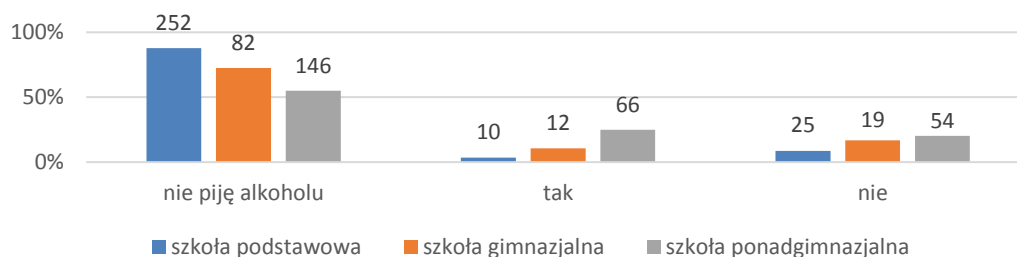

Tabela 13. Czy rodzice wiedzą, że zdarzyło ci się pić alkohol?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie piję alkoholu	252	88%	82	73%	146	55%
tak	10	3%	12	11%	66	25%
nie	25	9%	19	17%	54	20%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

W przypadku reakcji rodziców respondentów obu grup badanych, ankietowani wskazują, że w większości przypadków rodzice nie zareagowali na sytuację spożycia alkoholu. Natomiast można zauważyć, że kolejna większość uczniów deklaruje, że zostały z nimi przeprowadzone rozmowy (7% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 16% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej). Po 4% w obu grup badanych deklaruje, że rodzice zdenerwowali się oraz wyznaczyli karę. Tylko 1% klas starszych deklaruje, że ich rodzice szukali pomocy u specjalisty. Jako inne, ankietowani wskazali na klapsy oraz ostrzeżenia.

Wykres 14. Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez ciebie alkoholu?

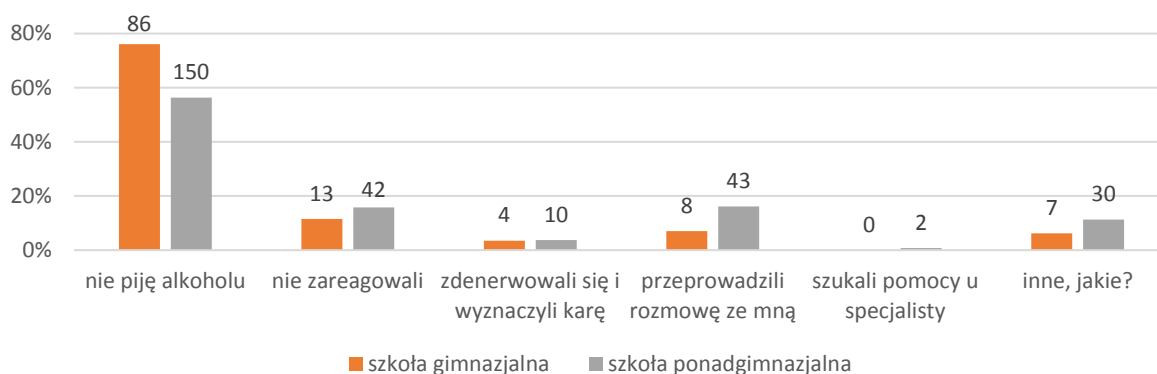

Tabela 14. Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez ciebie alkoholu?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie piję alkoholu	86	76%	150	56%
nie zareagowali	13	12%	42	16%
zdenerwowali się i wyznaczyli karę	4	4%	10	4%
przeprowadzili rozmowę ze mną	8	7%	43	16%
szukali pomocy u specjalisty	0	0%	2	1%
inne, jakie?	7	6%	30	11%
Razem	118	104%	277	104%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Większość uczniów szkoły gimnazjalnej (35%) i ponadgimnazjalnej (61%) wskazuje, że ich rówieśnicy reagują obojętnością na osoby odmawiające picia alkoholu. W następnej kolejności wskazują na zdziwienie oraz podziw i zrozumienie, a 8-9% w obu grupach badanych wskazuje

na wyśmiewanie i krytykę. 7% uczniów szkoły gimnazjalnej i 20% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że zdarzają się sytuacje gdzie jest usilne namawianie na picie alkoholu.

Wykres 15. Jaka jest reakcja twoich rówieśników na osoby odmawiające picia alkoholu?

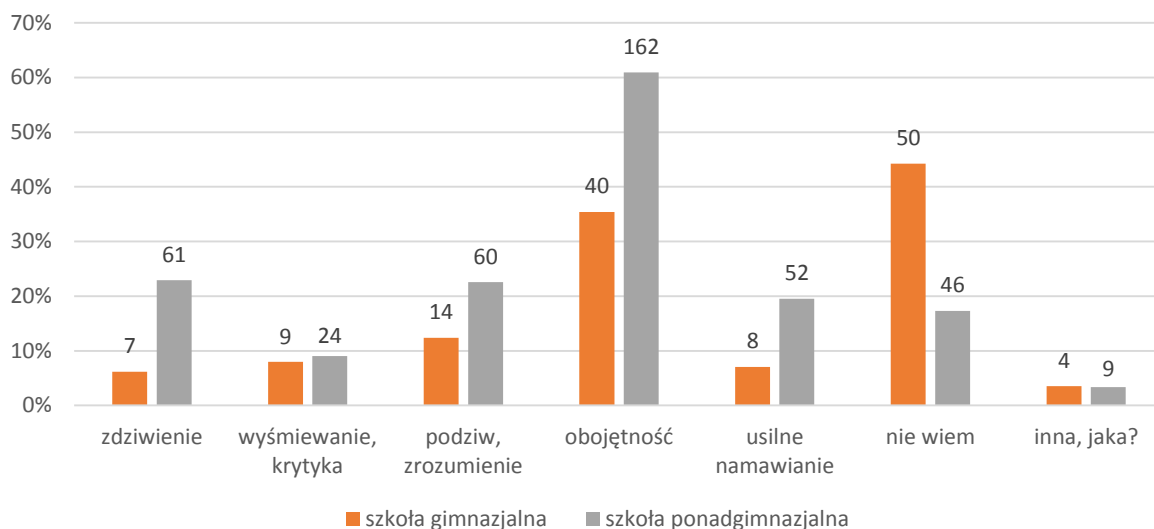

Tabela 15. Jaka jest reakcja twoich rówieśników na osoby odmawiające picia alkoholu?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
zdziwienie	7	6%	61	23%
wyśmiewanie, krytyka	9	8%	24	9%
podziw, zrozumienie	14	12%	60	23%
obojętność	40	35%	162	61%
usilne namawianie	8	7%	52	20%
nie wiem	50	44%	46	17%
inna, jaka?	4	4%	9	3%
Razem	132	117%	414	156%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejne pytanie dotyczyło odmawiania na próby propozycji spróbowania alkoholu. Zdecydowana większość uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej deklaruje, że nie miała takiej sytuacji, a jeśli była tego typu sytuacja to udało im się odmówić. 4% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej i 5% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej potwierdza, że nie udało im się odmówić, zaś 2% i 3% w obu grupach badanych nie próbowało odmawiać.

Wykres 16. Czy podejmowałeś/aś próby odmawiania na propozycje spróbowania alkoholu?

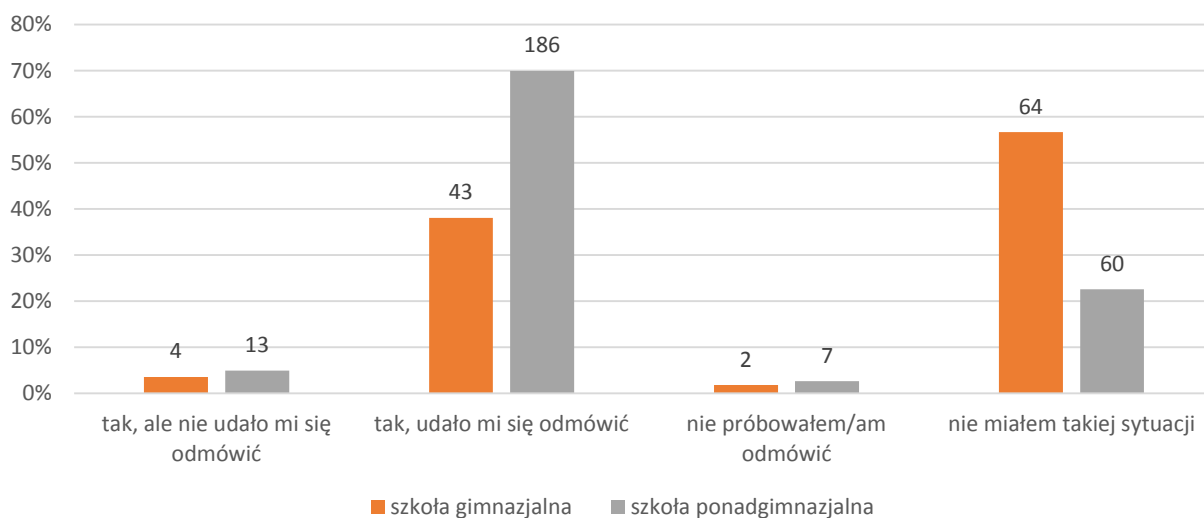

Tabela 16. Czy podejmowałeś/aś próby odmawiania na propozycje spróbowania alkoholu?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
tak, ale nie udało mi się odmówić	4	4%	13	5%
tak, udało mi się odmówić	43	38%	186	70%
nie próbowałem/am odmówić	2	2%	7	3%
nie miałem takiej sytuacji	64	57%	60	23%
Razem	113	100%	266	100%

5.3. Problem narkotykowy wśród dzieci i młodzieży szkolnej

Kolejny problem diagnozowany wśród uczniów miasta Tarnowa dotyczył zagrożenia narkotykami i dopalaczami, w tym skali zjawiska i jego powszechności wśród dzieci i młodzieży szkolnej.

Zebrane dane pokazują, że problem narkotykowy nie jest powszechny wśród młodych mieszkańców miasta. Prawie 100% uczniów szkoły podstawowej nie miało doświadczenia z narkotykami oraz dopalaczami (wykres 17 i 18).

Wykres 17. Czy zdarzyło Ci się zażyć kiedykolwiek narkotyki?

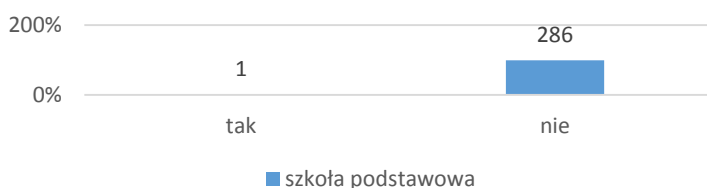

Tabela 17. Czy zdarzyło Ci się zażyć kiedykolwiek narkotyki?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%
tak	1	0%
nie	286	100%
Razem	287	100%

Wykres 18. Czy zdarzyło Ci się zażyć kiedykolwiek dopalacze?

Tabela 18. Czy zdarzyło Ci się zażyć kiedykolwiek dopalacze?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%
tak	1	0%
nie	286	100%
Razem	287	100%

Większość ankietowanych nie posiada wiedzy o możliwości zdobycia narkotyków na terenie miasta, co związane jest z brakiem doświadczenia w ich zażywaniu. Część badanych uczniów ocenia dostępność tego typu substancji, jako trudną (32%). Pozostały odsetek jest zdania, że dostęp do narkotyków na terenie miasta jest łatwy (3%).

Wykres 19. Gdybyś chciał zdobyć narkotyki w swojej miejscowości byłoby to:

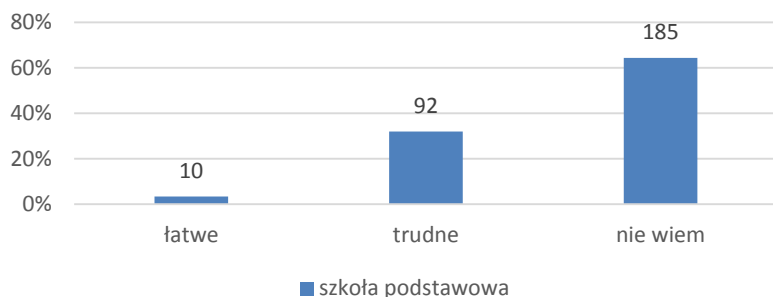

Tabela 19. Gdybyś chciał zdobyć narkotyki w swojej miejscowości byłoby to:

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%
łatwe	10	3%
trudne	92	32%
nie wiem	185	64%
Razem	100%	287

W przypadku dopalaczy 5% dzieci deklaruje, że zdobycie tego typu substancji byłoby dla nich łatwe, zaś dla 26% ankietowanych byłoby to trudne. Jednak zdecydowana większość uczniów nie ma wiedzy na temat możliwości zdobycia dopalaczy na terenie miasta.

Wykres 20. Gdybyś chciał zdobyć dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

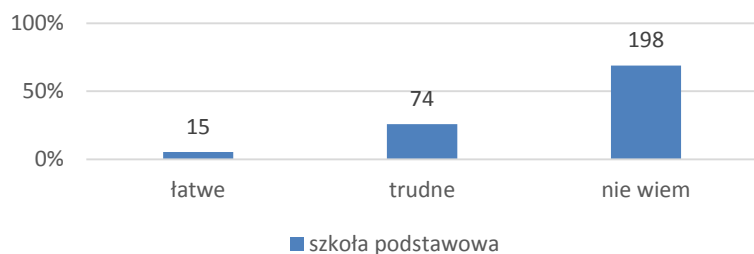

Tabela 20. Gdybyś chciał zdobyć dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%
łatwe	15	5%
trudne	74	26%
nie wiem	198	69%
Razem	287	100%

Kolejne pytanie skierowane do uczniów szkoły podstawowej dotyczyło znajomości miejsc, gdzie można zakupić narkotyki. Ponad połowa ankietowanych nie zna takich miejsc. 8% dzieci deklaruje, że zna miejsca gdzie można tego typu substancje zakupić - osiedle, centrum miasta, siłownia oraz inne miejsca jak uliczki, rynek, sklep „Meta” w pobliżu Szkoły Podstawowej

nr 15, rynek w pobliżu Gimnazjum nr 4. Niewielki odsetek ankietowanych wskazał również na szkołę oraz dyskoteki.

Wykres 21. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki?

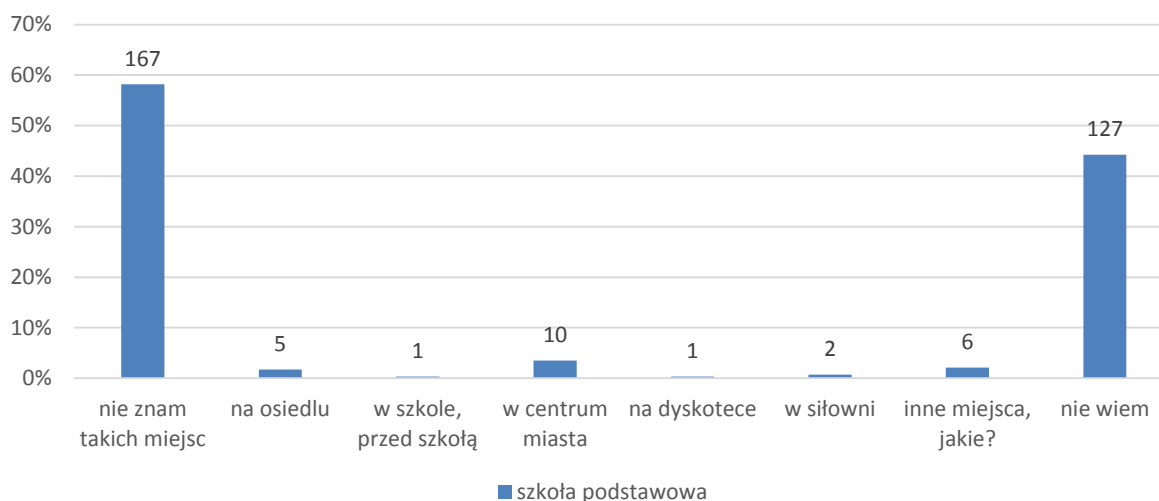

Tabela 21. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%
nie znam takich miejsc	167	58%
na osiedlu	5	2%
w szkole, przed szkołą	1	0%
w centrum miasta	10	3%
na dyskoteci	1	0%
w siłowni	2	1%
inne miejsca, jakie?	6	2%
nie wiem	127	44%
Razem	319	111%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W przypadku dopalaczy 10% uczniów szkoły podstawowej deklaruje, że zna miejsca, w których można zakupić dopalacze, wskazali na osiedle, szkołę, centrum miasta, dyskoteki, siłownię, a także rynek i uliczki.

Wykres 22. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić dopalacze?

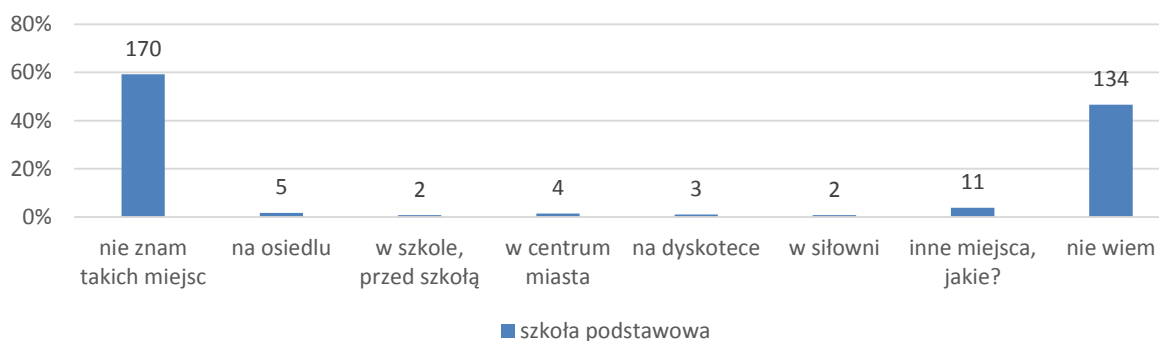

Tabela 22. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić dopalacze?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%
nie znam takich miejsc	170	59%
na osiedlu	5	2%
w szkole, przed szkołą	2	1%
w centrum miasta	4	1%
na dyskotece	3	1%
w siłowni	2	1%
inne miejsca, jakie?	11	4%
nie wiem	134	47%
Razem	331	115%

Zdecydowana większość uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej również twierdzi, że nigdy nie zażywała narkotyków (powyżej 90% wskazań). Do zażywania narkotyków przyznało się 6% uczniów szkoły gimnazjalnej, w tym 2% zażyło jednokrotnie, 3% zażywa kilka razy w roku, zaś 1% codziennie. W przypadku uczniów szkoły gimnazjalnej do zażywania narkotyków przyznało się 7% ankietowanych, w tym 3% zażyło narkotyki jednokrotnie, kolejne 3% zażywa narkotyki kilka razy w roku, zaś 1% zażywa codziennie.

Wykres 23. Zażywasz narkotyki?

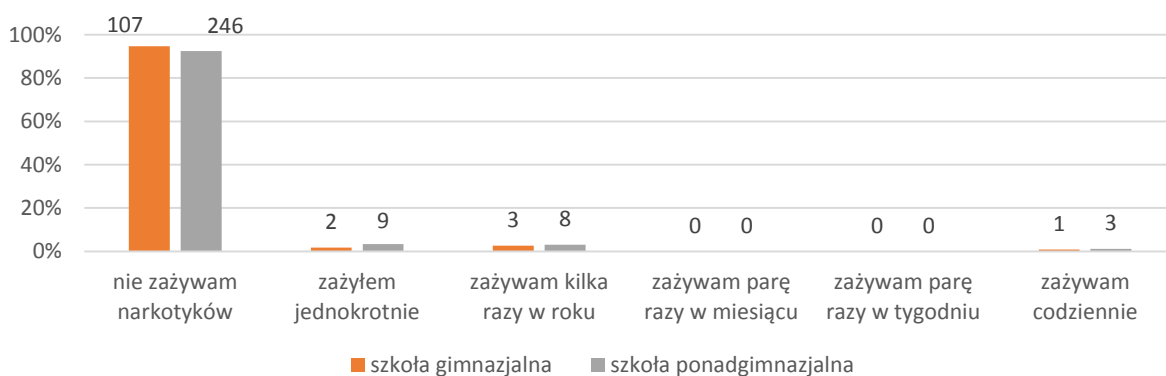

Tabela 23. Zażywasz narkotyki?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie zażywam narkotyków	107	95%	246	92%
zażyłem jednokrotnie	2	2%	9	3%
zażywam kilka razy w roku	3	3%	8	3%
zażywam parę razy w miesiącu	0	0%	0	0%
zażywam parę razy w tygodniu	0	0%	0	0%
zażywam codziennie	1	1%	3	1%
Razem	113	100%	266	100%

W przypadku dopalaczy, do zażywania przyznało się 4% uczniów szkoły gimnazjalnej, w tym 1% zażyło jednokrotnie, kolejne 1% zażywa kilka razy w roku, zaś pozostałe 1% zażywa kilka razy w tygodniu oraz codziennie (1%). Wśród uczniów szkoły ponadgimnazjalnej 3% deklaruje, że miało styczność z dopalaczami, w tym 1% zażyło jednokrotnie, kolejne 1% zażywa kilka razy w roku, zaś pozostałe 1% zażywa codziennie.

Wykres 24. Zażywasz dopalacze?

Tabela 24. Zażywasz dopalacze?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie zażywam dopalaczy	109	96%	258	97%
zażyłem jednokrotnie	1	1%	3	1%
zażywam kilka razy w roku	1	1%	2	1%
zażywam parę razy w miesiącu	0	0%	0	0%
zażywam parę razy w tygodniu	1	1%	0	0%
zażywam codziennie	1	1%	3	1%
Razem	113	100%	266	100%

Podobnie jak w przypadku uczniów szkoły podstawowej, większość uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej nie ma wiedzy dotyczącej możliwości zdobycia narkotyków na terenie miasta Tarnowa. Można również zauważyć, że zdobycie narkotyków jest łatwiejsze dla uczniów szkoły ponadgimnazjalnej (24%), niż dla uczniów szkoły gimnazjalnej (11%).

Wykres 25. Ocena dostępności narkotyków na terenie miejsca zamieszkania:

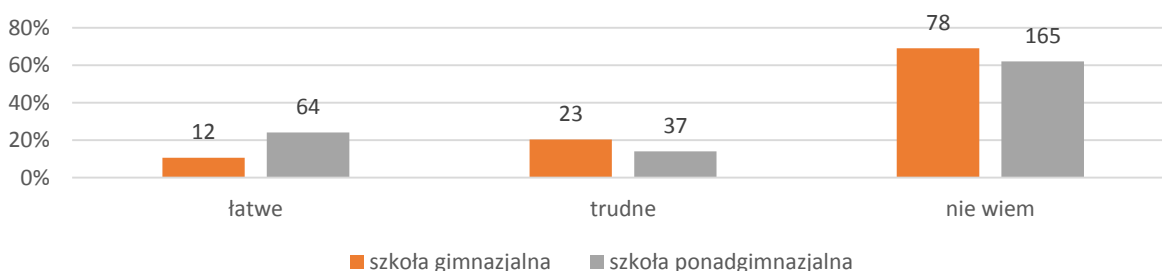

Tabela 25. Ocena dostępności narkotyków na terenie miejsca zamieszkania:

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
łatwe	12	11%	64	24%
trudne	23	20%	37	14%
nie wiem	78	69%	165	62%
Razem	113	100%	266	100%

W przypadku dopalaczy prawie, co piąty uczeń szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej deklaruje, że gdyby chciał zdobyć dopalacze byłoby to dla niego łatwe.

Wykres 26. Ocena dostępności dopalaczy na terenie miejsca zamieszkania:

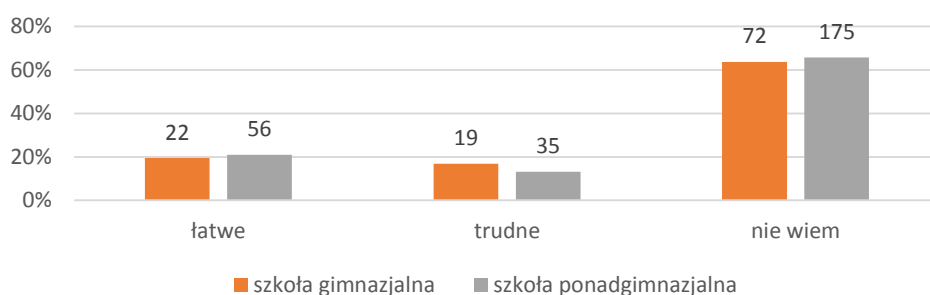

Tabela 26. Ocena dostępności dopalaczy na terenie miejsca zamieszkania:

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
łatwe	22	19%	56	21%
trudne	19	17%	35	13%
nie wiem	72	64%	175	66%
Razem	113	100%	266	100%

Zdecydowana większość uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej nie zna miejsc, w których można zakupić narkotyki. Jednakże pozostali uczniowie wskazali na osiedle, centrum miasta, szkołę, a także dyskotekę oraz siłownię. Jako inni uczniowie wskazali nie na miejsca, lecz na osoby, które trzeba znać, aby można było kupić narkotyki.

Wykres 27. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki?

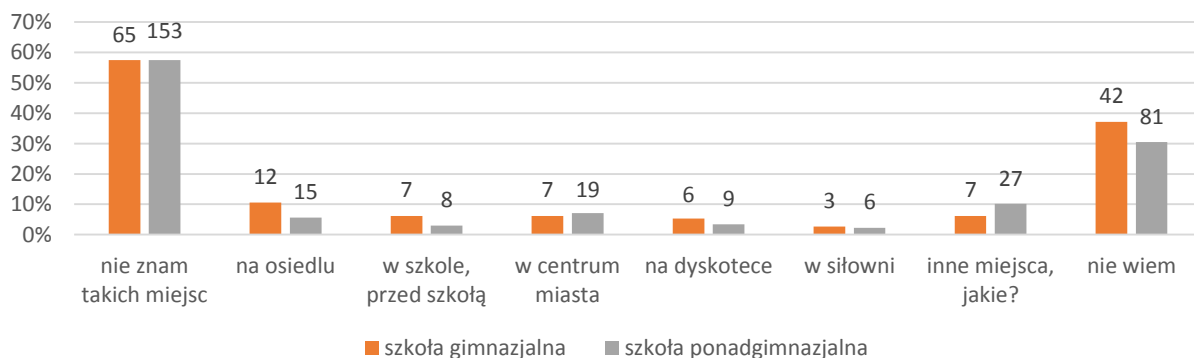

Tabela 27. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie znam takich miejsc	65	58%	153	58%
na osiedlu	12	11%	15	6%
w szkole, przed szkołą	7	6%	8	3%
w centrum miasta	7	6%	19	7%
na dyskotecę	6	5%	9	3%
w siłowni	3	3%	6	2%
inne miejsca, jakie?	7	6%	27	10%
nie wiem	42	37%	81	30%
Razem	149	132%	318	120%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W przypadku dopalaczy, uczniowie w obu grupach badanych zdecydowanie wskazują na osiedla oraz centrum miasta.

Wykres 28. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić dopalacze?

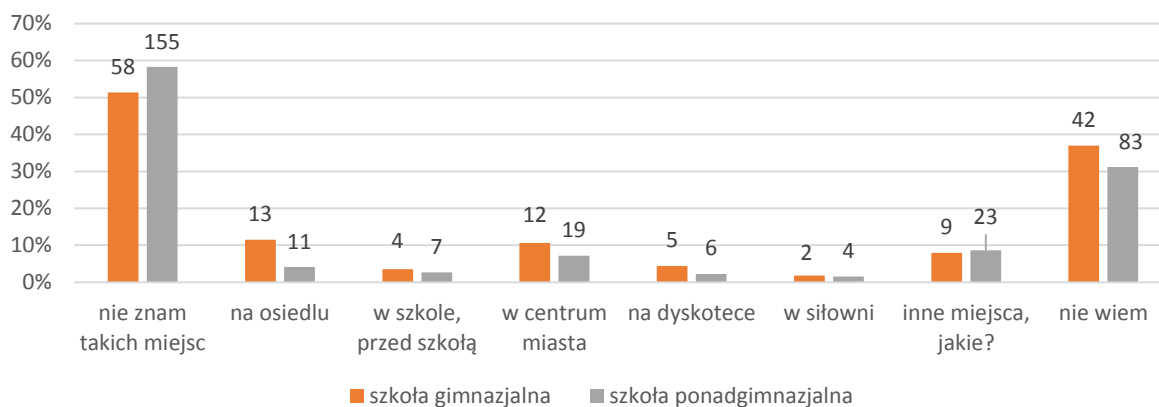

Tabela 28. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić dopalacze?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie znam takich miejsc	58	51%	155	58%
na osiedlu	13	12%	11	4%
w szkole, przed szkołą	4	4%	7	3%
w centrum miasta	12	11%	19	7%
na dyskotecę	5	4%	6	2%
w siłowni	2	2%	4	2%
inne miejsca, jakie?	9	8%	23	9%
nie wiem	42	37%	83	31%
Razem	145	129%	308	116%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Głównymi powodami zażywania substancji psychoaktywnych jak alkohol, narkotyki oraz dopalacze wśród uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej jest ciekawość, chęć zaimponowania innym, a także poszukiwanie wrażeń. 55% uczniów

szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje również na świętowanie okazji, a także chęć wpłynięcia na myśli i emocje (42%).

Wykres 29. Z jakich powodów osoby w Twoim wieku sięgają po środki takie jak alkohol, narkotyki, dopalacze?

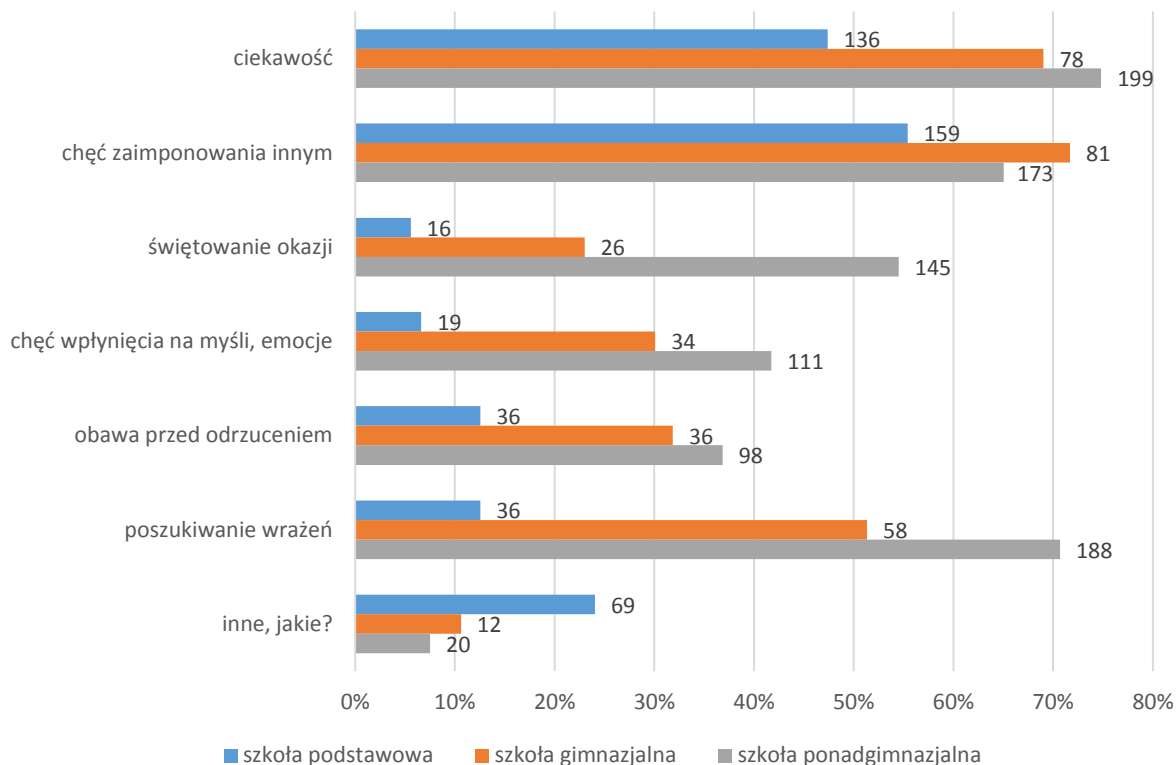

Tabela 29 Z jakich powodów osoby w Twoim wieku sięgają po środki takie jak alkohol, narkotyki, dopalacze?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
ciekawość	47%	136	78	69%	199	75%
chęć zaimponowania innym	55%	159	81	72%	173	65%
świętowanie okazji	6%	16	26	23%	145	55%
chęć wpłynięcia na myśli, emocje	7%	19	34	30%	111	42%
obawa przed odrzuceniem	13%	36	36	32%	98	37%
poszukiwanie wrażeń	13%	36	58	51%	188	71%
inne, jakie?	24%	69	12	11%	20	8%
Razem	164%	471	325	288%	934	351%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Największy odsetek uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej jest zdania, że rodzice i opiekunowie starają się chronić swoje dzieci przed spożywaniem alkoholu i zażywaniem substancji psychoaktywnych. Następnie ankietowani wskazują, że szukają pomocy u specjalisty oraz rodziny, a także proszą o interwencje szkołę. Najmniejszy odsetek

respondentów wskazuje, że rodzice i opiekunowie w ogóle nie reagują oraz udają, że tego nie widzą.

Wykres 30. Jaki stosunek według Ciebie mają rodzice/opiekunowie w związku z zażywaniem przez nieletnich substancji psychoaktywnych?

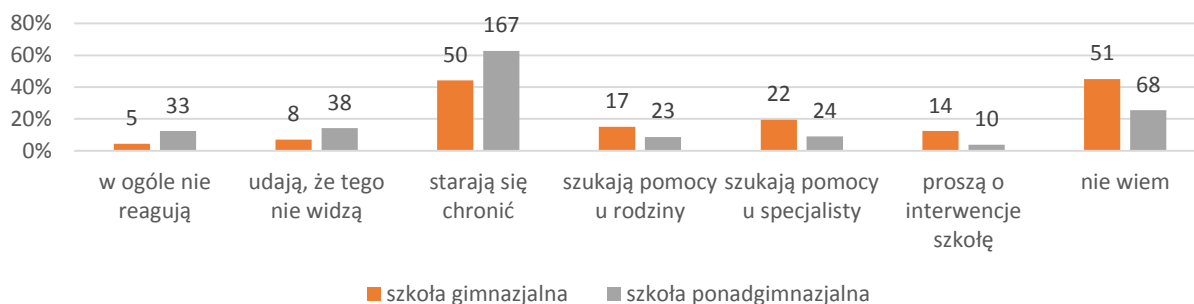

Tabela 30. Jaki stosunek według Ciebie mają rodzice/opiekunowie w związku z zażywaniem przez nieletnich substancji psychoaktywnych?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
w ogóle nie reagują	5	4%	33	12%
udają, że tego nie widzą	8	7%	38	14%
starają się chronić	50	44%	167	63%
szukają pomocy u rodziny	17	15%	23	9%
szukają pomocy u specjalisty	22	19%	24	9%
proszą o interwencje szkołę	14	12%	10	4%
nie wiem	51	45%	68	26%
Razem	167	148%	363	136%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Największy odsetek uczniów deklaruje, że są przeciwni legalizacji marihuany, natomiast za legalizacją tego typu substancji jest 27% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 32% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

Wykres 31. Czy jesteś za legalizacją marihuany?

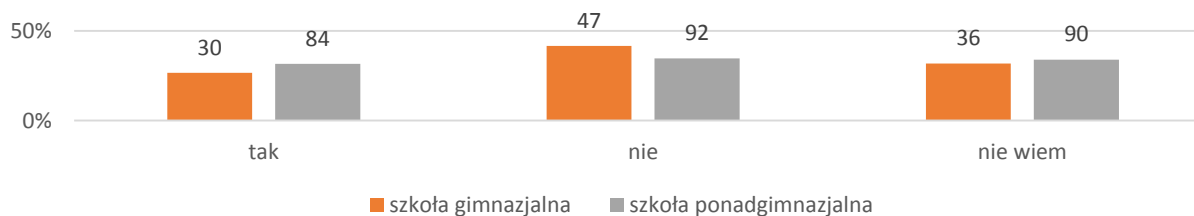

Tabela 31. Czy jesteś za legalizacją marihuany?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
tak	30	27%	84	32%
nie	47	42%	92	35%
nie wiem	36	32%	90	34%
Razem	113	100%	266	100%

Zdecydowana większość uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej wskazuje, że negatywnymi konsekwencjami związanymi z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub dopalaczy są zaburzenia fizyczne i psychiczne. W następnej kolejności wskazują na pogorszenie relacji rodzinnych, a także obniżenie nauki i poważne kłopoty finansowe. Jako inne uczniowie wskazali na trwałe kalectwo, nowotwór, spadek własnej wartości oraz poświęcenie swojego życia substancjom psychoaktywnym, a także izolację i śmierć.

Wykres 32. Jakże według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub dopalaczy?

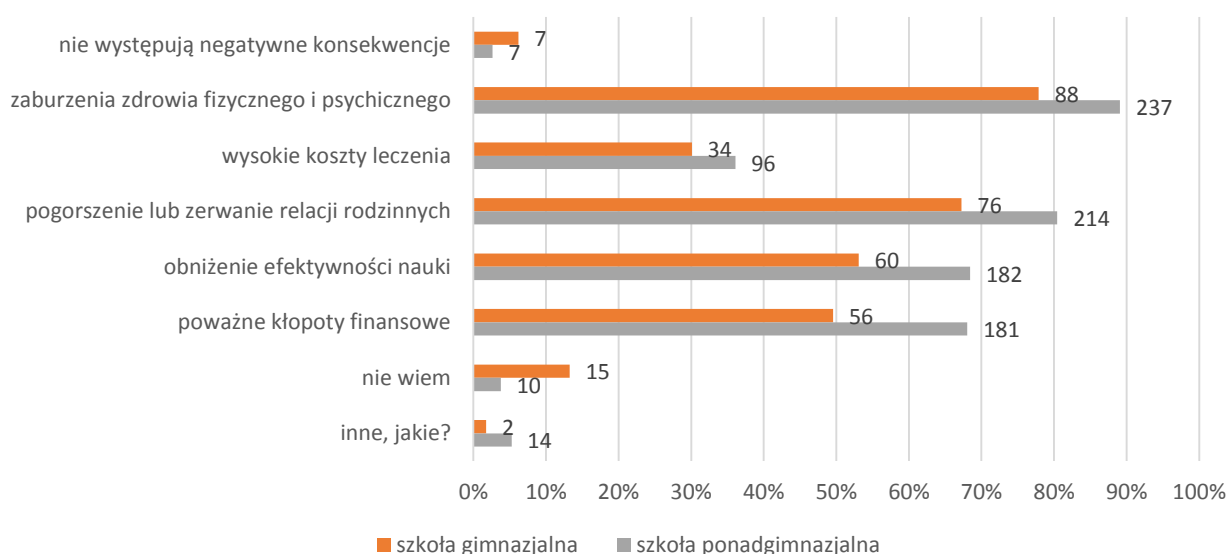

Tabela 32. Jakże według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub dopalaczy?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie występują negatywne konsekwencje	7	6%	7	3%
zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego	88	78%	237	89%
wysokie koszty leczenia	34	30%	96	36%
pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych	76	67%	214	80%
obniżenie efektywności nauki	60	53%	182	68%
poważne kłopoty finansowe	56	50%	181	68%
nie wiem	15	13%	10	4%
inne, jakie?	2	2%	14	5%
Razem	338	299%	941	354%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W przypadku konsekwencji prawnych związanych z narkotykami i dopalaczami zdecydowana większość uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej deklaruje, że zna tego typu przepisy prawne (powyżej 80% wskazań).

Wykres 33. Czy znasz konsekwencje prawne związane z zażywaniem i posiadaniem narkotyków lub dopalaczy?

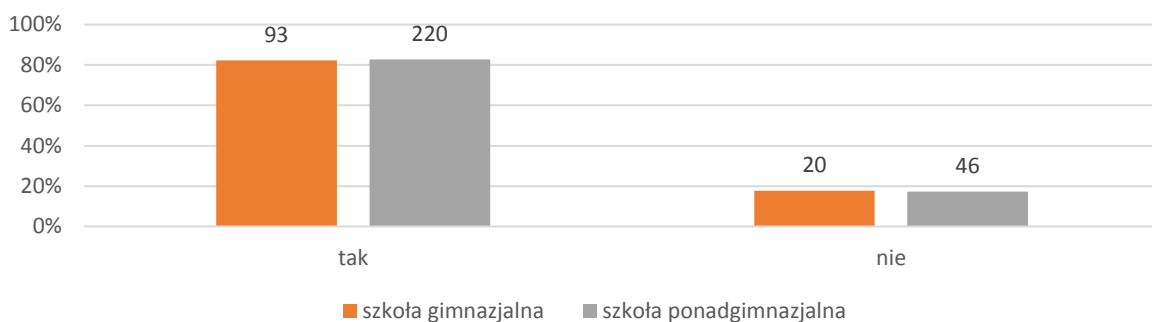

Tabela 33. Czy znasz konsekwencje prawne związane z zażywaniem i posiadaniem narkotyków lub dopalaczy?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
tak	93	82%	220	83%
nie	20	18%	46	17%
Razem	113	100%	266	100%

Zdecydowana większość uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wie, że posiadanie narkotyków, handel, produkcja, uprawa, a także ułatwianie użycia narkotyków zagrożone są karą pozbawienia wolności.

Wykres 34. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe – szkoła ponadgimnazjalna

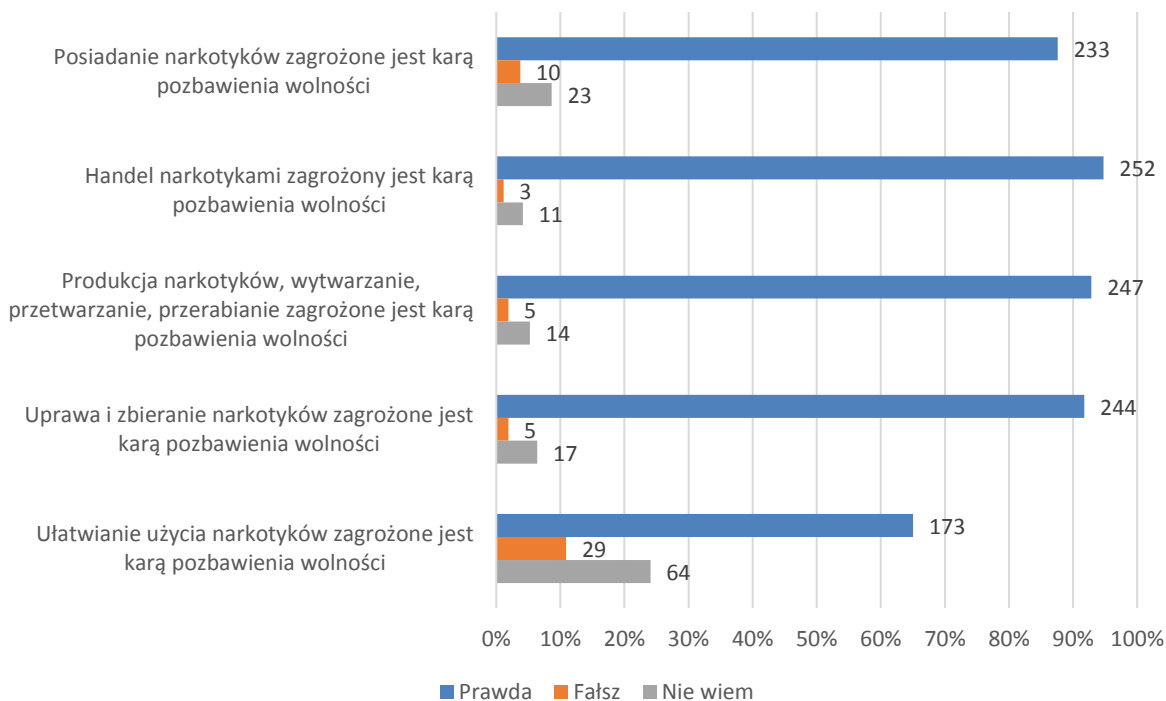

Tabela 34. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe – szkoła ponadgimnazjalna:

Odpowiedź	prawda	%	fałsz	%	nie wiem	%
Posiadanie narkotyków zagrożone jest karą pozbawienia wolności	233	88%	10	4%	23	9%
Handel narkotykami zagrożony jest karą pozbawienia wolności	252	95%	3	1%	11	4%
Produkcja narkotyków, wytwarzanie, przetwarzanie, przerabianie zagrożone jest karą pozbawienia wolności	247	93%	5	2%	14	5%
Uprawa i zbieranie narkotyków zagrożone jest karą pozbawienia wolności	244	92%	5	2%	17	6%
Ułatwianie użycia narkotyków zagrożone jest karą pozbawienia wolności	173	65%	29	11%	64	24%
Razem	1149	432%	52	20%	129	48%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W przypadku gimnazjalistów prawie połowa ankietyowanych nie ma wiedzy czy ułatwianie użycia narkotyków jest zagrożone karą pozbawienia wolności (42%), a 10% nie zgadza się z tym stwierdzeniem.

Wykres 35. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe – szkoła gimnazjalna

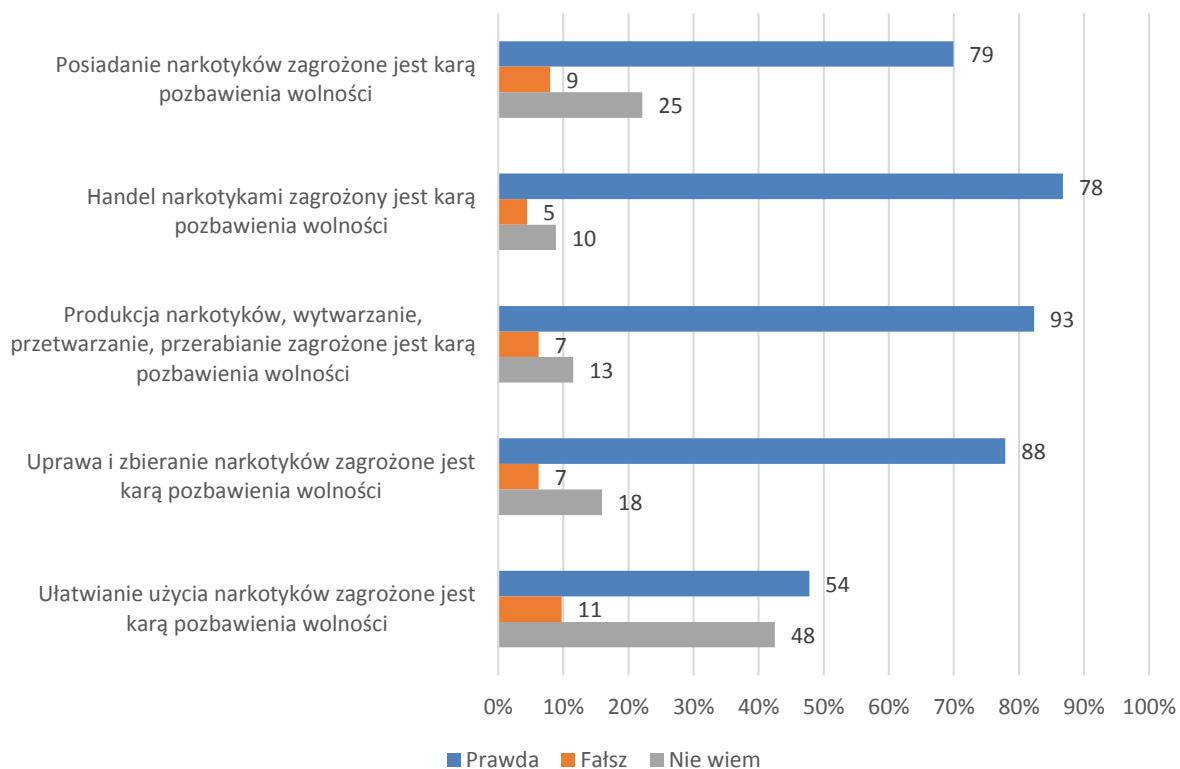

Tabela 35. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe – szkoła gimnazjalna

Odpowiedź	prawda	%	fałsz	%	nie wiem	%
Posiadanie narkotyków zagrożone jest karą pozbawienia wolności	79	70%	9	8%	25	22%
Handel narkotykami zagrożony jest karą pozbawienia wolności	78	87%	5	4%	10	9%
Produkcja narkotyków, wytwarzanie, przetwarzanie, przerabianie zagrożone jest karą pozbawienia wolności	93	82%	7	6%	13	12%
Uprawa i zbieranie narkotyków zagrożone jest karą pozbawienia wolności	88	78%	7	6%	18	16%
Ułatwianie użycia narkotyków zagrożone jest karą pozbawienia wolności	54	48%	11	10%	48	42%
Razem	412	365%	39	35%	114	101%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej czerpią wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy z telewizji i Internetu (75% i 79% w obu grupach badanych) oraz ze szkoły (50% i 57% w obu grupach badanych). 27% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 39% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazało na znajomych oraz rodzinę (27% i 23% w obu grupach badanych).

Wykres 36. Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy?

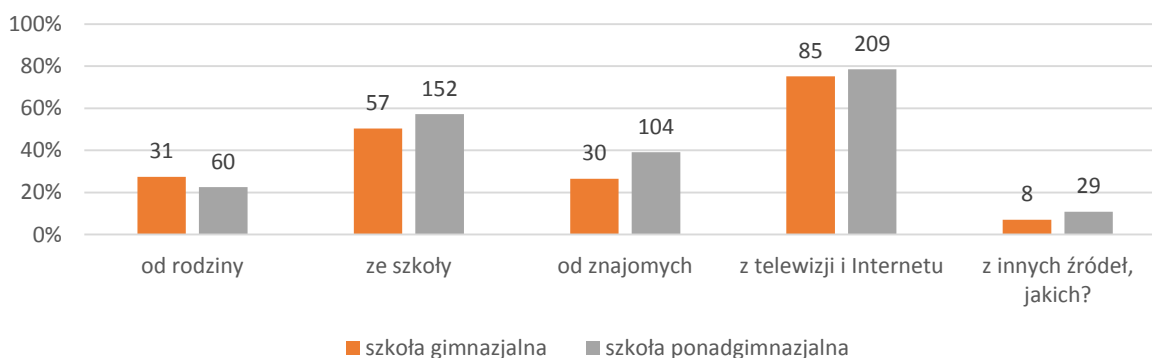

Tabela 36. Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
od rodziny	31	27%	60	23%
ze szkoły	57	50%	152	57%
od znajomych	30	27%	104	39%
z telewizji i Internetu	85	75%	209	79%
z innych źródeł, jakich?	8	7%	29	11%
Razem	211	186%	554	209%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniom biorącym udział w badaniu zadano również pytania odnośnie osób, które rozmawiają z nimi na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki lub dopalacze. Identyfikacja autorytetów jest bardzo istotna dla planowania trafnych działań profilaktycznych skierowanych do młodych mieszkańców miasta. Z zebranych informacji wynika, że można wyróżnić dwie grupy autorytetów wychowawczych, które podejmują rozmowę z uczniami na temat zagrożeń. We wszystkich grupach badanych najczęściej wskazań zebrali rodzice oraz nauczyciele. Na rodziców wskazuje 64% uczniów szkoły podstawowej, 44% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 51% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Nauczyciele cieszą się szczególnym uznaniem wśród uczniów szkoły ponadgimnazjalnej (70% wskazań).

Wykres 37. Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze?

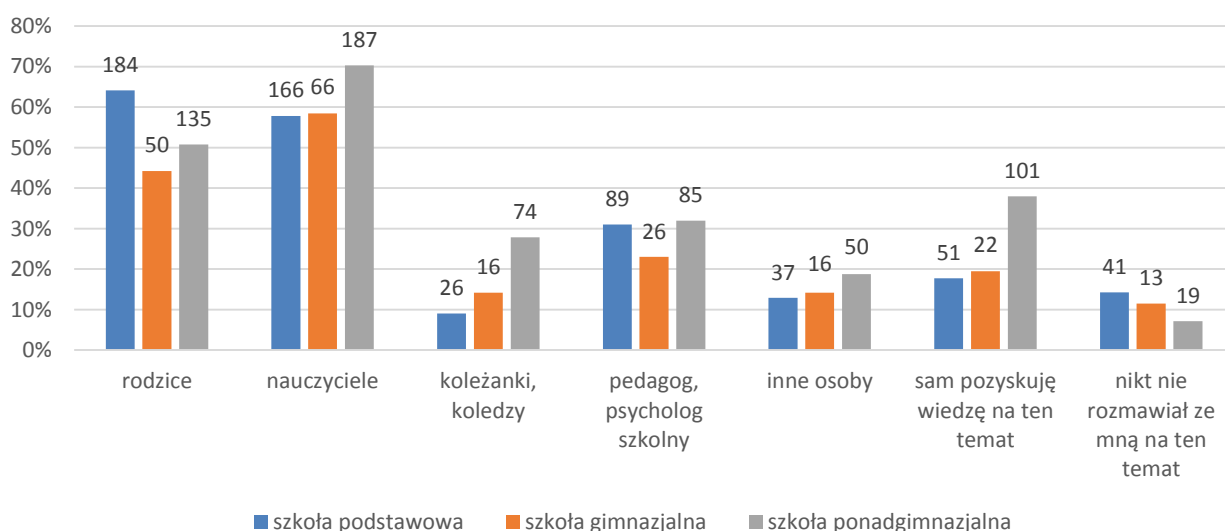

Tabela 37. Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
rodzice	184	64%	50	44%	135	51%
nauczyciele	166	58%	66	58%	187	70%
koleżanki, koledzy	26	9%	16	14%	74	28%
pedagog, psycholog szkolny	89	31%	26	23%	85	32%
inne osoby	37	13%	16	14%	50	19%
sam pozyskuję wiedzę na ten temat	51	18%	22	19%	101	38%
nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat	41	14%	13	12%	19	7%
Razem	594	207%	209	184%	651	245%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

5.4. Problem przemocy i cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej

W celu diagnozy zagrożenia przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej na terenie miasta Tarnowa ankietowanym zadano pytania dotyczące doświadczenia przemocy oraz wiedzy na temat zjawiska.

Zdecydowana większość uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej deklaruje, że w ich domu nie występuje problem przemocy. Do tego typu sytuacji przyznało się 2% uczniów szkoły podstawowej, 7% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 3% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

Wykres 38. Czy w twoim domu występuje problem przemocy?

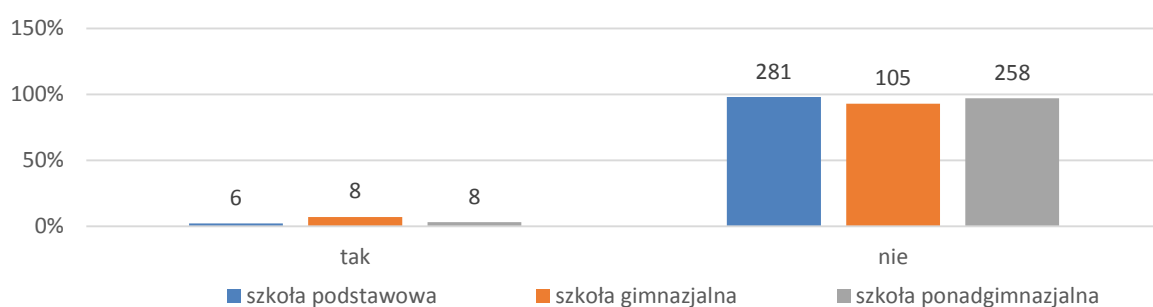

Tabela 38. Czy w twoim domu występuje problem przemocy?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
tak	6	2%	8	7%	8	3%
nie	281	98%	105	93%	258	97%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Ponadto 4% uczniów szkoły podstawowej, 11% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 10% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że byli ofiarami przemocy w swoim domu.

Wykres 39. Czy zdarzyło ci się być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?

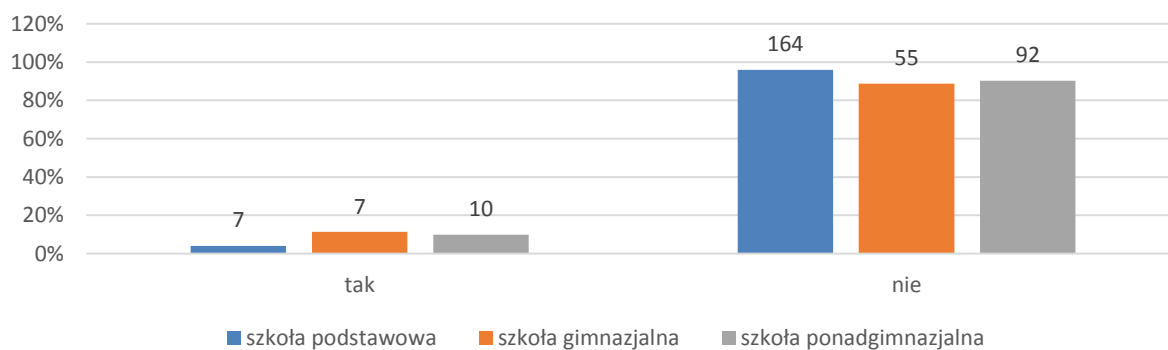

Tabela 39. Czy zdarzyło ci się być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
tak	7	4%	7	11%	10	10%
nie	164	96%	55	89%	92	90%
Razem	171	100%	62	100%	102	100%

Największy odsetek uczniów szkoły podstawowej (28%) i gimnazjalnej (33%) deklaruje, że doznał przemoc ze strony rodzeństwa, natomiast największy odsetek uczniów szkoły ponadgimnazjalnej (42%) deklaruje, że doznał przemoc ze strony rodziców. Jako inne osoby, uczniowie wskazali przyrodnie rodzeństwo, a także wujków oraz kolegów ze szkoły i podwórka.

Wykres 40. Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

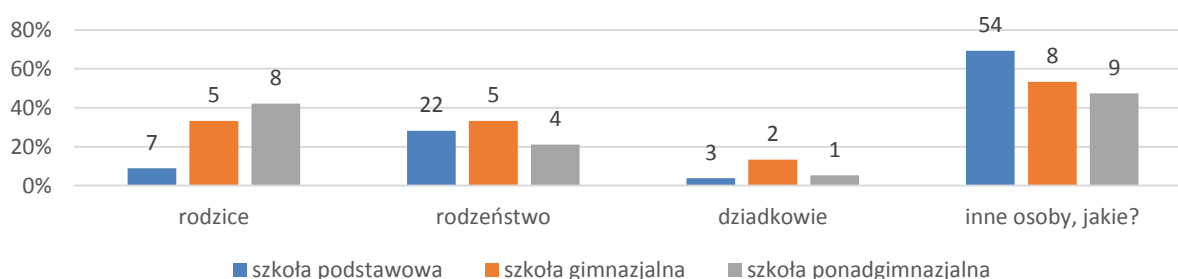

Tabela 40. Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
rodzice	7	9%	5	33%	8	42%
rodzeństwo	22	28%	5	33%	4	21%
dziadkowie	3	4%	2	13%	1	5%
inne osoby, jakie?	54	69%	8	53%	9	47%
Razem	86	110%	20	133%	22	116%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

14% uczniów szkoły podstawowej, 19% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 14% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej przyznało się do bycia sprawcą przemocy.

Wykres 41. Czy zdarzyło Ci się być kiedykolwiek sprawcą przemocy?

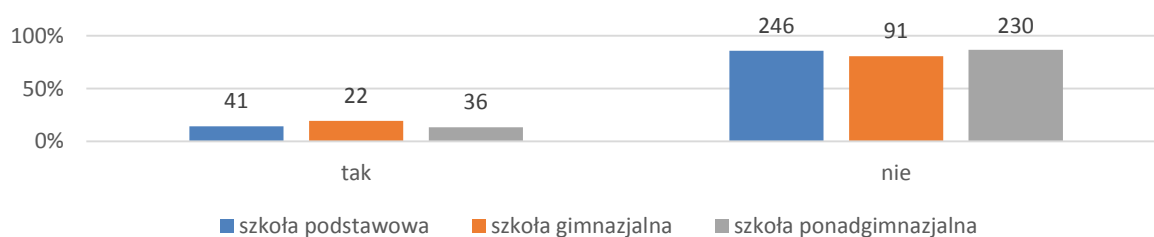

Tabela 41. Czy zdarzyło Ci się być kiedykolwiek sprawcą przemocy?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
tak	41	14%	22	19%	36	14%
nie	246	86%	91	81%	230	86%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Uczniowie we wszystkich grupach badanych wskazują, że stosowali przemoc wobec rodzeństwa, a także kolegów, koleżanek oraz rówieśników. W mniejszym stopniu wskazują na przemoc wobec rodziców oraz dziadków.

Wykres 42. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

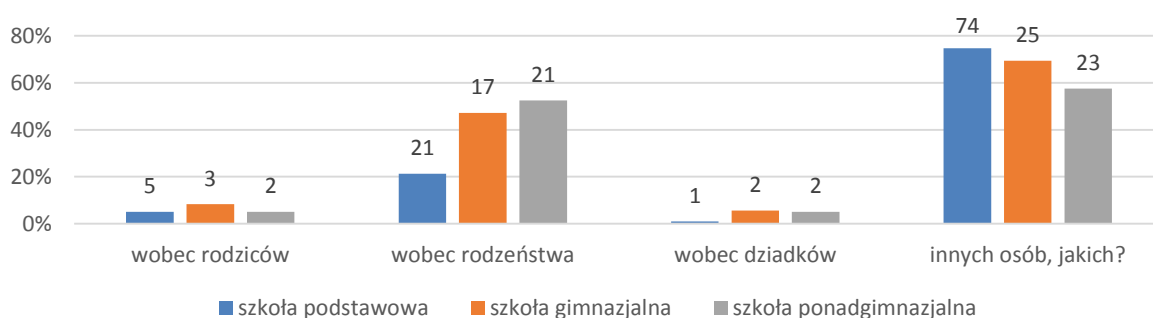

Tabela 42. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
wobec rodziców	5	5%	3	8%	2	5%
wobec rodzeństwa	21	21%	17	47%	21	53%
wobec dziadków	1	1%	2	6%	2	5%
innych osób, jakich?	74	75%	25	69%	23	58%
Razem	101	102%	47	131%	48	120%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejne pytanie dotyczyło znajomości osób doświadczających przemocy wśród osób z otoczenia. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 14% uczniów szkoły podstawowej, 19% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 17% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

Wykres 43. Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?

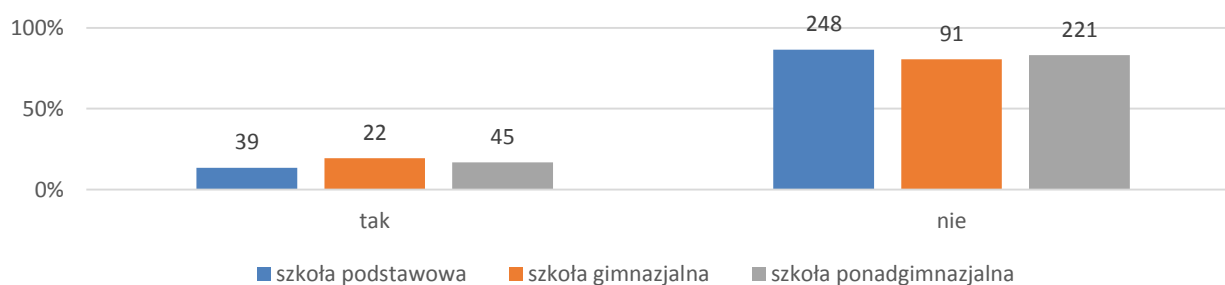

Tabela 43. Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
tak	39	14%	22	19%	45	17%
nie	248	86%	91	81%	221	83%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Zebrane informacje pokazują, że ankietowani na ogół poprawnie klasyfikują wybrane sytuacje, jako akty przemocy. Szczególnie wskazywane były sytuacje związane z przemocą fizyczną (bicie przedmiotami) oraz psychiczną (groźenie, straszenie). Najmniej wskazań zebrały odpowiedzi związane z brakiem szacunku, opieki oraz krytykowaniem wyglądu.

Wykres 44. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?

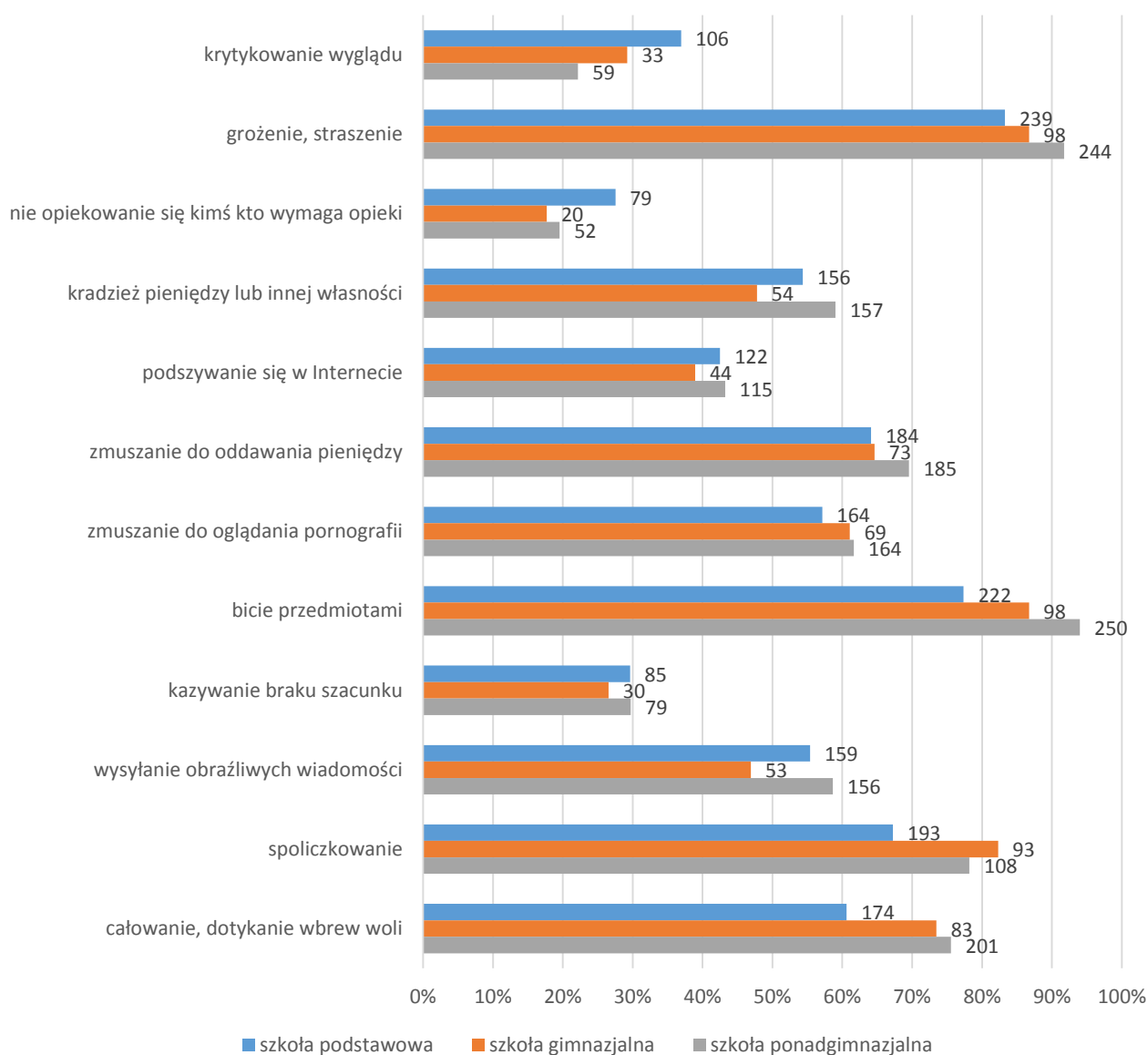

Tabela 44. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
krytykowanie wyglądu	106	37%	33	29%	59	22%
groźenie, straszenie	239	83%	98	87%	244	92%
nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki	79	28%	20	18%	52	20%
kradzież pieniędzy lub innej własności	156	54%	54	48%	157	59%
podszycanie się w Internecie	122	43%	44	39%	115	43%
zmuszanie do oddawania pieniędzy	184	64%	73	65%	185	70%
zmuszanie do oglądania pornografii	164	57%	69	61%	164	62%
bicie przedmiotami	222	77%	98	87%	250	94%
okazywanie braku szacunku	85	30%	30	27%	79	30%
wysyłanie obraźliwych wiadomości	159	55%	53	47%	156	59%
spoliczkowanie	193	67%	93	82%	208	78%
całowanie, dotykanie wbrew woli	174	61%	83	73%	201	76%
Razem	1883	656%	743	662%	1870	703%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie szkoły podstawowej zostali poproszeni o zapoznanie się z poniższymi zdaniami oraz określenie czy zgadzają się z nimi czy też nie. Z analizy wynika, że 34% dzieci uważa, że przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia. Ponadto 3% jest zdania, że jeśli ktoś jest bity to znaczy, że na to zasługuje. 12% uważa, że przemoc domowa objawia się poprzez siniaki i złamane kości, zaś osoba doznająca przemoc nie może jej przerwać nawet po wielu latach. Tylko 28% jest zdania, że zaniedbanie to też przemoc.

Wykres 45. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe – szkoła podstawowa:

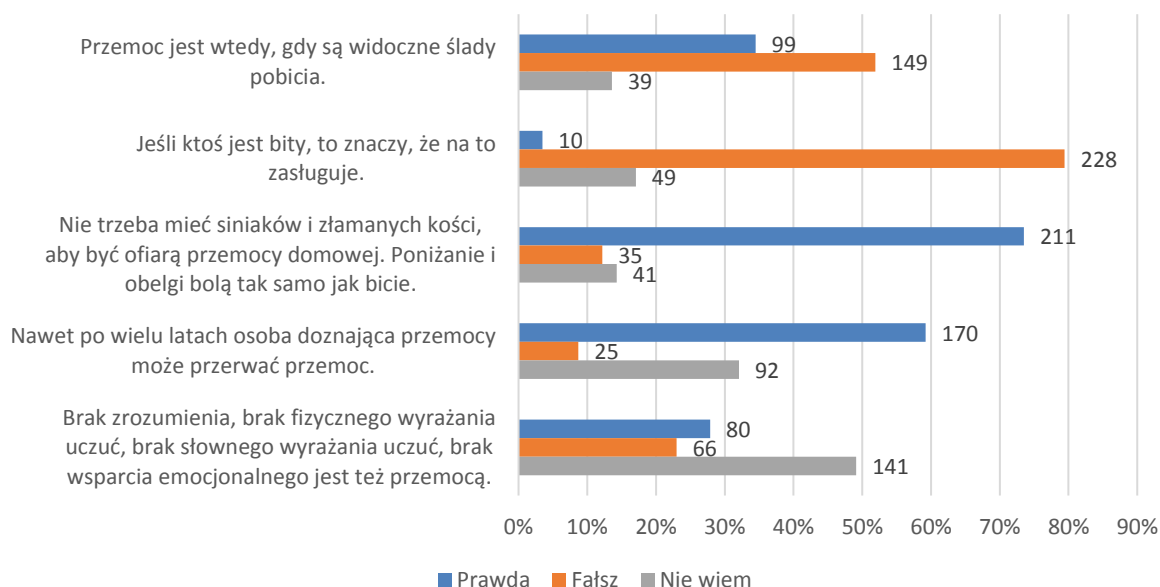

Tabela 45. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe – szkoła podstawowa:

Odpowiedź	prawda	%	fałsz	%	nie wiem	%	Razem	%
Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia.	99	34%	149	52%	39	14%	287	100%
Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasługuje.	10	3%	228	79%	49	17%	287	100%
Nie trzeba mieć siniaków i złamanych kości, aby być ofiarą przemocy domowej. Poniżanie i obelgi bolą tak samo jak bicie.	211	74%	35	12%	41	14%	287	100%
Nawet po wielu latach osoba doznająca przemocy może przerwać przemoc.	170	59%	25	9%	92	32%	287	100%
Brak zrozumienia, brak fizycznego wyrażania uczuć, brak słownego wyrażania uczuć, brak wsparcia emocjonalnego jest też przemocą.	80	28%	66	23%	141	49%	287	100%

Uczniowie szkoły gimnazjalnej wykazują zróżnicowany poziom wiedzy odnośnie przemocy. 27% jest zdania, że przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia, 5% uważa, że jeśli ktoś jest bity to znaczy, że na to zasługuje. Ponadto 12% sądzi, że jedynie siniaki i złamane kości wskazują na przemoc domową. Pomimo tego uczniowie szkoły gimnazjalnej są przekonani, że nawet po wielu latach osoba doznająca przemocy może przerwać przemoc.

Wykres 46. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe – szkoła gimnazjalna:

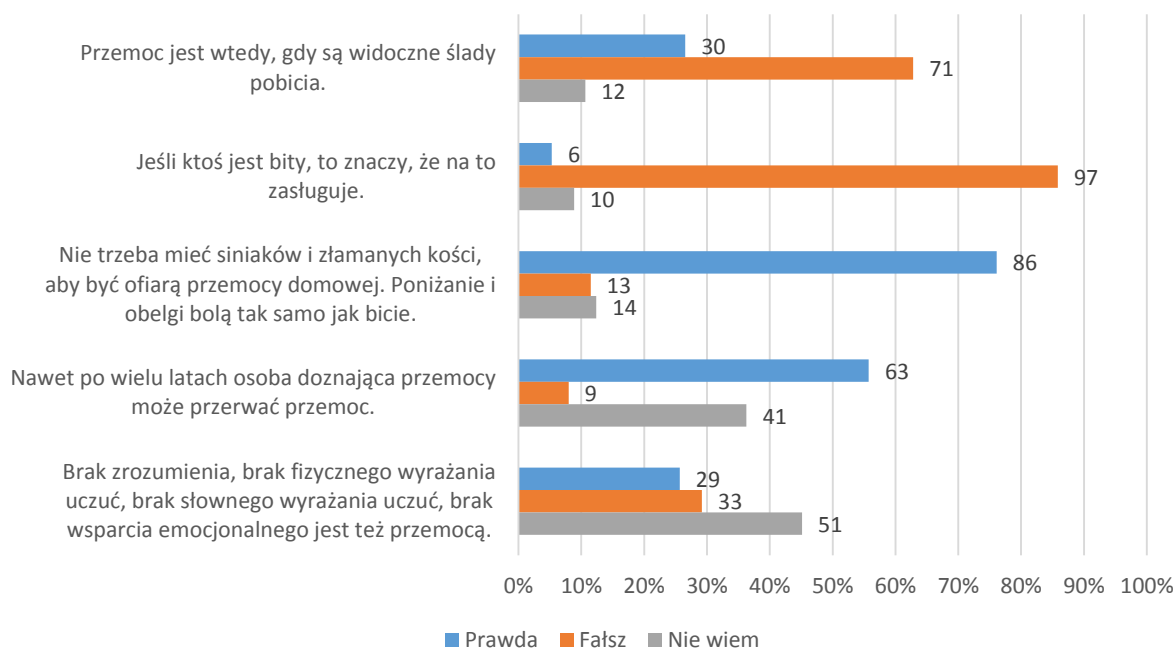

Tabela 46. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe – szkoła gimnazjalna:

Odpowiedź	prawda	%	fałsz	%	nie wiem	%	Razem	%
Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia.	30	27%	71	63%	12	11%	113	100%
Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasługuje.	6	5%	97	86%	10	9%	113	100%
Nie trzeba mieć siniaków i złamanych kości, aby być ofiarą przemocy domowej. Poniżanie i obelgi bolą tak samo jak bicie.	86	76%	13	12%	14	12%	113	100%
Nawet po wielu latach osoba doznająca przemocy może przerwać przemoc.	63	56%	9	8%	41	36%	113	100%
Brak zrozumienia, brak fizycznego wyrażania uczuć, brak słownego wyrażania uczuć, brak wsparcia emocjonalnego jest też przemocą.	29	26%	33	29%	51	45%	113	100%

W przypadku uczniów szkoły ponadgimnazjalnej również znaleźli się uczniowie, którzy mają brak wiedzy dotyczącej przemocy. 17% wskazuje, że przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia, 6% uważa, że jeśli ktoś jest bity to znaczy, że na to zasłużył, 8% wskazuje, że ofiara przemocy powinna mieć siniaki oraz złamane kości, a 13% respondentów wskazuje również, że ofiary przemocy nawet po latach nie mogą przerwać przemocy. Pozostałe 42% ankietowanych uważa, że zaniedbanie nie jest formą przemocy.

Wykres 47. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe – szkoła ponadgimnazjalna

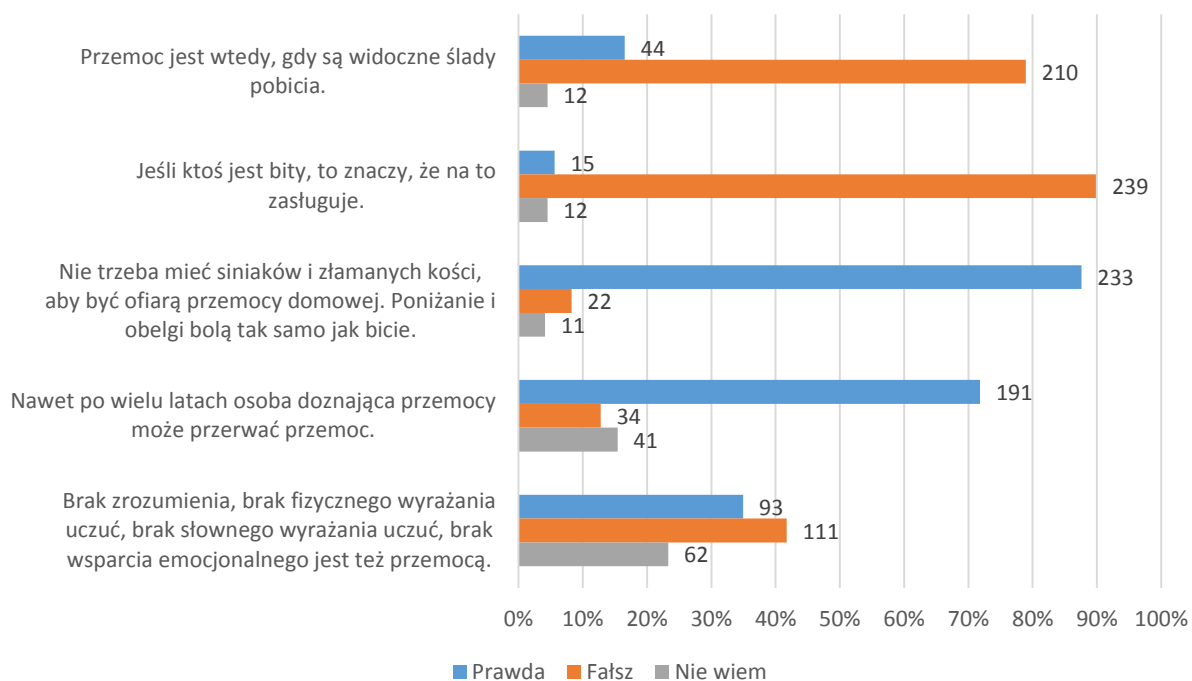

Tabela 47. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe – szkoła ponadgimnazjalna:

Odpowiedź	prawda	%	fałsz	%	nie wiem	%	Razem	%
Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia.	44	17 %	210	79 %	12	5%	266	100%
Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasługuje.	15	6%	239	90 %	12	5%	266	100%
Nie trzeba mieć siniaków i złamanych kości, aby być ofiarą przemocy domowej. Poniżanie i obelgi bolą tak samo jak bicie.	233	88 %	22	8%	11	4%	266	100%
Nawet po wielu latach osoba doznająca przemocy może przerwać przemoc.	191	72 %	34	13 %	41	15 %	266	100%
Brak zrozumienia, brak fizycznego wyrażania uczuć, brak słownego wyrażania uczuć, brak wsparcia emocjonalnego jest też przemocą.	93	35 %	111	42 %	62	23 %	266	100%

Będąc świadkiem lub ofiarą przemocy dzieci i młodzież szkolna najchętniej zwróciliby się o pomoc do rodziców lub opiekunów. Mniejszy, a jednak wciąż znaczący odsetek wskazań mają odpowiedzi wskazujące na poszukiwanie pomocy wśród nauczycieli lub bezpośrednio u policji lub straży miejskiej. 23% uczniów szkoły podstawowej wskazuje również na telefon

zaufania. 25% uczniów szkoły gimnazjalnej i 39% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej zwróciłoby się o pomoc do koleżanek lub kolegów. Niepokojący i dość wysoki jest odsetek wskazań odpowiedzi „radziłbym sobie sam” wśród 20% uczniów szkoły gimnazjalnej i 33% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

Wykres 48. Do kogo zwróciłbyś się o pomoc będąc świadkiem lub doświadczając przemocy w rodzinie?

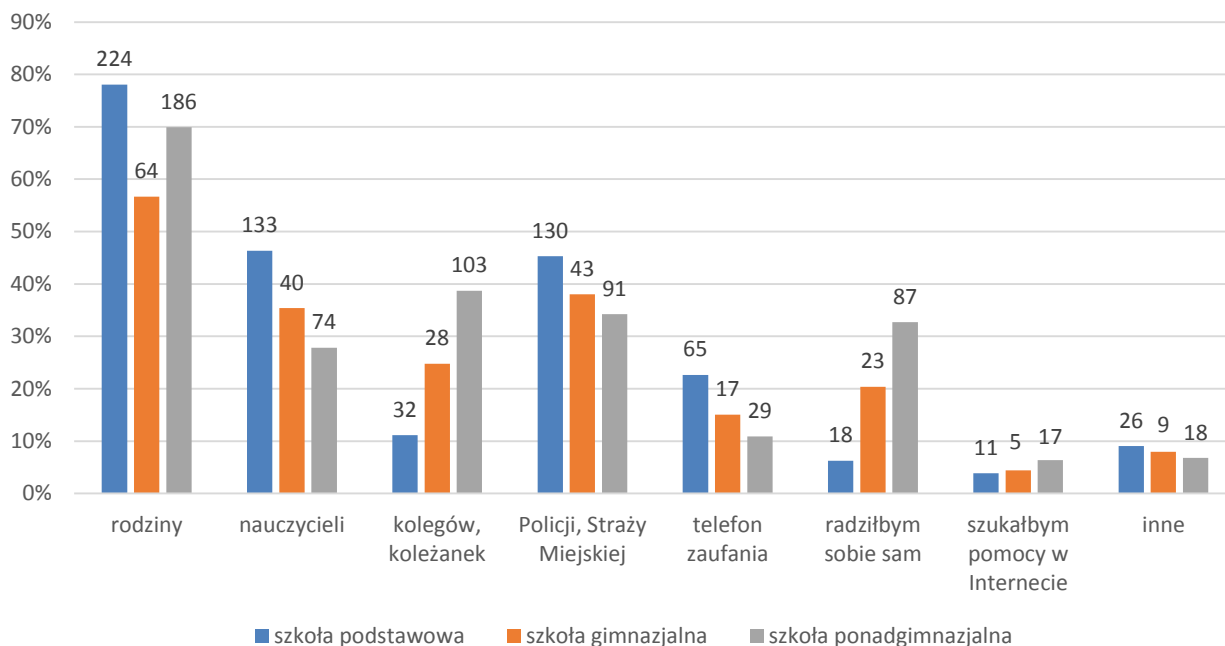

Tabela 48. Do kogo zwróciłbyś się o pomoc będąc świadkiem lub doświadczając przemocy w rodzinie?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
rodziny	224	78%	64	57%	186	70%
nauczycieli	133	46%	40	35%	74	28%
kolegów, koleżanek	32	11%	28	25%	103	39%
Policji, Straży Miejskiej	130	45%	43	38%	91	34%
telefon zaufania	65	23%	17	15%	29	11%
radziłbym sobie sam	18	6%	23	20%	87	33%
szukałbym pomocy w Internecie	11	4%	5	4%	17	6%
inne	26	9%	9	8%	18	7%
Razem	639	223%	229	203%	605	227%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W przypadku uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej uczniowie mieli wskazać instytucję, w której mogą uzyskać pomoc w sytuacji doświadczenia przemocy w rodzinie. Największy odsetek wskazuje na takie instytucje jak Policja i Straż Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, telefon zaufania, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Kościół.

Wykres 49. W której niżej wymienionej instytucji możesz uzyskać pomoc w sytuacji przemocy w rodzinie?

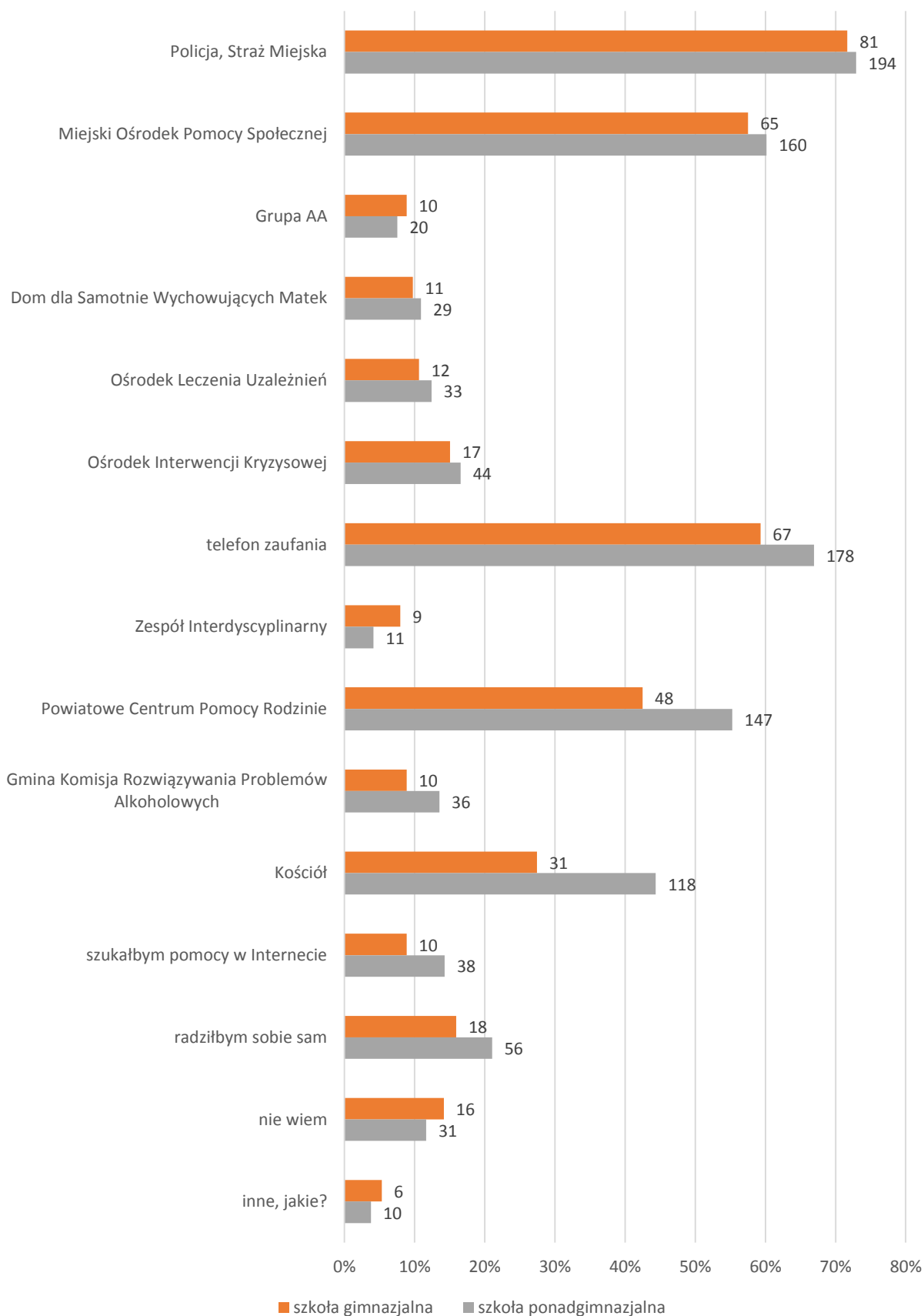

Tabela 49. W której niżej wymienionej instytucji możesz uzyskać pomoc w sytuacji przemocy w rodzinie?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
Policja, Straż Miejska	81	72%	194	73%
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	65	58%	160	60%
Grupa AA	10	9%	20	8%
Dom dla Samotnie Wychowujących Matek	11	10%	29	11%
Ośrodek Leczenia Uzależnień	12	11%	33	12%
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	17	15%	44	17%
telefon zaufania	67	59%	178	67%
Zespół Interdyscyplinarny	9	8%	11	4%
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	48	42%	147	55%
Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	10	9%	36	14%
Kościół	31	27%	118	44%
szukałbym pomocy w Internecie	10	9%	38	14%
radziłbym sobie sam	18	16%	56	21%
nie wiem	16	14%	31	12%
inne, jakie?	6	5%	10	4%
Razem	411	364%	1105	415%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Oprócz wiedzy na temat gdzie mogą uczniowie uzyskać pomoc, dodatkowo zostali zapytani, co wiedzą na temat instytucji pomocowych. Odpowiedzi mieli zaznaczyć na skali od 1 do 5, gdzie 5 oznacza- znam bardzo dobrze, w każdej chwili wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów, 4 - znam dobrze, wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów, 3 - nie jestem pewien czy znam, ale wiem jak znaleźć informacje w razie problemów, 2 – raczej nie znam, ale wiem jak znaleźć informacje w razie problemów, 1 – nie znam, nie wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów.

Z zebranych danych wynika, że w większości uczniowie nie są pewni czy znają nazwy instytucji oraz stronę internetową ale wiedzą gdzie jej szukać. Natomiast większy problem pojawia się w przypadku adresów instytucji, numerów telefonów do instytucji oraz osoby kontaktowej, ponieważ ankietowani wskazują, że nie znają takich danych.

Wykres 50. Czy znasz dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów? – szkoła ponadgimnazjalna:

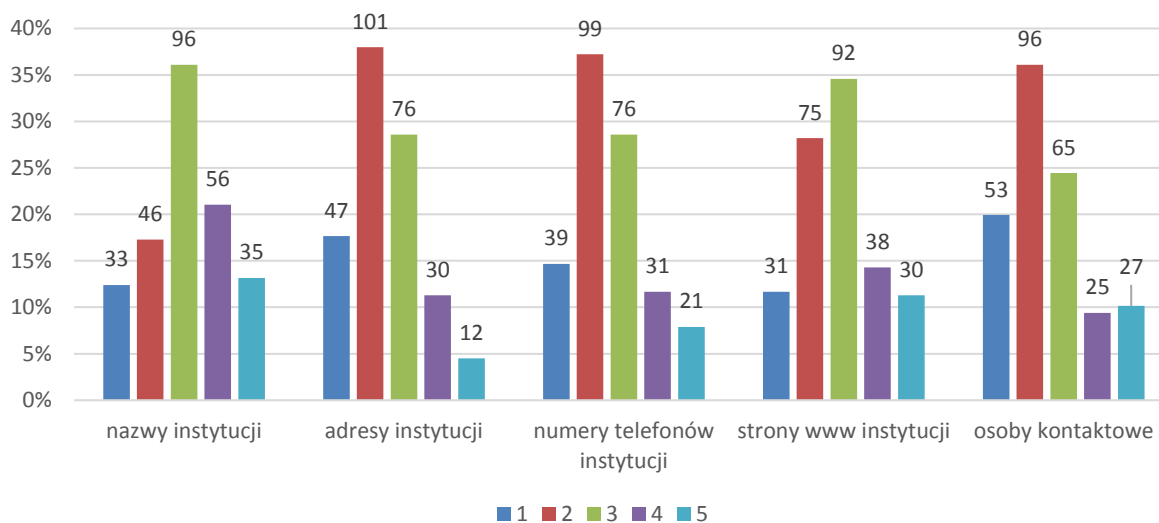

Tabela 50. Czy znasz dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów? – szkoła ponadgimnazjalna:

Odpowiedź	1	%	2	%	3	%	4	%	5	%	Razem	%
nazwy instytucji	33	12%	46	17%	96	36%	56	21%	35	13%	266	100%
adresy instytucji	47	18%	101	38%	76	29%	30	11%	12	5%	266	100%
numery telefonów instytucji	39	15%	99	37%	76	29%	31	12%	21	8%	266	100%
strony www instytucji	31	12%	75	28%	92	35%	38	14%	30	11%	266	100%
osoby kontaktowe	53	20%	96	36%	65	24%	25	9%	27	10%	266	100%

Podobnie wygląda sytuacja w przypadku uczniów szkoły gimnazjalnej gdzie większość nie zna danych kontaktowych do instytucji, jednakże zdarzają się przypadki, że respondenci wiedzą gdzie szukać pomocy (do 27% wskazań).

Wykres 51. Czy znasz dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów? – szkoła gimnazjalna:

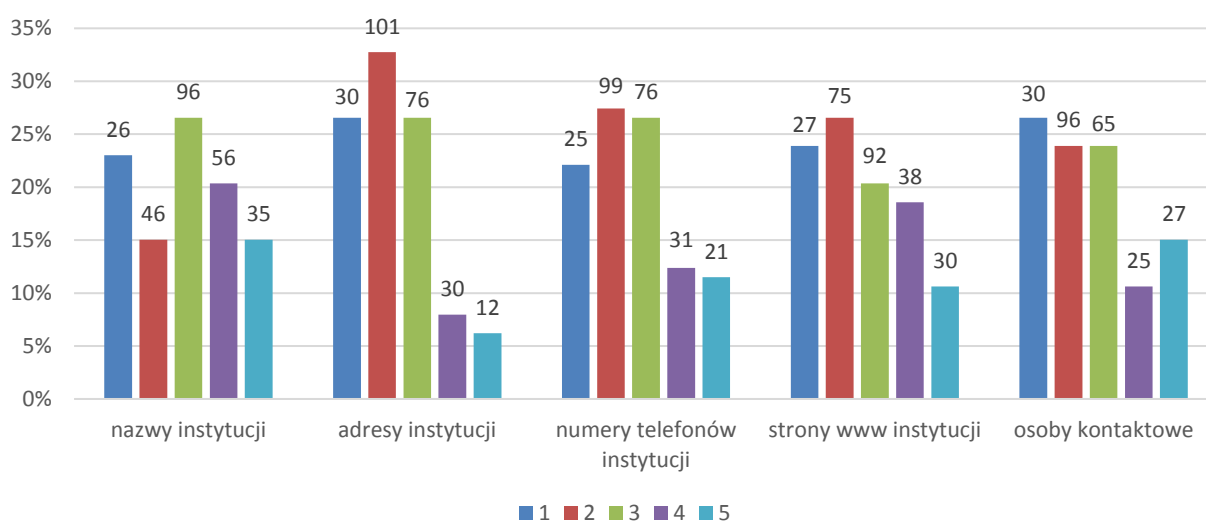

Tabela 51. Czy znasz dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów? – szkoła gimnazjalna:

Odpowiedź	1	%	2	%	3	%	4	%	5	%	Razem	%
nazwy instytucji	26	23%	17	15%	30	27%	23	20%	17	15%	133	100%
adresy instytucji	30	27%	37	33%	30	27%	9	8%	7	6%	133	100%
numery telefonów instytucji	25	22%	31	27%	30	27%	14	12%	13	12%	133	100%
strony www instytucji	27	24%	30	27%	23	20%	21	19%	12	11%	133	100%
osoby kontaktowe	30	27%	27	24%	27	24%	12	11%	17	15%	133	100%

Uczniowie szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej zostali również zapytani czy zgadzają się ze stwierdzeniem dotyczącym nadużywania alkoholu. 24% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 30% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej zgadza się ze stwierdzeniem, że nadużywanie alkoholu to ciągłe picie co najmniej dwudniowe występujące naprzemiennie z okresami trzeźwości. Zdecydowana jednak większość nie ma wiedzy na ten temat lub też uważa, że to stwierdzenie jest fałszywe.

Wykres 52. Nadużywanie alkoholu to ciągłe picie, co najmniej dwudniowe występujące naprzemiennie z okresami trzeźwości

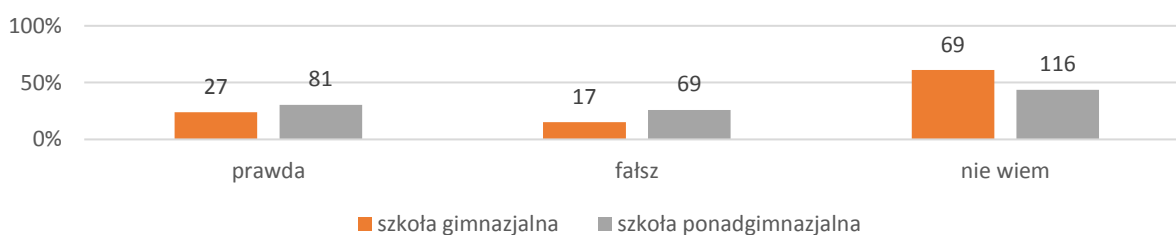

Tabela 52. Nadużywanie alkoholu to ciągłe picie, co najmniej dwudniowe występujące naprzemiennie z okresami trzeźwości:

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
prawda	27	24%	81	30%
fałsz	17	15%	69	26%
nie wiem	69	61%	116	44%
Razem	113	100%	266	100%

Po 12% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej deklaruje, że członkowie ich rodziny nadużywają alkoholu.

Wykres 53. Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkoholu?

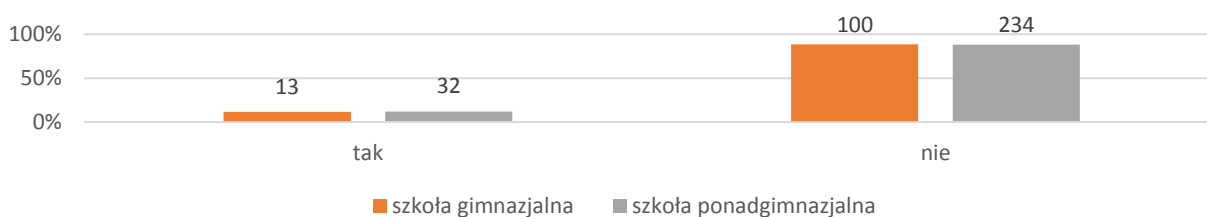

Tabela 53. Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkoholu?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
tak	13	12%	32	12%
nie	100	88%	234	88%
Razem	113	100%	266	100%

Przewaga odpowiedzi w obu grupach badanych wskazuje, że z reguły to mężczyźni w ich domu nadużywają alkoholu – tata, brat oraz dziadek.

Wykres 54. Kto z członków twojej rodziny nadużywa alkoholu?

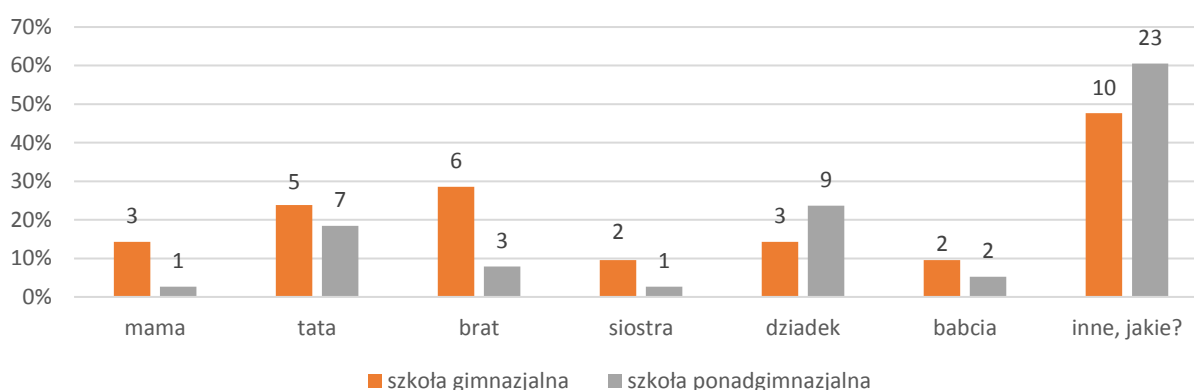

Tabela 54. Kto z członków twojej rodziny nadużywa alkoholu?

Odpowiedź	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
mama	3	14%	1	3%
tata	5	24%	7	18%
brat	6	29%	3	8%
siostra	2	10%	1	3%
dziadek	3	14%	9	24%
babcia	2	10%	2	5%
inne, jakie?	10	48%	23	61%
Razem	31	148%	46	121%

Największy problem nadużywania alkoholu wśród członków rodziny respondenta szkoły ponadgimnazjalnej występuje w klasie I (97% wskazań), ten sam problem występuje w przypadku 3% ankietowanych w klasie III.

Tabela 55. Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkoholu?/Klasy ponadgimnazjalne

Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkoholu?	Klasa:			Razem
	I	II	III	
tak	97%	0%	3%	100%
	31	0	1	32
nie	90%	10%	0%	100%
	210	24	0	234

Ta sama analiza została przeprowadzona wśród uczniów szkoły gimnazjalnej. 23% uczniów klasy I wskazuje, że w ich domu nadużywa się alkoholu, podobnego zdania jest 69% klas II oraz 8% klas III.

Tabela 56. Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkohol?/Klasy gimnazjalne

Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkohol?	Klasa:			Razem
	I	II	III	
tak	23%	69%	8%	100%
	3	9	1	13
nie	40%	59%	1%	100%
	40	59	1	100

Kolejna analiza dotyczyła nadużywania alkoholu przez członków rodziny uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, a przemocą w domu rodzinnym. 9% ankietowanych wskazało, że w ich domu jest nadużywany alkohol przez jednego z członków rodziny co wiąże się z przemocą w ich domu.

Tabela 57. Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkohol?/ Czy w twoim domu występuje problem przemocy?

Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkohol?	Czy w twoim domu występuje problem przemocy?		Razem
	tak	nie	
tak	9%	91%	100%
	3	29	32
nie	2%	98%	100%
	5	229	234

W większości przypadków nadużywanie alkoholu przez członków rodziny respondenta (mama, tata, rodzeństwo oraz dziadkowie) jest równoznaczna z tym, że w jego domu występuje problem przemocy.

Tabela 58. Kto z członków twojej rodziny nadużywa alkohol?/ Czy w twoim domu występuje problem przemocy?

Kto z członków twojej rodziny nadużywa alkohol?	Czy w twoim domu występuje problem przemocy?			
	tak	%	nie	%
mama	1	13%	0	0%
tata	1	13%	6	2%
brat	1	13%	2	1%
siostra	1	13%	0	0%
dziadek	1	13%	8	3%
babcia	2	25%	0	0%
inne, jakie?	3	38%	20	8%
Razem	10	100%	36	100%

Ponadto 40% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, którzy przyznali, że w ich domu jest osoba, która nadużywa alkoholu, deklarują, że byli ofiarami przemocy w swoim domu.

Tabela 59. Czy zdarzyło ci się być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?/ Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkoholu?

	Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkoholu?		Razem
	tak	nie	
Czy zdarzyło ci się być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?			
tak	40%	60%	100%
	4	6	10
nie	18%	82%	100%
	17	75	92

W przypadku uczniów szkoły gimnazjalnej 31% przyznaje, że w ich domu występuje problem przemocy z uwagi na to, że członkowie rodziny nadużywają alkoholu.

Tabela 60. Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkoholu?/ Czy w twoim domu występuje problem przemocy?

	Czy w twoim domu występuje problem przemocy?		Razem
	tak	nie	
Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkoholu?			
tak	31%	69%	100%
	4	9	13
nie	4%	96%	100%
	4	96	100

Podobnie jak w przypadku uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, również uczniowie szkoły gimnazjalnej wskazali, że bardzo bliskie im osoby w rodzinie nadużywają alkoholu, jak rodzice, rodzeństwo oraz dziadkowie, w związku z tym występuje problem przemocy w ich domu.

Tabela 61. Kto z członków twojej rodziny nadużywa alkoholu?/ Czy w twoim domu występuje problem przemocy?

	Czy w twoim domu występuje problem przemocy?			
	Tak	%	Nie	%
Kto z członków twojej rodziny nadużywa alkoholu?				
mama	1	13%	2	2%
tata	2	25%	3	3%
brat	2	25%	4	4%
siostra	2	25%	0	0%
dziadek	1	13%	2	2%
babcia	1	13%	1	1%
inne, jakie?	2	25%	8	8%
Razem	10	100%	20	100%

Ponadto 57% ankietowanych, którzy zaznaczyli, że ich rodzinie nadużywa się alkoholu, deklarują, że byli ofiarą przemocy w swoim domu.

Tabela 62. Czy zdarzyło ci się być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?/ Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkoholu?

Czy zdarzyło ci się być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?	Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkoholu?		Razem
	tak	nie	
tak	57%	43%	100%
	4	3	7
nie	5%	95%	100%
	3	52	55

Kolejne pytanie dotyczyło oceny poczucia bezpieczeństwa wśród wybranych osób. Większość uczniów najbardziej bezpiecznie czuje się przede wszystkim wśród rodziców – w tym na matkę wskazuje 87% uczniów szkoły podstawowej, 82% uczniów szkoły gimnazjalnej, 91% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej oraz na ojca 86% uczniów szkoły podstawowej, 79% uczniów szkoły gimnazjalnej, 86% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Następnie duże poczucie bezpieczeństwa występuje wśród członków rodziny jak dziadkowie oraz wujostwo. Wśród nauczycieli dzieci czują większe poczucie bezpieczeństwa niż młodzież szkolna. Stosunkowo mały odsetek respondentów w obu grupach badanych (szkoła podstawowa i gimnazjalna) ocenia duże poczucie bezpieczeństwa wśród kolegów i koleżanek.

Tabela 63. Oceń swoje poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie poniżej wymienionych osób.

Małe	Szkoły podstawowe	%	Szkoła gimnazjalna	%	Szkoła ponadgimnazjalna	%
Mama	8	3%	5	4%	9	3%
Tata	15	5%	13	12%	15	6%
Babcia	16	6%	14	12%	18	7%
Dziadek	21	7%	19	17%	24	9%
Ciotki	16	6%	10	9%	18	7%
Wujkowie	17	6%	10	9%	17	6%
Nauczycielki	45	16%	29	26%	55	21%
Nauczyciele	40	14%	30	27%	52	20%
Koleżanki	63	22%	24	21%	35	13%
Koledzy	67	23%	20	18%	24	9%
Razem	308	108%	174	155%	267	101%

Tabela 64. Oceń swoje poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie poniżej wymienionych osób.

Średnie	Szkoły podstawowe	%	Szkoła gimnazjalna	%	Szkoła ponadgimnazjalna	%
Mama	28	10%	15	13%	14	5%
Tata	25	9%	11	10%	23	9%
Babcia	39	14%	17	15%	38	14%
Dziadek	33	11%	17	15%	36	14%
Ciotki	73	25%	31	27%	53	20%
Wujkowie	68	24%	28	25%	44	17%
Nauczycielki	96	33%	42	37%	85	32%
Nauczyciele	98	34%	42	37%	87	33%
Koleżanki	120	42%	51	45%	68	26%
Koleżdy	125	44%	45	40%	79	30%
Razem	705	246%	299	264%	527	200%

Tabela 65. Oceń swoje poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie poniżej wymienionych osób.

Duże	Szkoły podstawowe	%	Szkoła gimnazjalna	%	Szkoła ponadgimnazjalna	%
Mama	251	87%	93	82%	243	91%
Tata	247	86%	89	79%	228	86%
Babcia	232	81%	82	73%	210	79%
Dziadek	233	81%	77	68%	206	77%
Ciotki	198	69%	72	64%	195	73%
Wujkowie	202	70%	75	66%	205	77%
Nauczycielki	146	51%	42	37%	126	47%
Nauczyciele	149	52%	41	36%	127	48%
Koleżanki	104	36%	38	34%	163	61%
Koleżdy	95	33%	48	42%	163	61%
Razem	1857	646%	657	581%	1866	702%

Kolejny blok pytań skierowany do uczniów dotyczył przemocy szkolnej. 39% uczniów szkoły podstawowej, 42% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 9% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje, że w ich szkole występuje problem przemocy między uczniami.

Wykres 55. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

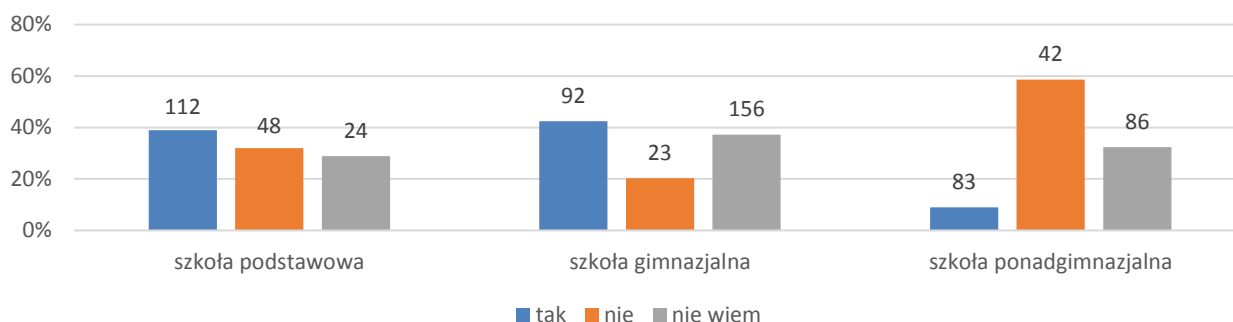

Tabela 66. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
tak	112	39%	48	42%	24	9%
nie	92	32%	23	20%	156	59%
nie wiem	83	29%	42	37%	86	32%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Ponadto 36% uczniów szkoły podstawowej, 42% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 27% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że doświadczyli przemocy ze strony rówieśników.

Wykres 56. Czy doświadczyłeś kiedyś przemocy ze strony rówieśników?

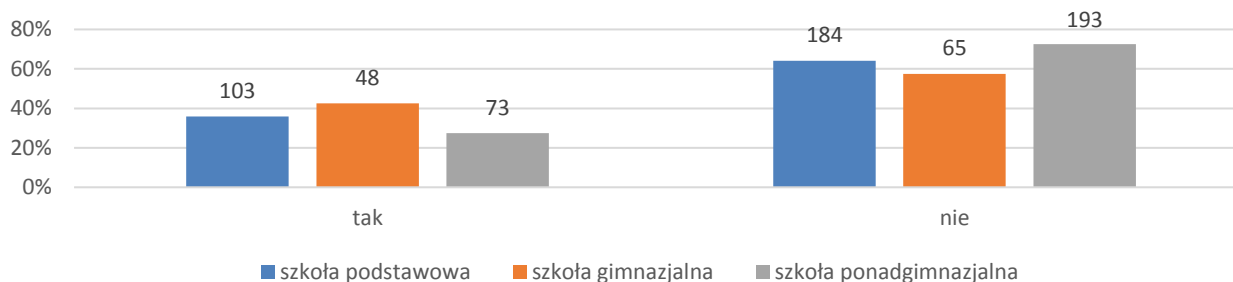

Tabela 67. Czy doświadczyłeś kiedyś przemocy ze strony rówieśników?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
tak	103	36%	48	42%	73	27%
nie	184	64%	65	58%	193	73%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Jednakże 20% uczniów szkoły podstawowej, 29% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 16% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że zdarzyło im się stosować przemoc wobec rówieśników.

Wykres 57. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec rówieśników?

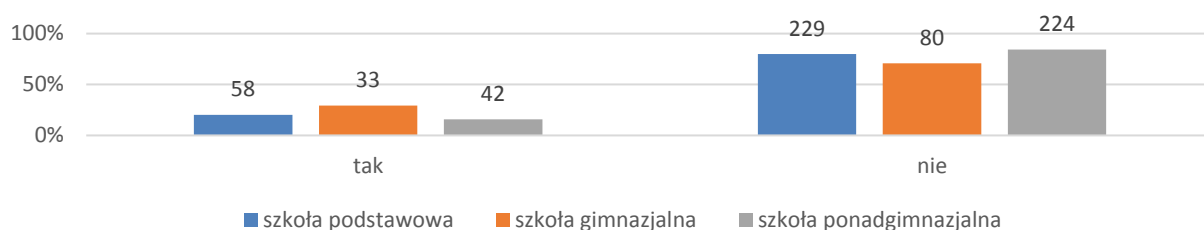

Tabela 68. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec rówieśników?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
tak	58	20%	33	29%	42	16%
nie	229	80%	80	71%	224	84%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Ostatnie zagadnienie skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej dotyczyło korzystania z komputera oraz cyberprzemocy. Zdecydowana większość uczniów we wszystkich grupach badanych poprawnie klasyfikuje cyberprzemoc, jako nękanie w sieci.

Wykres 58. Cyberprzemoc to...

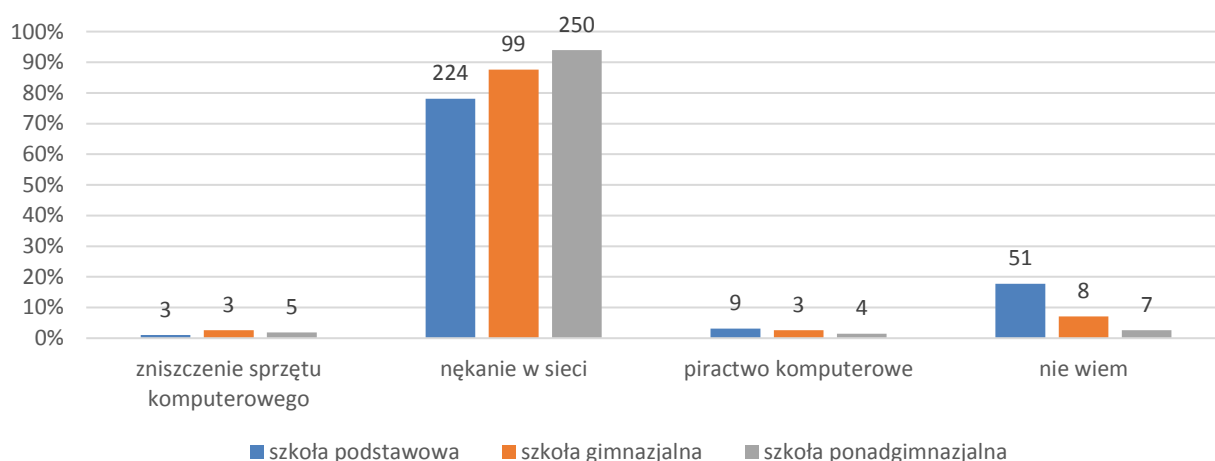

Tabela 69 Cyberprzemoc to...

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
zniszczenie sprzętu komputerowego	3	1%	3	3%	5	2%
nękanie w sieci	224	78%	99	88%	250	94%
piractwo komputerowe	9	3%	3	3%	4	2%
nie wiem	51	18%	8	7%	7	3%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Przeważająca część uczniów również nie doświadczyła cyberprzemocy. Do bycia sprawcą przemocy w Internecie przyznało się 2% uczniów szkoły podstawowej, 3% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 4% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Natomiast do bycia ofiarą przemocy w Internecie przyznało się 6% uczniów szkoły podstawowej, 7% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 12% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Pozostały odsetek nie wie czy doznał kiedykolwiek przemocy w Internecie.

Wykres 59. Czy doświadczyłeś kiedyś cyberprzemocy?

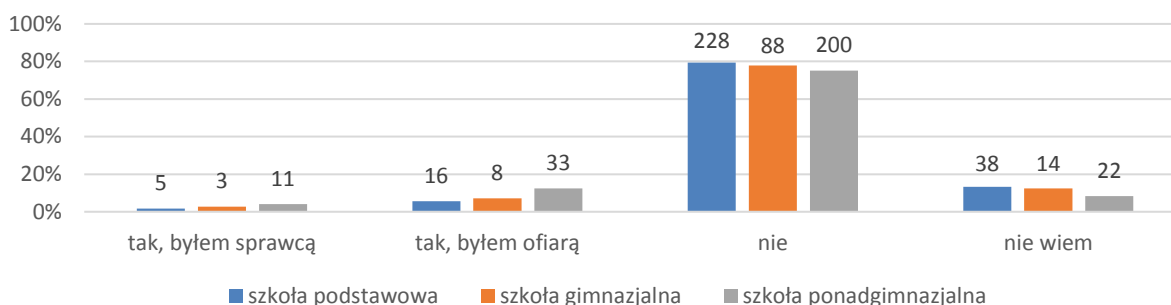

Tabela 70. Czy doświadczyłeś kiedyś cyberprzemocy?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
tak, byłem sprawcą	5	2%	3	3%	11	4%
tak, byłem ofiarą	16	6%	8	7%	33	12%
nie	228	79%	88	78%	200	75%
nie wiem	38	13%	14	12%	22	8%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Podobnie jak w przypadku cyberprzemocy zdecydowana większość uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej poprawnie klasyfikuje netykietę, jako zbiór zasad zachowania obowiązujących w Internecie. Jednakże tylko 37% uczniów szkoły podstawowej wie, co to jest netykieta. Niepokojącym faktem jest, że wystąpił dość duży odsetek odpowiedzi nie wiem z każdej grupy badanej.

Wykres 60. Netykieta to...

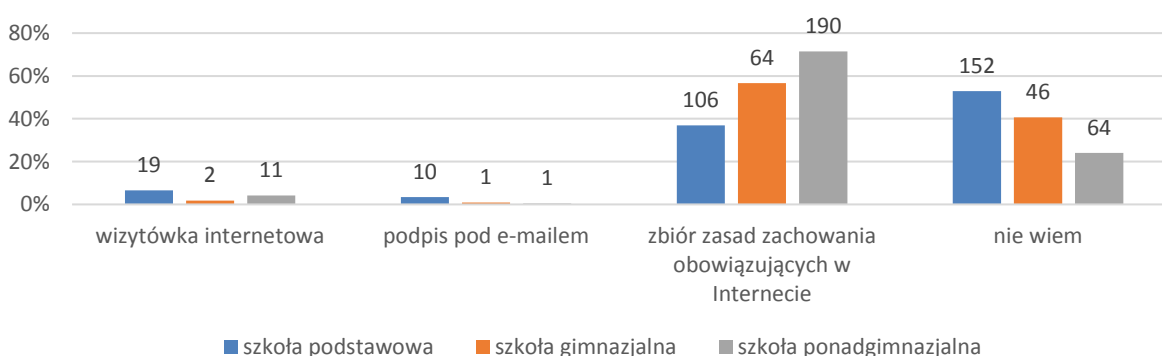

Tabela 71. Netykieta to...

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
wizytówka internetowa	19	7%	2	2%	11	4%
podpis pod e-mailem	10	3%	1	1%	1	0%
zbiór zasad zachowania obowiązujących w Internecie	106	37%	64	57%	190	71%
nie wiem	152	53%	46	41%	64	24%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Uczniowie deklarują, że mieli przykre doświadczenia w Internecie. Można do tych sytuacji zaliczyć niemiłe wiadomości, obraźliwe komentarze, zdjęcia i filmy, na które nie wyrazili zgody oraz podszywanie się pod nich przez inne osoby. Najmniejszy odsetek wskazał na śledzenie ich działań w Internecie.

Wykres 61. Czy doświadczyłeś kiedyś przykrych dla siebie zachowań przez Internet?

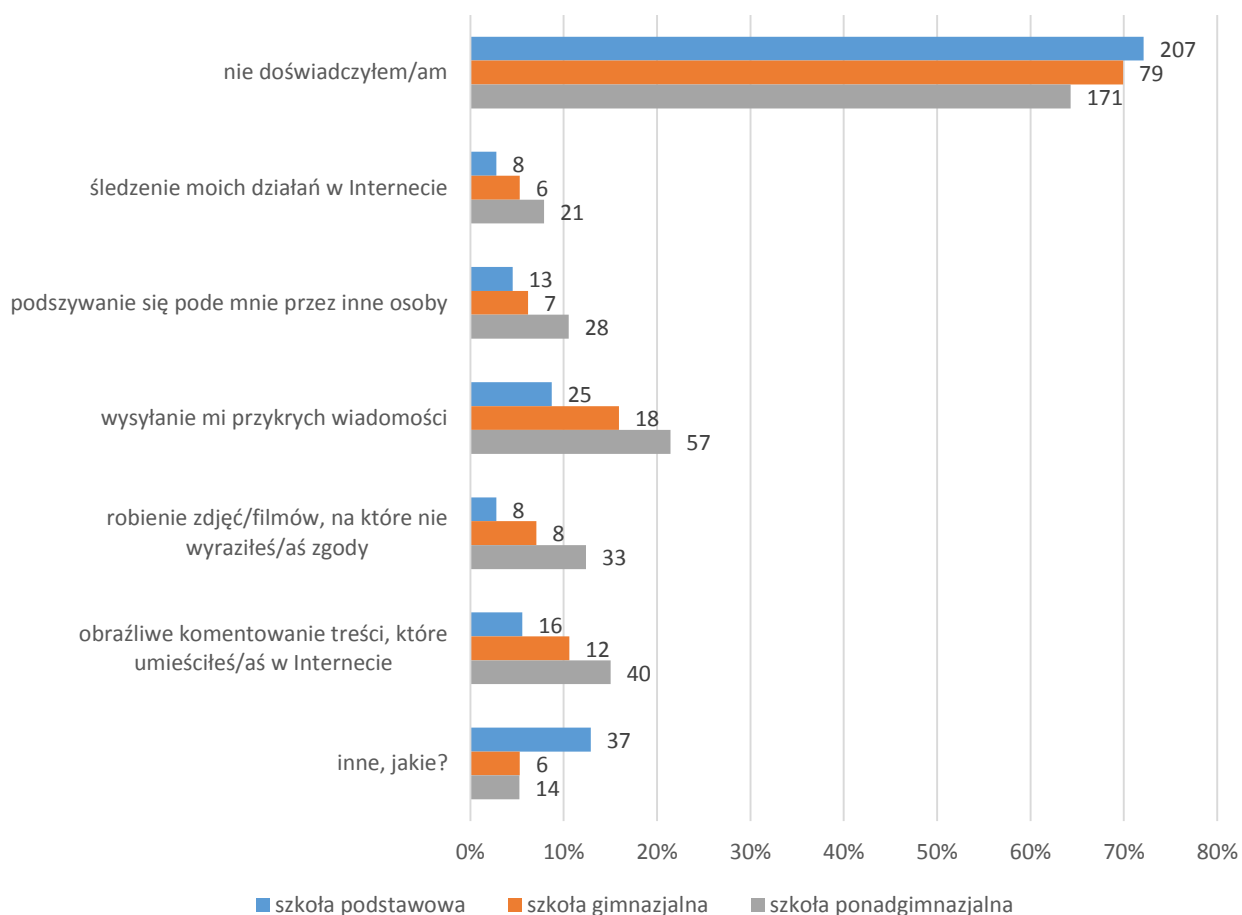

Tabela 72. Czy doświadczyłeś kiedyś przykrych dla siebie zachowań przez Internet?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie doświadczyłem/am	207	72%	79	70%	171	64%
śledzenie moich działań w Internecie	8	3%	6	5%	21	8%
podszywanie się przede mną przez inne osoby	13	5%	7	6%	28	11%
wysyłanie mi przykrych wiadomości	25	9%	18	16%	57	21%
robienie zdjęć/filmów, na które nie wyraziłeś/aś zgody	8	3%	8	7%	33	12%
obraźliwe komentowanie treści, które umieściłeś/aś w Internecie	16	6%	12	11%	40	15%
inne, jakie?	37	13%	6	5%	14	5%
Razem	314	109%	136	120%	364	137%

Zdecydowana większość uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej deklaruje, że gra w gry komputerowe. Najwięcej czasu uczniowie poświęcają na granie od godziny do 3 godzin oraz do godziny czasu. Znacznie mniejszy odsetek uczniów poświęca na gry od 3 godzin do 6 godzin oraz powyżej 6 godzin (do 13% wskazań).

Wykres 62. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na granie w gry komputerowe?

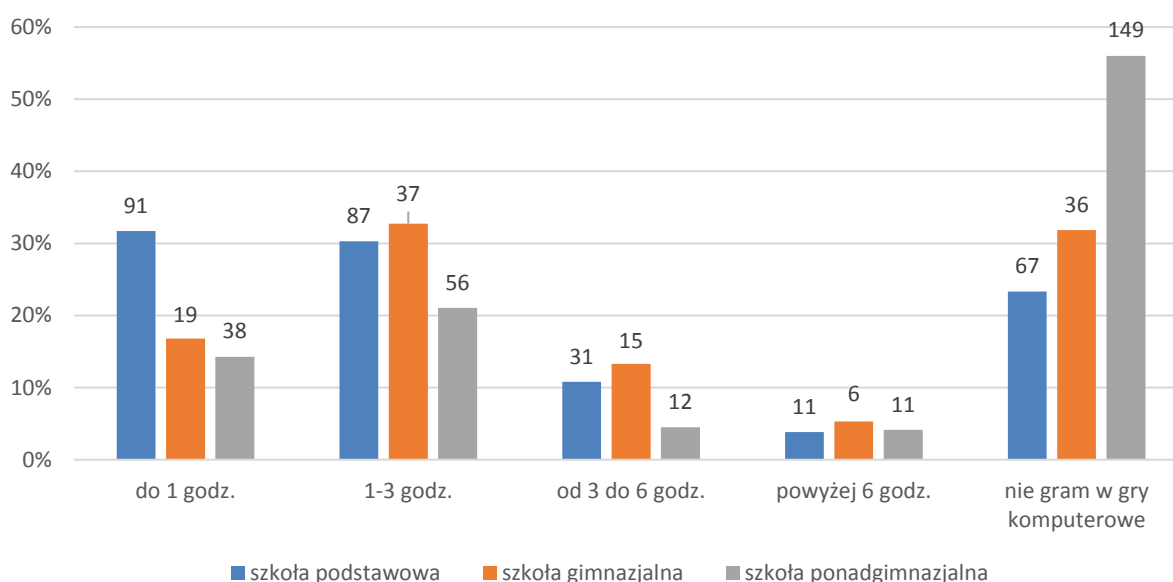

Tabela 73. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na granie w gry komputerowe?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
do 1 godz.	91	32%	19	17%	38	14%
1-3 godz.	87	30%	37	33%	56	21%
od 3 do 6 godz.	31	11%	15	13%	12	5%
powyżej 6 godz.	11	4%	6	5%	11	4%
nie gram w gry komputerowe	67	23%	36	32%	149	56%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Zdecydowanie mniejszy odsetek ankietowanych korzysta z konsoli do gier. Najwięcej ankietowanych, którzy posiadają konsolę do gier jest w szkole podstawowej, korzystają z niej do godziny czasu.

Wykres 63. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z konsoli do gier?

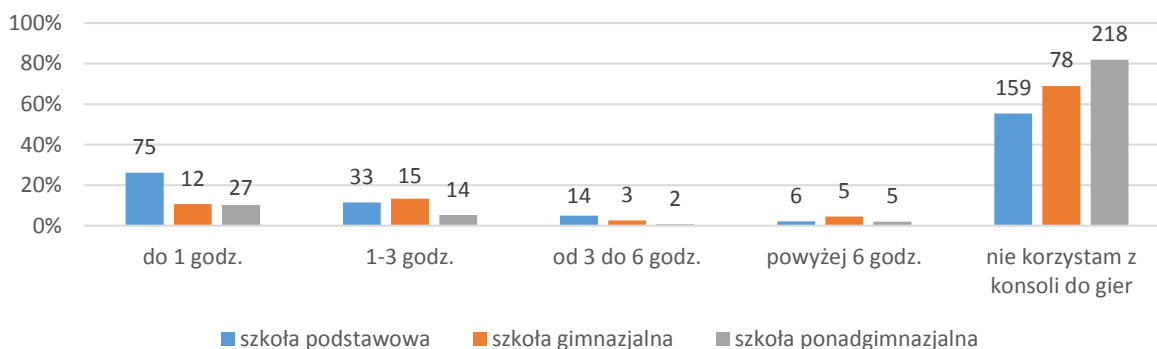

Tabela 74. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z konsoli do gier?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
do 1 godz.	75	26%	12	11%	27	10%
1-3 godz.	33	11%	15	13%	14	5%
od 3 do 6 godz.	14	5%	3	3%	2	1%
powyżej 6 godz.	6	2%	5	4%	5	2%
nie korzystam z konsoli do gier	159	55%	78	69%	218	82%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Natomiast zdecydowanie więcej uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej korzysta z komputera i Internetu, niż uczniów szkoły podstawowej. Po 19% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej korzysta z komputera i Internetu powyżej 6 godzin, a po 27% ankietowanych w tych samych grupach badanych korzysta z komputera i Internetu od 3 do 6 godzin.

Wykres 64. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?

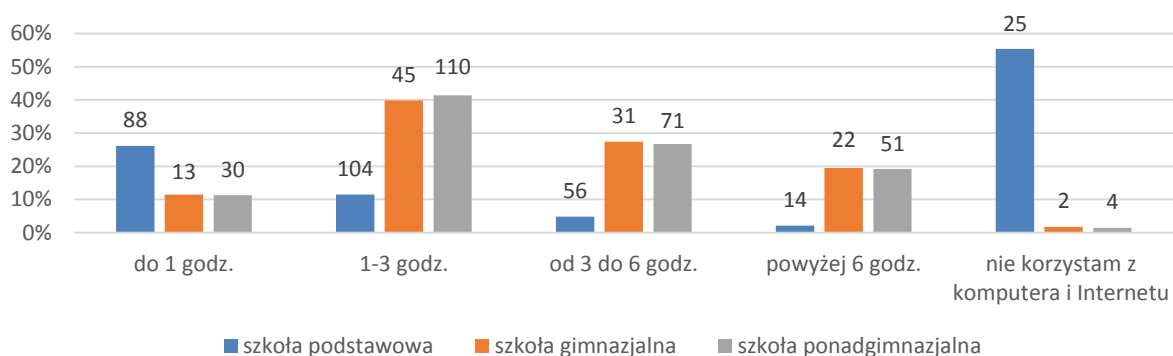

Tabela 75. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
do 1 godz.	88	26%	13	12%	30	11%
1-3 godz.	104	11%	45	40%	110	41%
od 3 do 6 godz.	56	5%	31	27%	71	27%
powyżej 6 godz.	14	2%	22	19%	51	19%
nie korzystam z komputera i Internetu	25	55%	2	2%	4	2%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Uczniowie zazwyczaj korzystają z komputera i Internetu w domu (powyżej 80% wskazań), a także na terenie szkoły lub u znajomych. Jako inne uczniowie wskazali, że wszędzie (w bursie, w autobusie, na lekcjach) korzystają z Internetu, ponieważ posiadają go w telefonie.

Wykres 65. Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?

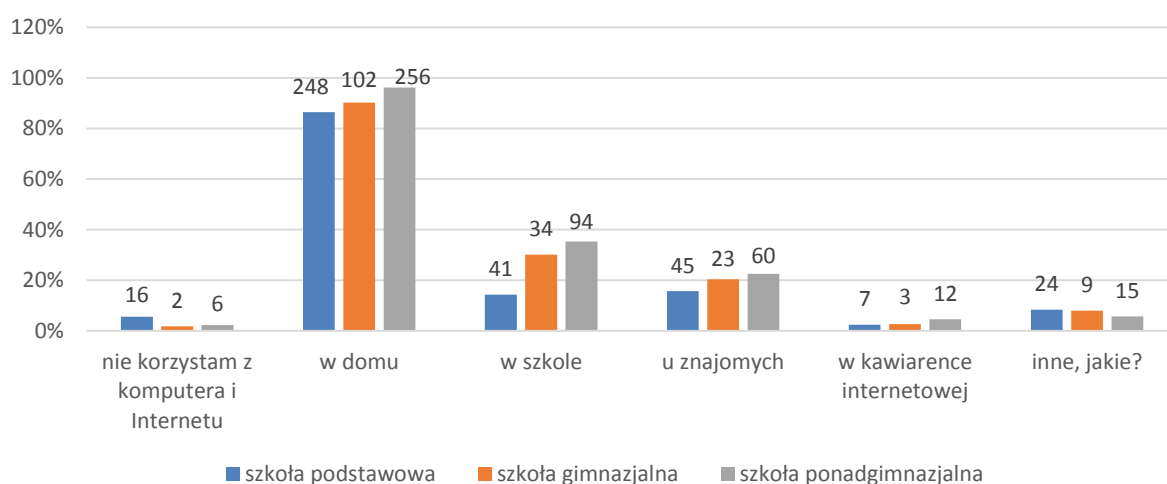

Tabela 76. Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie korzystam z komputera i Internetu	16	5%	2	2%	6	2%
w domu	248	86%	102	90%	256	96%
w szkole	41	14%	34	30%	94	35%
u znajomych	45	16%	23	20%	60	22%
w kawiarence internetowej	7	2%	3	3%	12	4%
inne, jakie?	24	8%	9	8%	15	6%

nie korzystam z komputera i Internetu	16	6%	2	2%	6	2%
w domu	248	86%	102	90%	256	96%
w szkole	41	14%	34	30%	94	35%
u znajomych	45	16%	23	20%	60	23%
w kawiarence internetowej	7	2%	3	3%	12	5%
Inne, jakie?	24	8%	9	8%	15	6%
Razem	381	133%	173	153%	443	167%

Do najczęstszych powodów korzystania z komputera i Internetu wśród badanych dzieci i młodzieży należy kontakt ze znajomymi oraz rozrywka (oglądanie filmów lub słuchanie muzyki). Najwięcej uczniów szkoły ponadgimnazjalnej korzysta z komputera i Internetu do nauki – w przypadku pozostałych uczniów badanych szkół odsetek tych odpowiedzi spada o ponad 25 punktów procentowych.

Wykres 66. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?

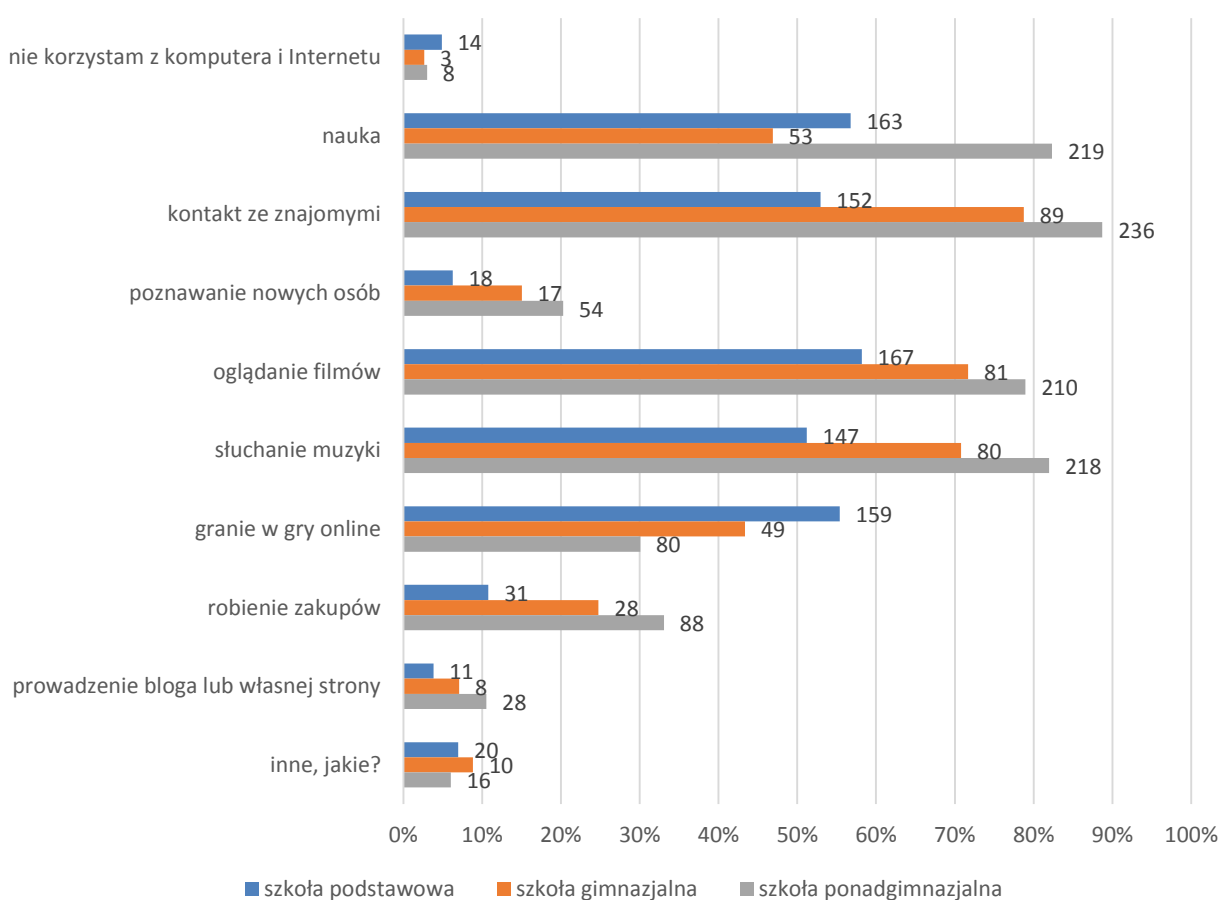

Tabela 77. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie korzystam z komputera i Internetu	14	5%	3	3%	8	3%
nauka	163	57%	53	47%	219	82%
kontakt ze znajomymi	152	53%	89	79%	236	89%
poznawanie nowych osób	18	6%	17	15%	54	20%
oglądanie filmów	167	58%	81	72%	210	79%
słuchanie muzyki	147	51%	80	71%	218	82%
granie w gry online	159	55%	49	43%	80	30%
robienie zakupów	31	11%	28	25%	88	33%
prowadzenie bloga lub własnej strony	11	4%	8	7%	28	11%
inne, jakie?	20	7%	10	9%	16	6%
Razem	882	307%	418	370%	1157	435%

51% uczniów szkoły gimnazjalnej i 56% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej przyznaje, że zdarzyło im się źle czuć z powodu braku dostępu do komputera i Internetu. Zdanie to podziela 25% uczniów szkoły podstawowej.

Wykres 67. Czy czułeś się kiedykolwiek źle z powodu braku dostępu do komputera lub Internetu?

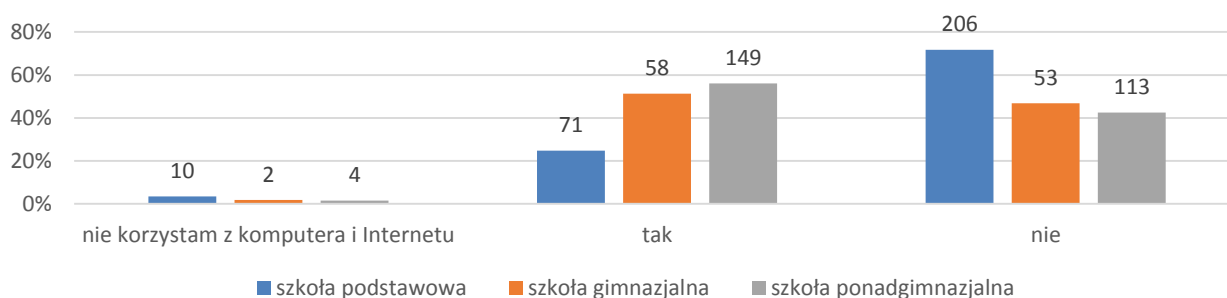

Tabela 78. Czy czułeś się kiedykolwiek źle z powodu braku dostępu do komputera lub Internetu?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie korzystam z komputera i Internetu	10	3%	2	2%	4	2%
tak	71	25%	58	51%	149	56%
nie	206	72%	53	47%	113	42%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

27% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej i 30% uczniów szkoły gimnazjalnej przyznaje, że zdarzyło im się kłamać w celu ukrycia prawdziwej ilości godzin poświęconej na korzystanie

z komputera i Internetu. Wśród uczniów szkoły podstawowej odsetek wskazań jest niższy i wynosi 17%.

Wykres 68. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami?

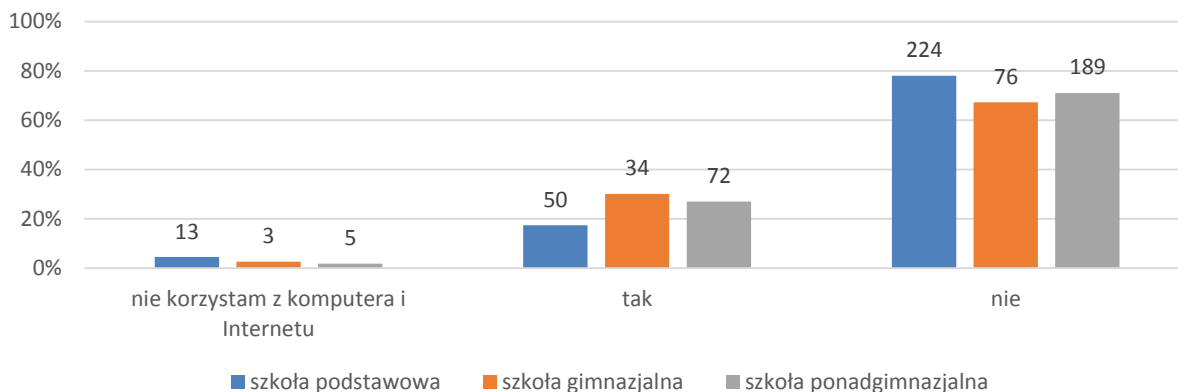

Tabela 79. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	Szkoła ponadgimnazjalna	%
nie korzystam z komputera i Internetu	13	5%	3	3%	5	2%
tak	50	17%	34	30%	72	27%
nie	224	78%	76	67%	189	71%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

Zdecydowana większość uczniów biorących udział w badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie miasta wykazuje poprawną postawę względem zachowania bezpieczeństwa w Internecie i wskazuje, że nie podałyby swoich danych osobowych osobie poznanej za pośrednictwem Internetu.

Wykres 69. Czy podałybyś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?

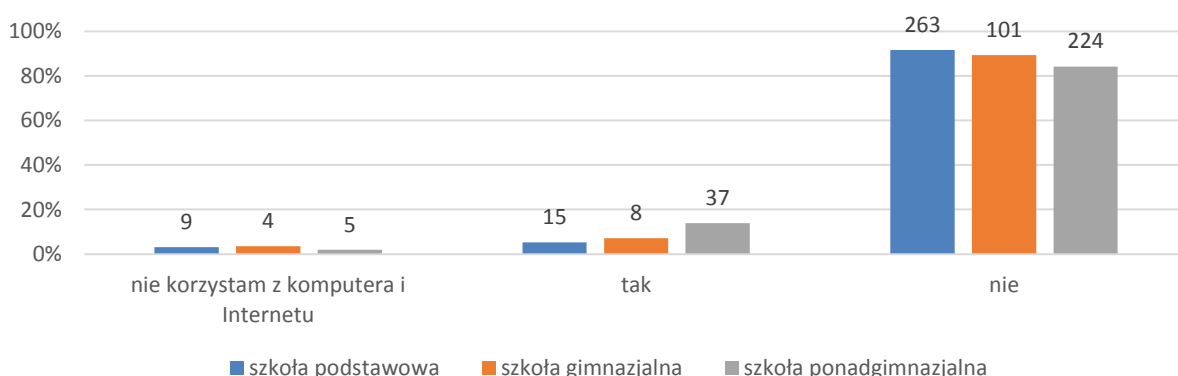
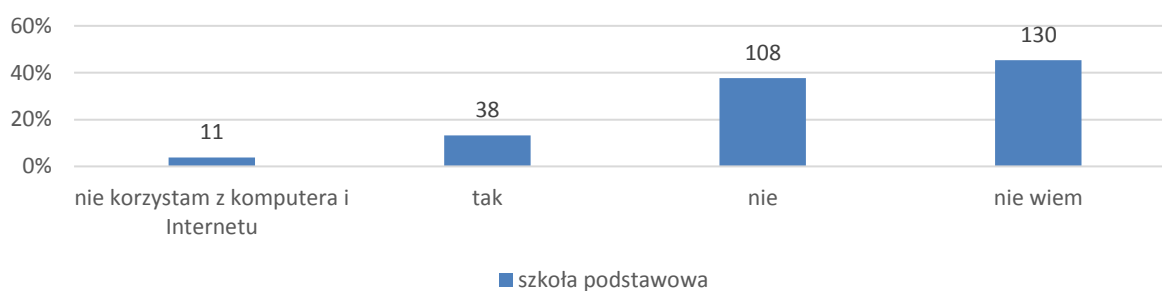

Tabela 80. Czy podałyby swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%	szkoła gimnazjalna	%	szkoła ponadgimnazjalna	%
nie korzystam z komputera i Internetu	9	3%	4	4%	5	2%
tak	15	5%	8	7%	37	14%
nie	263	92%	101	89%	224	84%
Razem	287	100%	113	100%	266	100%

W ankiecie dla uczniów pojawiły się również pytania dotyczące bezpiecznego korzystania z komputera i Internetu. Prawie połowa dzieci nie wie czy na ich komputerze jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”, a 38% ankietowanych jest przekonanych, że na komputerze, z którego korzystają nie ma tego typu blokady. Jedyne 13% przyznaje, że tego typu blokada została zainstalowana na komputerze, którego używają.

Wykres 70. Czy na komputerze, z którego korzystasz jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”.**Tabela 81. Czy na komputerze, z którego korzystasz jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”.**

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%
nie korzystam z komputera i Internetu	11	4%
tak	38	13%
nie	108	38%
nie wiem	130	45%
Razem	287	100%

Ponadto prawie połowa uczniów szkoły podstawowej korzysta z komputera i Internetu bez obecności osób dorosłych. Niemniej jednak 51% dzieci przyznaje, że korzysta z komputera w obecności swojej mamy, 37% w obecności swojego taty, a 28% w obecności siostry lub brata. W mniejszym stopniu są to dziadkowie oraz nauczyciele.

Wykres 71. Czy korzystasz z komputera i Internetu w obecności osoby dorosłej, jeśli tak to kogo?

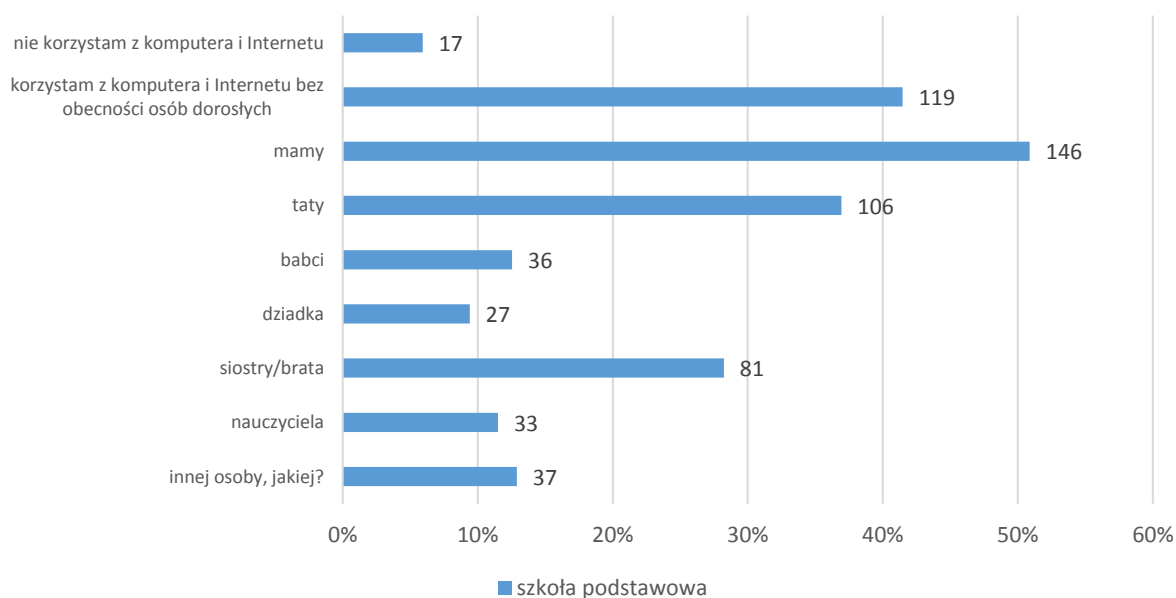

Tabela 82. Czy korzystasz z komputera i Internetu w obecności osoby dorosłej, jeśli tak to kogo?

Odpowiedź	szkoła podstawowa	%
nie korzystam z komputera i Internetu	17	6%
korzystam z komputera i Internetu bez obecności osób dorosłych	119	41%
mamy	146	51%
taty	106	37%
babci	36	13%
dziadka	27	9%
siostry/brata	81	28%
nauczyciela	33	11%
innej osoby, jakiej?	37	13%
Razem	602	209%

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

6. Badanie dorosłych mieszkańców

6.1 Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie miasta Tarnowa wzięło udział 350 mieszkańców, w tym 44% kobiet oraz 56% mężczyzn.

Wykres 72. Płeć

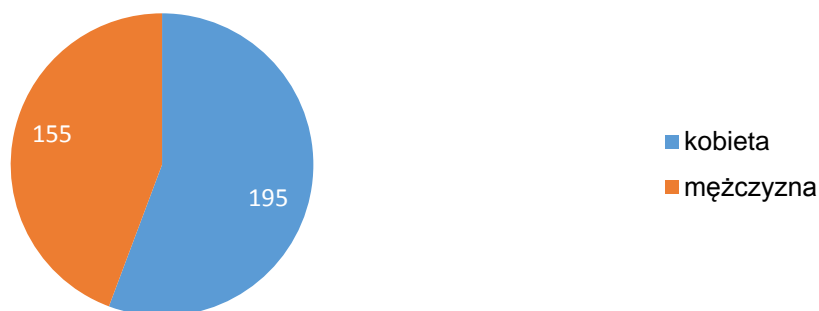

Tabela 83. Płeć

Odpowiedź	%	Liczba
kobieta	55,71%	195
mężczyzna	44,29%	155
Razem	100%	350

Największy odsetek ankietowanych należy do kategorii wiekowej 27-45 lat (40%). Ponad 38% mieszkańców znajduje się między 46 a 65 rokiem życia, zaś 22% respondentów między 19 a 26 rokiem życia.

Wykres 73. Wiek

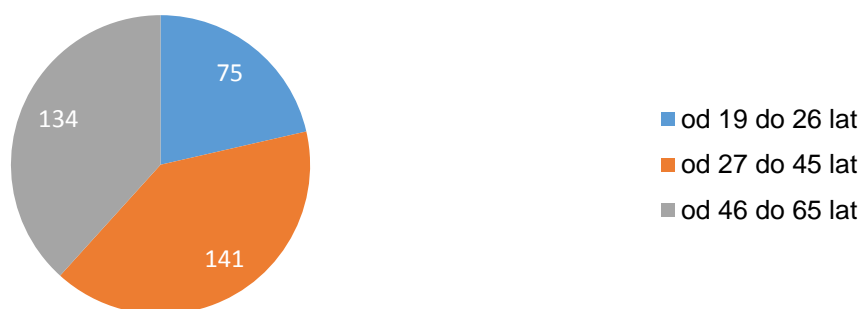
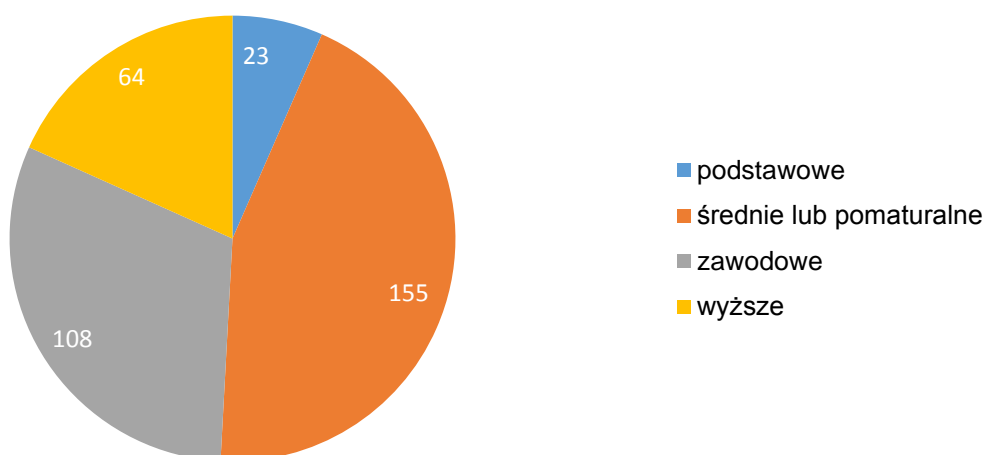

Tabela 84. Wiek

Odpowiedź	%	Liczba
od 19 do 26 lat	21,43%	75
od 27 do 45 lat	40,29%	141
od 46 do 65 lat	38,29%	134
Razem	100%	350

Największy odsetek ankietowanych deklaruje, że ukończył wykształcenie średnie i pomaturalne (44%), a 31% ukończyło wykształcenie zawodowe. Natomiast wykształcenie wyższe posiada 18% respondentów, a wykształcenie podstawowe posiada najmniejsza liczba ankietowanych (7%).

Wykres 74. Wykształcenie**Tabela 85. Wykształcenie**

Odpowiedź	%	Liczba
podstawowe	6,57%	23
średnie lub pomaturalne	44,29%	155
zawodowe	30,86%	108
wyższe	18,29%	64
Razem	100%	350

Największą grupę badanych stanowią żonaci mężczyźni (37%), kawalerzy (15%), panny (17%) oraz kobiety zamężne (15%). W następnej kolejności plasują się osoby rozwiedzione (po 5%). Najmniejszą grupę stanowią wdowy i wdowcy, a także osoby w separacji (1-2%).

Wykres 75. Stan cywilny

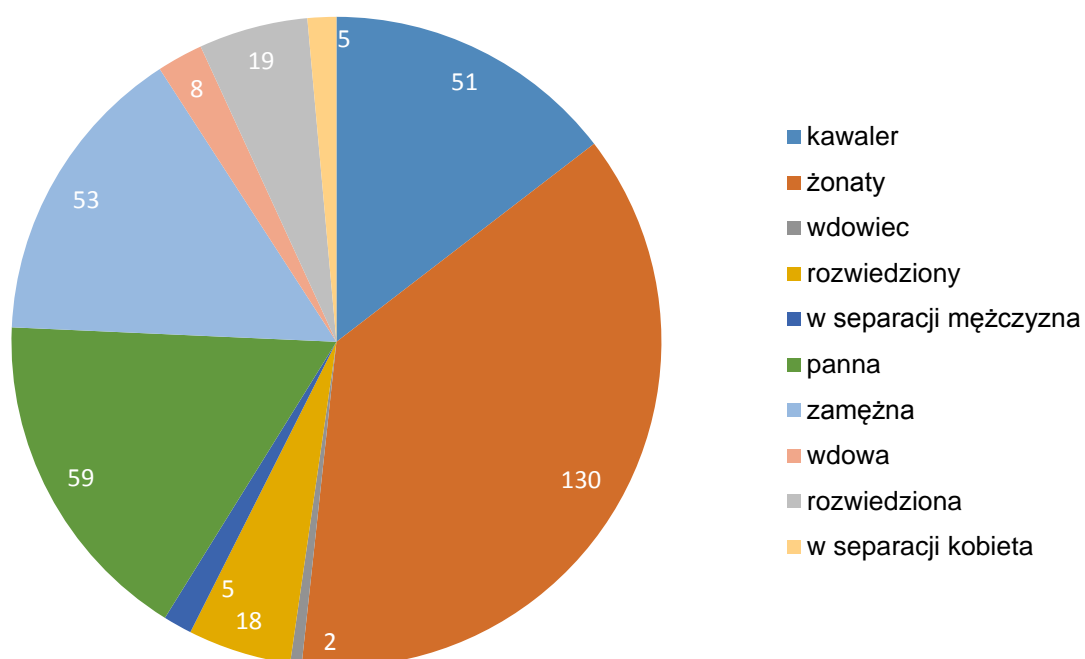

Tabela 86. Stan cywilny

Odpowiedź	%	Liczba
kawaler	14,57%	51
żonaty	37,14%	130
wdowiec	0,57%	2
rozwidziony	5,14%	18
w separacji mężczyzna	1,43%	5
panna	16,86%	59
zamężna	15,14%	53
wdowa	2,29%	8
rozwidziona	5,43%	19
w separacji kobieta	1,43%	5
Razem	100%	350

Kolejne pytanie dotyczyło statusu społecznego ankietowanych mieszkańców. Największy odsetek badanych deklaruje, że są osobami pracującymi (69%). Następnie plasują się osoby bezrobotne (13%) oraz osoby studiujące (12%). Najmniejszy odsetek to osoby na rencie lub emeryturze (po 3%).

Wykres 76. Status społeczny

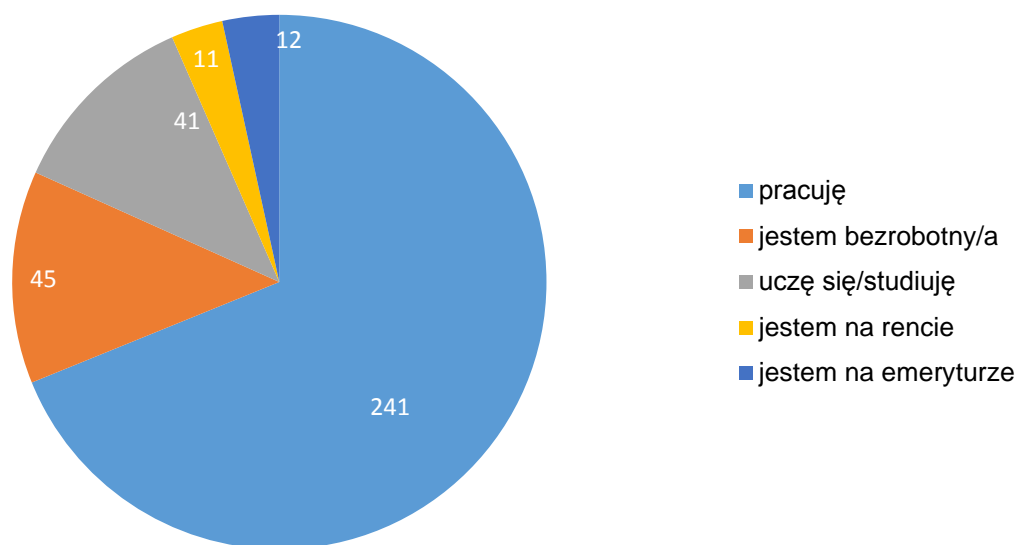

Tabela 87. Status społeczny

Odpowiedź	%	Liczba
pracuję	68,86%	241
jestem bezrobotny/a	12,86%	45
uczę się/studiuję	11,71%	41
jestem na rencie	3,14%	11
jestem na emeryturze	3,43%	12
Razem	100%	350

6.2. Problem alkoholowy wśród dorosłych mieszkańców

Ankieta skierowana do dorosłych mieszkańców miasta Tarnowa zawierała szereg pytań diagnozujących wybrane problemy społeczne wśród mieszkańców. Na początku ankietowani poproszeni zostali o określenie skali problemów na przestrzeni ostatnich 5 lat oraz wskazanie częstotliwości spożywanego alkoholu.

Zdecydowana większość uważa, że nadmierne spożycie alkoholu na przestrzeni kilku ostatnich lat na terenie miasta Tarnowa zwiększyło się (50%), 14% jest zdania, że jest stałe, zaś tylko 2% uważa, że zjawisko nadużywania alkoholu maleje. Pozostały odsetek badanych deklaruje, że nie ma wiedzy w badanej kwestii (34%).

Wykres 77. Proszę ocenić czy nadużywanie alkoholu na przestrzeni ostatnich 5 lat w Pana/i miejscowości:

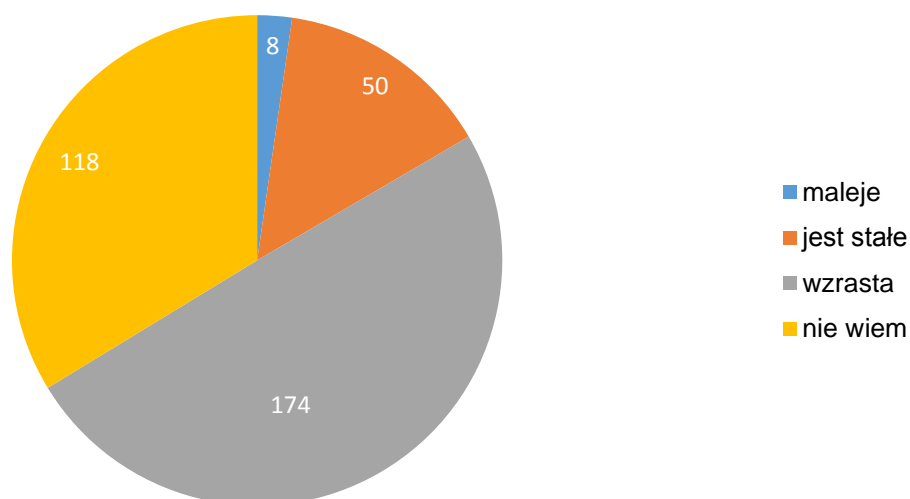

Tabela 88. Proszę ocenić czy nadużywanie alkoholu na przestrzeni ostatnich 5 lat w Pana/i miejscowości:

Odpowiedź	%	Liczba
maleje	2,29%	8
jest stałe	14,29%	50
wzrasta	49,71%	174
nie wiem	33,71%	118
Razem	100%	350

46% jest zdania, że na terenie miejsca zamieszkania osoby niepełnoletnie mogą dokonać zakupu alkoholu, zaś 12% prezentuje przeciwny pogląd. Prawie połowa ankietowanych wskazuje na odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 78. Czy w Pana/i miejscowości osoby niepełnoletnie mogą zakupić alkohol?

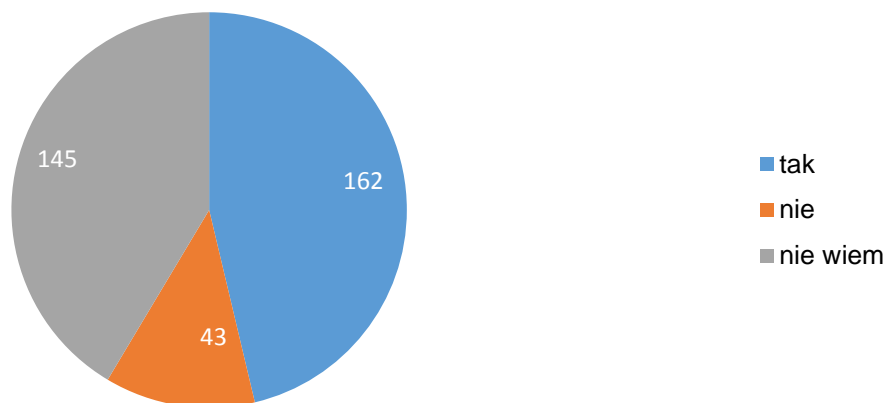

Tabela 89. Czy w Pana/i miejscowości osoby niepełnoletnie mogą zakupić alkohol?

Odpowiedź	%	Liczba
tak	46,29%	162
nie	12,29%	43
nie wiem	41,43%	145
Razem	100%	350

41% ocenia, że na terenie miejscowości osoby nietrzeźwe mogą dokonać zakupu alkoholu, zaś 16% twierdzi, że nie jest to możliwe. Pozostałe 43% wskazuje na odpowiedź nie wiem.

Wykres 79. Czy w Pana/i miejscowości osoby nietrzeźwe mogą zakupić alkohol?

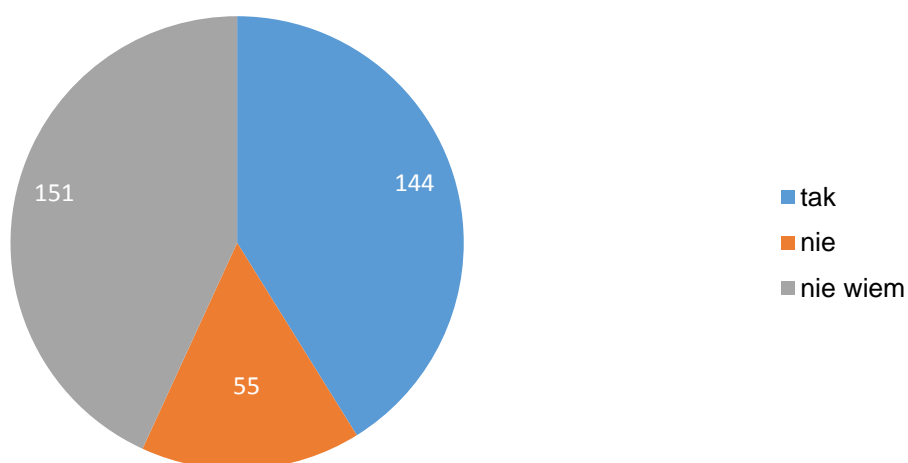

Tabela 90. Czy w Pana/i miejscowości osoby nietrzeźwe mogą zakupić alkohol?

Odpowiedź	%	Liczba
tak	41,14%	144
nie	15,71%	55
nie wiem	43,14%	151
Razem	100%	350

76% ankietowanych mieszkańców wskazuje, że liczna punktów sprzedaży alkoholu jest duża oraz zbyt duża. 13% wskazuje, że jest wystarczająca, a 10% zbyt mała.

Wykres 80. Czy według Pana/i liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Pana/i miejscowości jest:

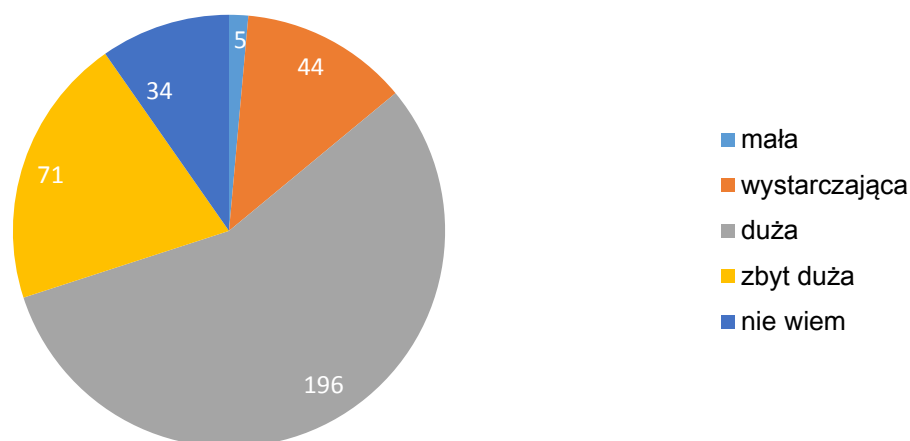

Tabela 91. Czy według Pana/i liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Pana/i miejscowości jest:

Odpowiedź	%	Liczba
mała	1,43%	5
wystarczająca	12,57%	44
duża	56,00%	196
zbyt duża	20,29%	71
nie wiem	9,71%	34
Razem	100%	350

Większość ankietowanych spożywa alkohol (60%), wśród nich 32% wskazuje, że pije kilka razy w roku, 28% kilka razy w miesiącu, zaś 9% kilka razy w tygodniu. Pozostałe 1% przyznaje się do codziennego sięgania po alkohol.

Wykres 81. Jak często spożywa Pan/i alkohol

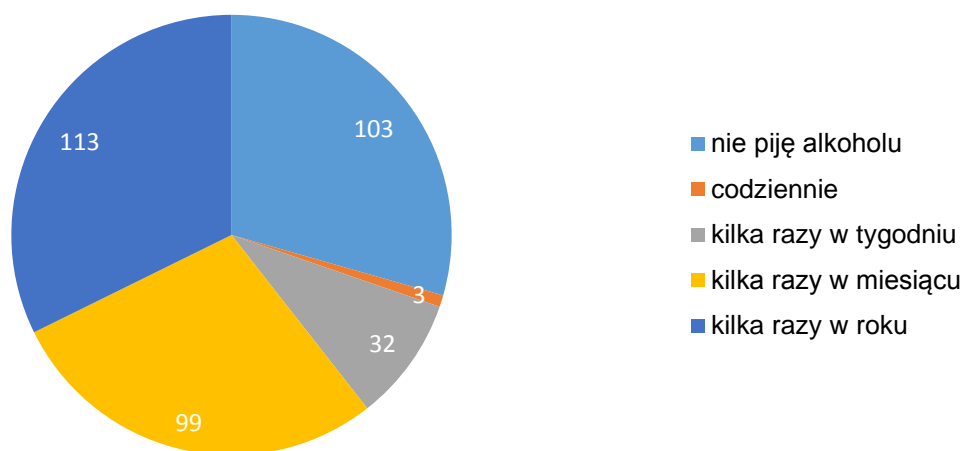

Tabela 92. Jak często spożywa Pan/i alkohol

Odpowiedź	%	Liczba
nie piję alkoholu	29,43%	103
codziennie	0,86%	3
kilka razy w tygodniu	9,14%	32
kilka razy w miesiącu	28,29%	99
kilka razy w roku	32,29%	113
Razem	100%	350

Najwięcej osób spożywa alkohol w wieku między 27 a 45 rokiem życia. Niezależnie od wieku podobnie plasują się wyniki dotyczące nie picia alkoholu przez respondentów (około 30% wskazań).

Tabela 93. Jak często spożywa Pan/i alkohol

Jak często spożywa Pan/i alkohol?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
		%		%		%
nie piję alkoholu	24	32%	42	30%	37	28%
codziennie	0	0%	3	2%	0	0%
kilka razy w tygodniu	7	9%	13	9%	12	9%
kilka razy w miesiącu	20	27%	48	34%	31	23%
kilka razy w roku	24	32%	35	25%	54	40%
Razem	75	100%	141	100%	134	100%

Ankietowani, którzy w poprzednim pytaniu wskazali, że spożywają alkohol poproszeni zostali o wybranie tych po które sięgają najczęściej. Mieszkańcy głównie wybierają wino (32%), wódkę (27%) oraz piwo (24%).

Wykres 82. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?

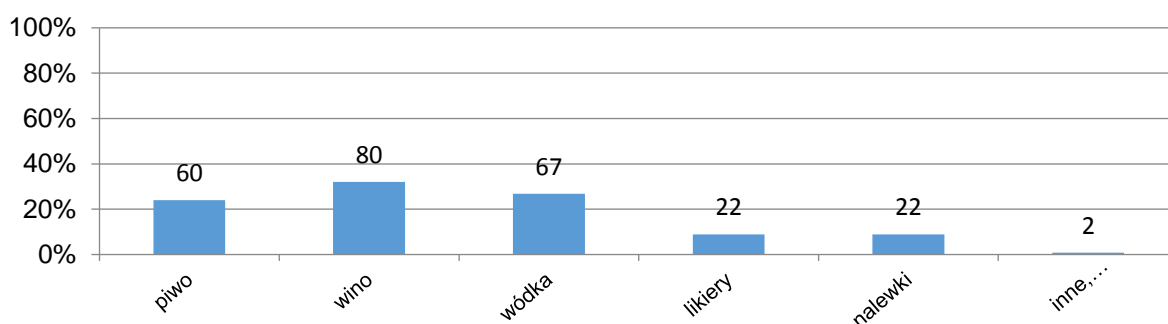

Tabela 94. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?

Odpowiedź	%	Liczba
piwo	24,00%	60
wino	32,00%	80
wódka	26,80%	67
likieri	8,80%	22
nalewki	8,80%	22
inne, jakie?	0,80%	2
Razem	100%	350

Ponad połowa ankietowanych twierdzi, że sięga po alkohol dla towarzystwa (55%), zaś 22% dla lepszej zabawy. Ponad 17% pije by złagodzić stres lub pod wpływem znajomych (12%). 13% wskazuje na brak konkretnego powodu.

Wykres 83. Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol

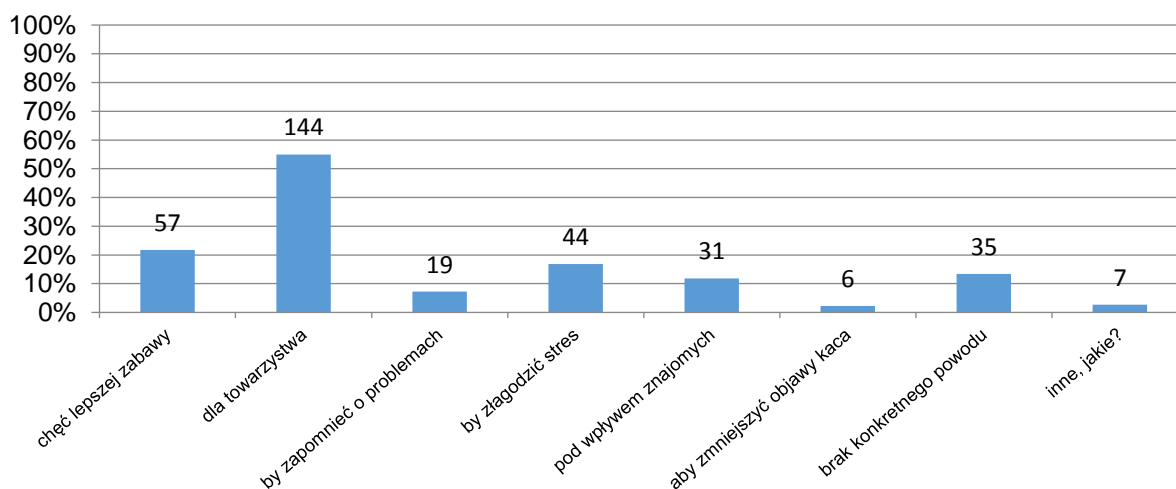

Tabela 95. Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol

Odpowiedź	%	Liczba
chęć lepszej zabawy	21,76%	57
dla towarzystwa	54,96%	144
by zapomnieć o problemach	7,25%	19
by złagodzić stres	16,79%	44
pod wpływem znajomych	11,83%	31
aby zmniejszyć objawy kaca	2,29%	6
brak konkretnego powodu	13,36%	35
inne, jakie?	2,67%	7
Razem	100%	350

Pomimo tego, że mieszkańcy znajdują powody do spożywania alkoholu, to jednocześnie w większości są zdania, że alkohol jest szkodliwy (77%) oraz bardzo szkodliwy (14%). Przeciwnego zdania jest 9% respondentów.

Wykres 84. Jak ocenia Pan/i szkodliwość spożywania alkoholu dla zdrowia?

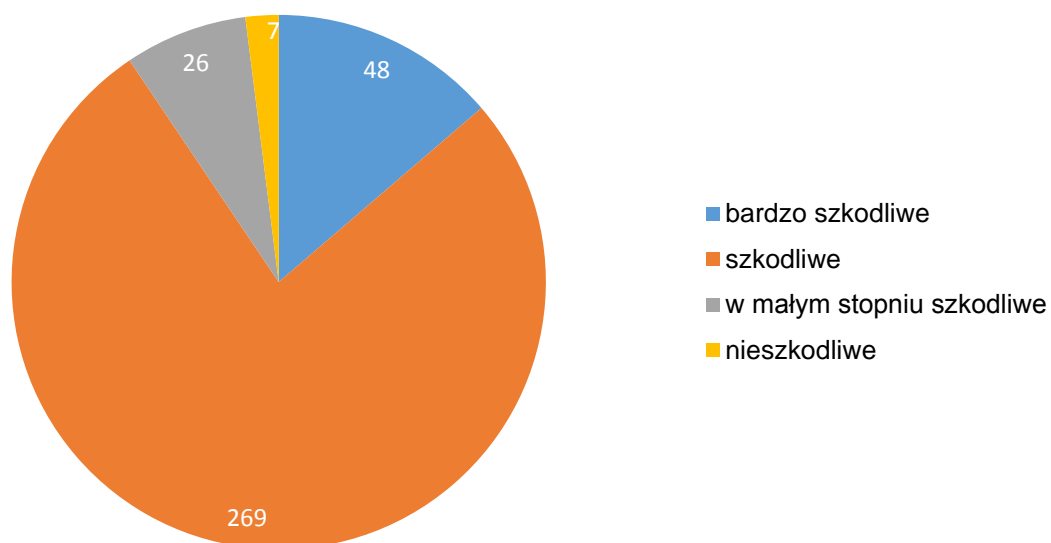

Tabela 96. Jak ocenia Pan/i szkodliwość spożywania alkoholu dla zdrowia?

Odpowiedź	%	Liczba
bardzo szkodliwe	13,71%	48
szkodliwe	76,86%	269
w małym stopniu szkodliwe	7,43%	26
nieszkodliwe	2,00%	7
Razem	100%	350

W przypadku oceny szkodliwości spożywania alkoholu to zdecydowanie częściej osoby w wieku 27-45 lat uważają alkohol za szkodliwy oraz bardzo szkodliwy. Popiera tą odpowiedź znaczna większość mieszkańców w wieku 46 – 65 lat.

Tabela 97. Jak ocenia Pan/i szkodliwość spożywania alkoholu dla zdrowia?

Jak ocenia Pan/i szkodliwość spożywania alkoholu dla zdrowia?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat	%	od 27 do 45 lat	%	od 46 do 65 lat	%
bardzo szkodliwe	9	12%	33	23%	6	4%
szkodliwe	61	81%	86	61%	122	91%
w małym stopniu szkodliwe	4	5%	16	11%	6	4%
nieszkodliwe	1	1%	6	4%	0	0%
Razem	75	100%	141	100%	134	100%

Zdecydowana większość mieszkańców jest zdania, że w przypadku problemu nadużywania alkoholu mogą uzyskać pomoc w Grupie AA (62%), Ośrodku Leczenia Uzależnień (50%) oraz w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (42%). Respondenci szukaliby również pomocy w Internecie, a także skontaktowaliby się z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej oraz telefonem zaufania. Niepokojącym faktem jest, że 10% ankietowanych radziłoby sobie samo.

Wykres 85. W której z niżej wymienionej instytucji może Pan/i uzyskać pomoc w sytuacji nadużywania alkoholu?

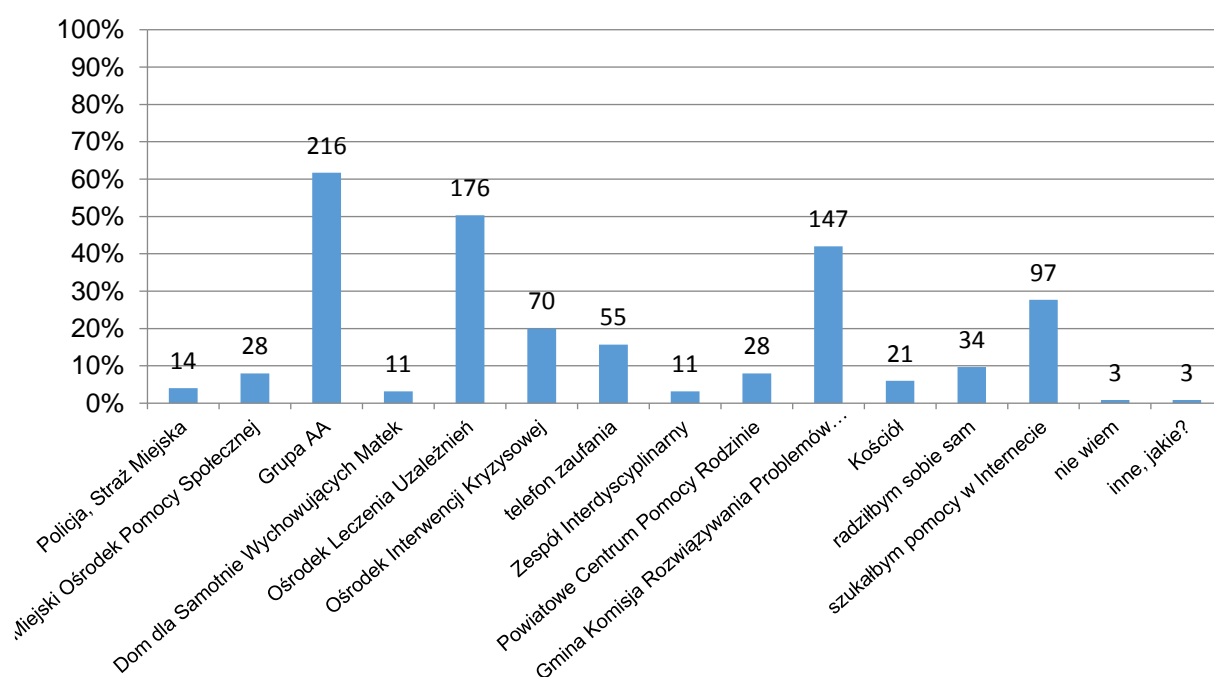

Tabela 98. W której z niżej wymienionej instytucji może Pan/i uzyskać pomoc w sytuacji nadużywania alkoholu?

Odpowiedź	%	Liczba
Policja, Straż Miejska	4,00%	14
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	8,00%	28
Grupa AA	61,71%	216
Dom dla Samotnie Wychowujących Matek	3,14%	11
Ośrodek Leczenia Uzależnień	50,29%	176
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	20,00%	70
telefon zaufania	15,71%	55
Zespół Interdyscyplinarny	3,14%	11
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	8,00%	28
Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	42,00%	147
Kościół	6,00%	21
radziłbym sobie sam	9,71%	34
szukałbym pomocy w Internecie	27,71%	97
nie wiem	0,86%	3
inne, jakie?	0,86%	3
Razem	261,13%	914

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

6.3. Problem narkotykowy wśród dorosłych mieszkańców

Następne zagadnienie poruszane w ankiecie skierowanej do dorosłych mieszkańców miasta związane było z problemem narkotykowym. 17% mieszkańców przyznało się do zażywania narkotyków, w tym 11% zażywa narkotyki kilka razy w roku, zaś 6% kilka razy w miesiącu.

Wykres 86. Jak często zażywa Pan/i narkotyki?

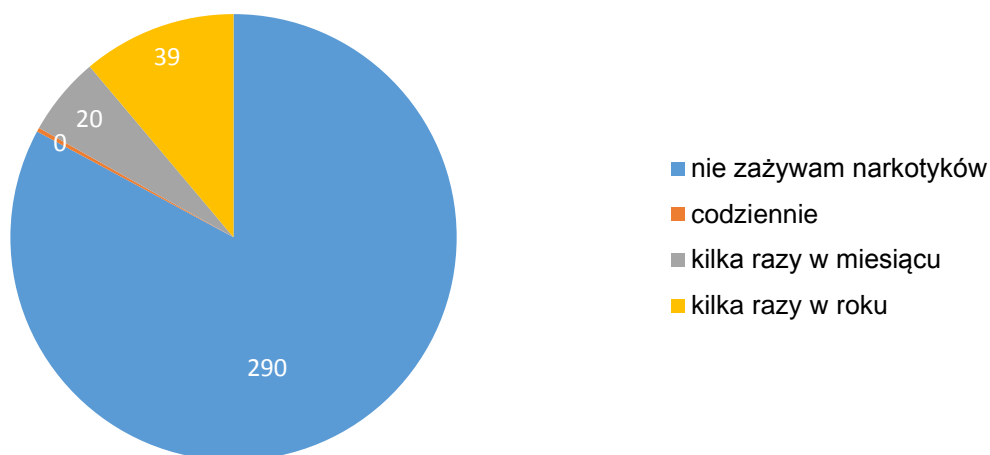

Tabela 99. Jak często zażywa Pan/i narkotyki?

Odpowiedź	%	Liczba
nie zażywam narkotyków	82,86%	290
codziennie	0,29%	1
kilka razy w tygodniu	0,00%	0
kilka razy w miesiącu	5,71%	20
kilka razy w roku	11,14%	39
Razem	100%	350

Najwięcej również osób zażywa narkotyki między 27 a 45 rokiem życia, zdarza im się zażywać narkotyki kilka razy w miesiącu oraz roku.

Tabela 100. Jak często zażywa Pan/i narkotyki?

Jak często zażywa Pan/i narkotyki?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
		%		%		%
nie zażywam narkotyków	65	87%	91	65%	134	100%
codziennie	0	0%	1	1%	0	0%
kilka razy w tygodniu	0	0%	0	0%	0	0%
kilka razy w miesiącu	2	3%	18	13%	0	0%
kilka razy w roku	8	11%	31	22%	0	0%
Razem	75	100%	141	100%	134	100%

Następnie mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie substancji psychoaktywnych, które stosowali. 67% zażywało marihuanę, 30% środki nasenne, 10% sterydy oraz dopalacze i LSD (po 2%).

Wykres 87. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?

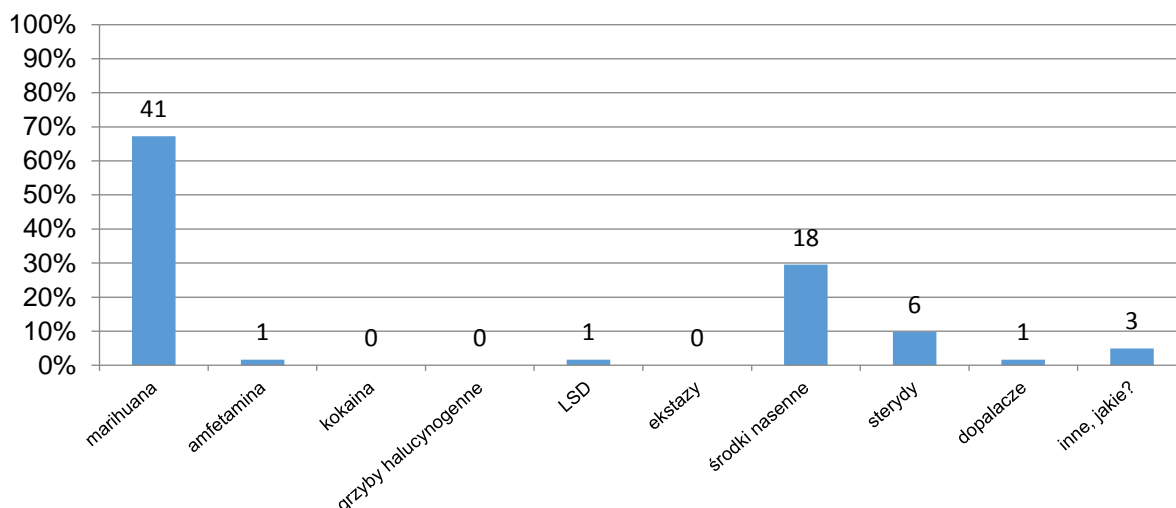

Tabela 101. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?

Odpowiedź	%	Liczba
marihuana	67,21%	41
amfetamina	1,64%	1
kokaina	0,00%	0
grzyby halucynogenne	0,00%	0
LSD	1,64%	1
ekstazy	0,00%	0
środki nasenne	29,51%	18
sterydy	9,84%	6
dopalacze	1,64%	1
inne, jakie?	4,92%	3
Razem	116,40%	71
Razem	232,80%	142

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wśród powodów sięgania po substancje psychoaktywne dorośli mieszkańcy przeważnie wskazują na złagodzenie stresu (51%) i chęć lepszej zabawy (34%). 26% sięga po tego typu substancje dla lepszego towarzystwa oraz pod wpływem znajomych (25%). 11% chce zapomnieć o problemach lub zmniejszyć objawy kaca (3%).

Wykres 88. Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?

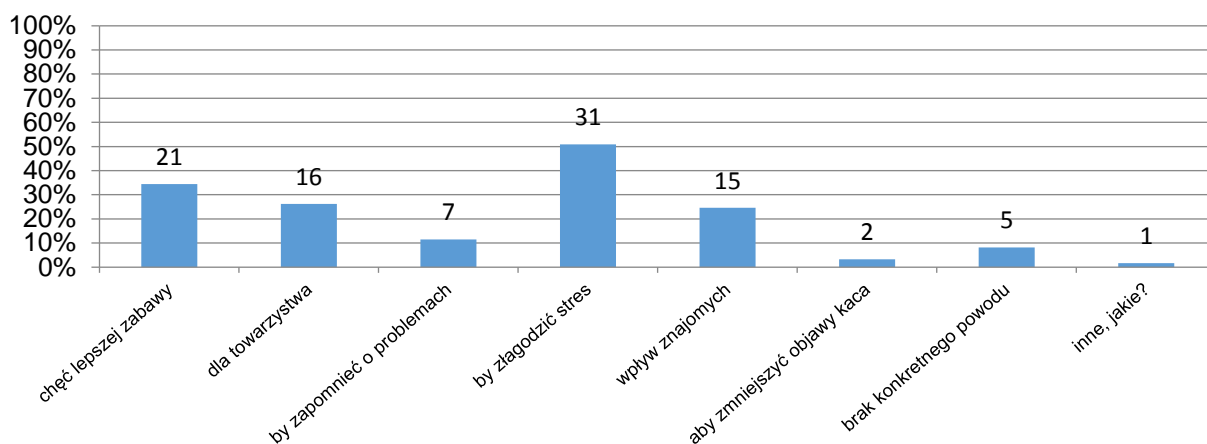

Tabela 102. Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?

Odpowiedź	%	Liczba
chęć lepszej zabawy	34,43%	21
dla towarzystwa	26,23%	16
by zapomnieć o problemach	11,48%	7
by złagodzić stres	50,82%	31
wpływ znajomych	24,59%	15
aby zmniejszyć objawy kaca	3,28%	2
brak konkretnego powodu	8,20%	5
inne, jakie?	1,64%	1
Razem	160,67%	98

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

96% ankietowanych jest zdania, że narkotyki mają szkodliwy wpływ, w tym 71% wskazuje, że zażywanie narkotyków jest bardzo szkodliwe, zaś 25% ocenia je, jako szkodliwe. Pozostałe 3% ankietowanych uważa, że narkotyki są w małym stopniu szkodliwe oraz nieszkodliwe (1%).

Wykres 89. Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania narkotyków dla zdrowia?

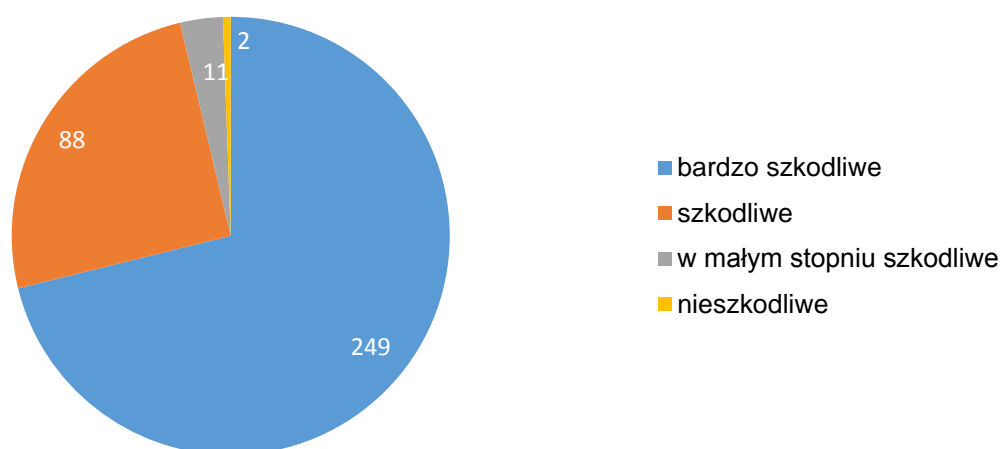

Tabela 103. Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania narkotyków dla zdrowia?

Odpowiedź	%	Liczba
bardzo szkodliwe	71,14%	249
szkodliwe	25,14%	88
w małym stopniu szkodliwe	3,14%	11
nieszkodliwe	0,57%	2
Razem	100%	350

Można zauważyć, że osobami zażywającymi narkotyki są ankietowani w wieku 27-45 lat, którzy jednocześnie zaznaczają, że narkotyki są bardzo szkodliwe oraz szkodliwe. Podobnie plasują się wyniki dla grypy wiekowej 46 – 65 lat.

Tabela 104. Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania narkotyków dla zdrowia?

Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania narkotyków dla zdrowia?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat	%	od 27 do 45 lat	%	od 46 do 65 lat	%
bardzo szkodliwe	39	52%	102	72%	108	81%
szkodliwe	34	45%	28	20%	26	19%
w małym stopniu szkodliwe	2	3%	9	6%	0	0%
nieszkodliwe	0	0%	2	1%	0	0%
Razem	75	100%	141	100%	134	100%

Podobnie sytuacja wygląda w przypadku dopalaczy. 98% respondentów jest zdania, że dopalacze mają szkodliwy wpływ, w tym 77% uważa, że są bardzo szkodliwe, a 21% bardzo szkodliwe. Pozostałe 2% jest zdania, że dopalacze są w małym stopniu szkodliwe oraz nieszkodliwe.

Wykres 90. Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania dopalaczy dla zdrowia?

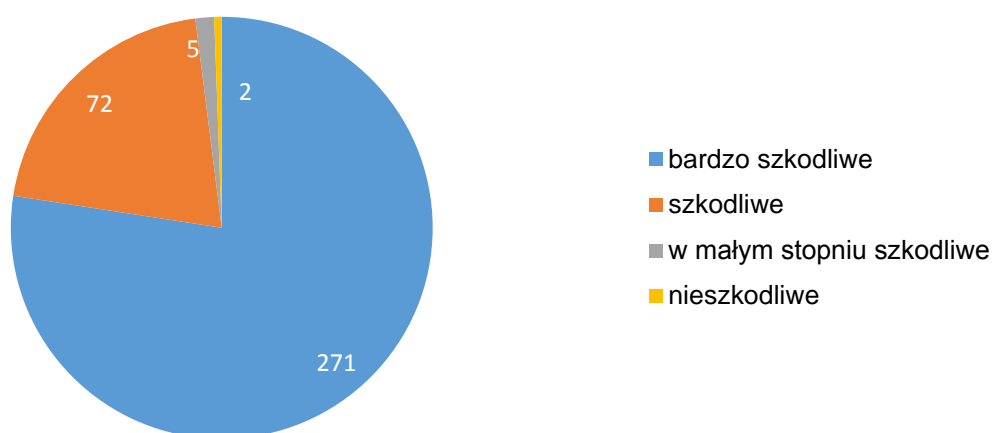

Tabela 105. Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania dopalaczy dla zdrowia?

Odpowiedź	%	Liczba
bardzo szkodliwe	77,43%	271
szkodliwe	20,57%	72
w małym stopniu szkodliwe	1,43%	5
nieszkodliwe	0,57%	2
Razem	100%	350

Większość osób w wieku 27 – 45 lat i 46 - 65 lat wskazuje na szkodliwość dopalaczy.

Tabela 106. Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania dopalaczy dla zdrowia?

Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania dopalaczy dla zdrowia?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat	%	od 27 do 45 lat	%	od 46 do 65 lat	%
bardzo szkodliwe	42	56%	120	85%	109	81%
szkodliwe	32	43%	15	11%	25	19%
w małym stopniu szkodliwe	1	1%	4	3%	0	0%
nieszkodliwe	0	0%	2	1%	0	0%
Razem	75	100%	141	100%	134	100%

Zdecydowana większość mieszkańców jest zdania, że negatywnymi konsekwencjami związanymi ze spożyciem alkoholu oraz zażywaniem narkotyków oraz dopalaczy są zaburzenia zdrowia fizycznego oraz psychicznego (83%), a także pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych (72%). W następnej kolejności plasuje się obniżenie efektywności w pracy, obniżenie efektywności nauki oraz poważne kłopoty finansowe. 22% wskazuje również na wysokie koszty leczenia. Najmniejszy odsetek ankietowanych jest zdania, że nie występują negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub dopalaczy.

Wykres 91. Jakie według Pana/i mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub dopalaczy?

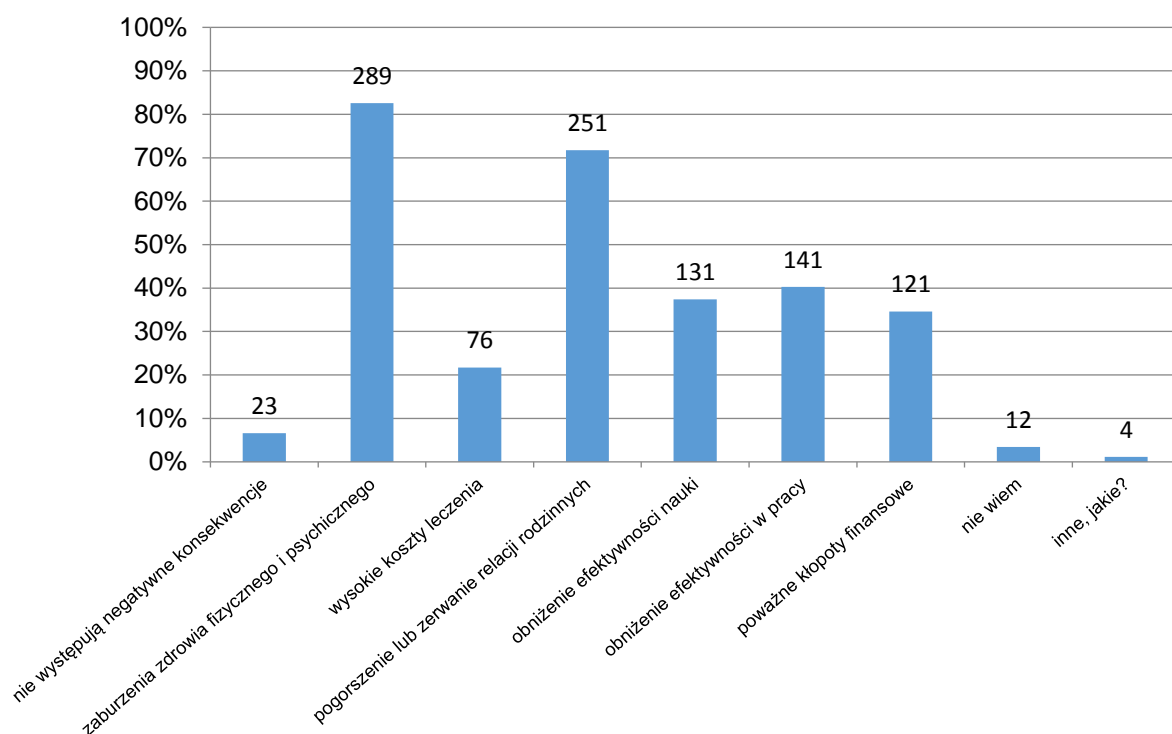

Tabela 107. Jakie według Pana/i mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub dopalaczy?

Odpowiedź	%	Liczba
nie występują negatywne konsekwencje	6,57%	23
zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego	82,57%	289
wysokie koszty leczenia	21,71%	76
pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych	71,71%	251
obniżenie efektywności nauki	37,43%	131
obniżenie efektywności w pracy	40,29%	141
poważne kłopoty finansowe	34,57%	121
nie wiem	3,43%	12
inne, jakie?	1,14%	4
Razem	299,42%	1048

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

49% ankietowanych ocenia, że narkotyki na terenie miejsca zamieszkania są trudno dostępne, zaś 19% jako łatwo dostępne.

Wykres 92. Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?

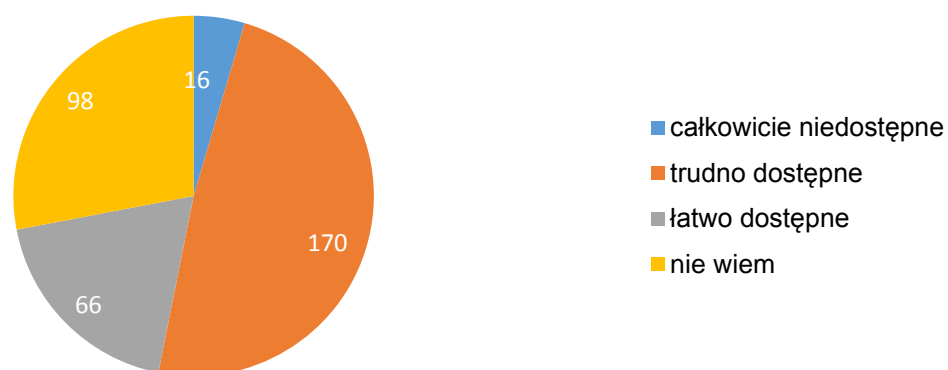

Tabela 108. Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?

Odpowiedź	%	Liczba
całkowicie niedostępne	4,57%	16
trudno dostępne	48,57%	170
łatwo dostępne	18,86%	66
nie wiem	28,00%	98
Razem	100%	350

Najłatwiej jest uzyskać dostęp do narkotyków osobom w wieku 19-26 lat oraz osobom w wieku 27 – 45 lat.

Tabela 109. Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?/Wiek

Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
		%		%		%
całkowicie niedostępne	0	0%	8	6%	8	6%
trudno dostępne	54	72%	18	13%	98	73%
łatwo dostępne	18	24%	46	33%	2	1%
nie wiem	3	4%	69	49%	26	19%
Razem	75	100%	141	100%	134	100%

47% ocenia możliwość pozyskania dopalaczy na terenie miejsca zamieszkania, jako trudno dostępne, zaś 16% jako łatwo dostępne. 37% ankietowanych wskazuje, że nie posiada wiedzy w tym zakresie i wybrało odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 93. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

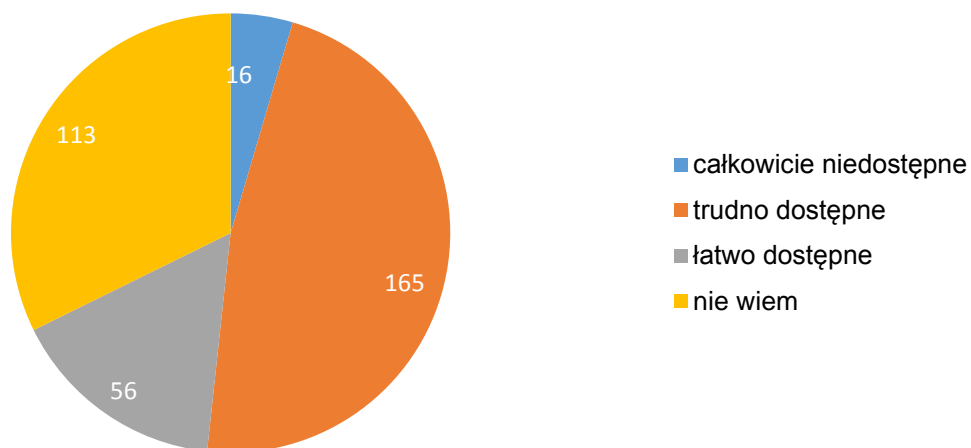

Tabela 110. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

Odpowiedź	%	Liczba
całkowicie niedostępne	4,57%	16
trudno dostępne	47,14%	165
łatwo dostępne	16,00%	56
nie wiem	32,29%	113
Razem	100%	350

Podobna sytuacja występuje w przypadku dopalaczy. Zdecydowanie łatwiejszy dostęp do dopalaczy mają osoby w wieku 27-45 lat i 46-65 lat.

Tabela 111. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat	%	od 27 do 45 lat	%	od 46 do 65 lat	%
całkowicie niedostępne	3	4%	6	4%	7	5%
trudno dostępne	53	71%	14	10%	98	73%
łatwo dostępne	16	21%	39	28%	1	1%
nie wiem	3	4%	82	58%	28	21%
Razem	75	100%	141	100%	134	100%

6.4. Problem przemocy wśród dorosłych mieszkańców

Zebrane informacje odnośnie problemu przemocy pokazują, że mieszkańcy mają w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy (15%).

Wykres 94. Czy znasz w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy?

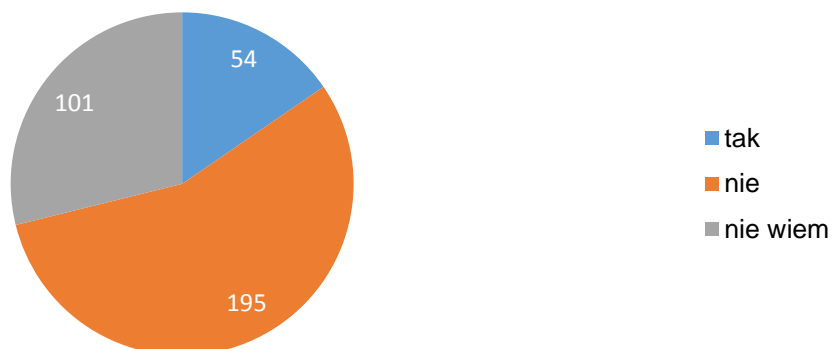

Tabela 112. Czy znasz w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy?

Odpowiedź	%	Liczba
tak	15,43%	54
nie	55,71%	195
nie wiem	28,86%	101
Razem	100%	350

Najwięcej ankietowanych, którzy znają osoby doświadczające przemocy w swoim otoczeniu, to respondenci w wieku 27-45 lat oraz 46 – 65 lat.

Tabela 113. Czy znasz w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy?

Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
		%		%		%
tak	5	7%	30	21%	19	14%
nie	32	43%	91	65%	72	54%
nie wiem	38	51%	20	14%	43	32%
Razem	75	100%	141	100%	134	100%

Analiza danych pokazuje również, że mieszkańcy poprawnie klasyfikują wybrane sytuacje, jako akty przemocy. Ankietowani, jako przemoc klasyfikowali bicie przedmiotami (82%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (83%) lub grożenie, straszenie (83%). Najrzadziej

wskazywane były zachowania związane z przemocą psychiczną, takie jak nieopiekowanie się kimś, kto wymaga opieki (32%) lub krytykowanie wyglądu (31%).

Wykres 95. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Pana/i zdaniem aktem przemocy?

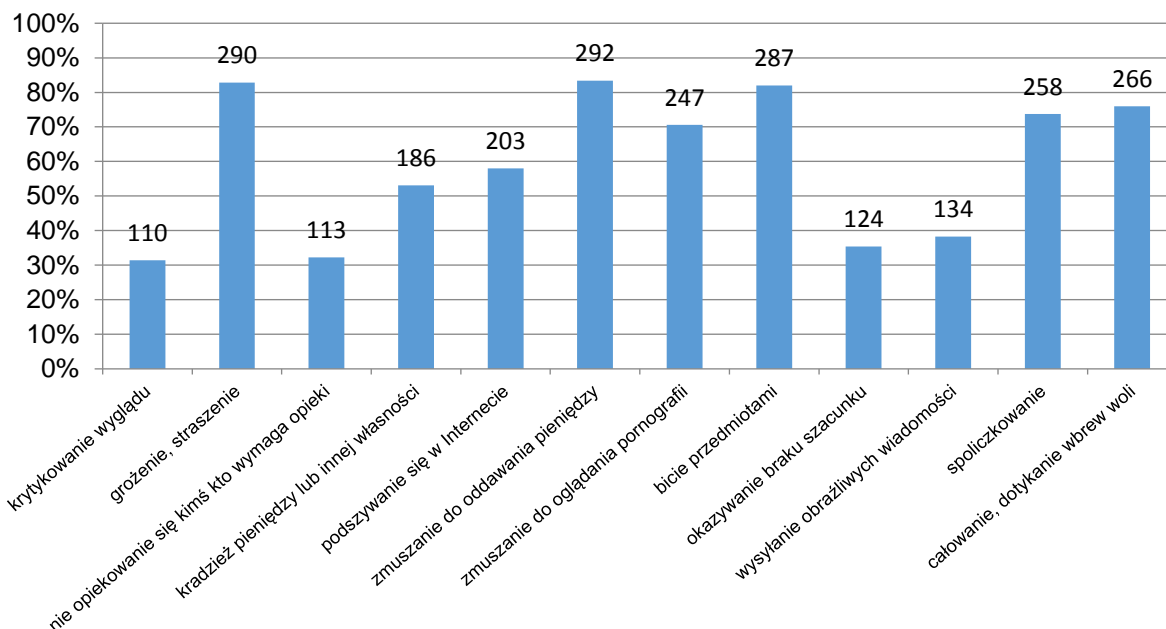

Tabela 114. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Pana/i zdaniem aktem przemocy?

Odpowiedź	%	Liczba
krytykowanie wyglądu	31,43%	110
groźenie, straszenie	82,86%	290
nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki	32,29%	113
kradzież pieniędzy lub innej własności	53,14%	186
podszycanie się w Internecie	58,00%	203
zmuszanie do oddawania pieniędzy	83,43%	292
zmuszanie do oglądania pornografii	70,57%	247
bicie przedmiotami	82,00%	287
okazywanie braku szacunku	35,43%	124
wysyłanie obraźliwych wiadomości	38,29%	134
spoliczkowanie	73,71%	258
całowanie, dotykanie wbrew woli	76,00%	266
Razem	717,15%	2510

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Mieszkańcy poproszeni zostali także o określenie czy podane stwierdzenia dotyczące przemocy są prawdziwe czy fałszywe. Według 13% ankietowanych przemoc jest tylko wtedy, gdy widoczne są ślady pobicia. Ponadto 9% uważa, że ofiary przemocy mają głównie siniaki i złamane kości. Niemniej jednak 70% deklaruje, że nawet po latach osoba doświadczająca przemoc może przerwać przemoc.

Można również zauważyć, że 27% ankietowanych uważa, że zaniedbanie nie jest formą przemocy, a 8% potwierdza, że w gwałt w małżeństwie nie istnieje.

Tylko 4% respondentów jest zdania, że, jeśli ktoś jest bity to znaczy, że na to zasłużył.

Wykres 96. Proszę zaznaczyć czy poniższe zdania są według Pana/i prawdziwe czy fałszywe:

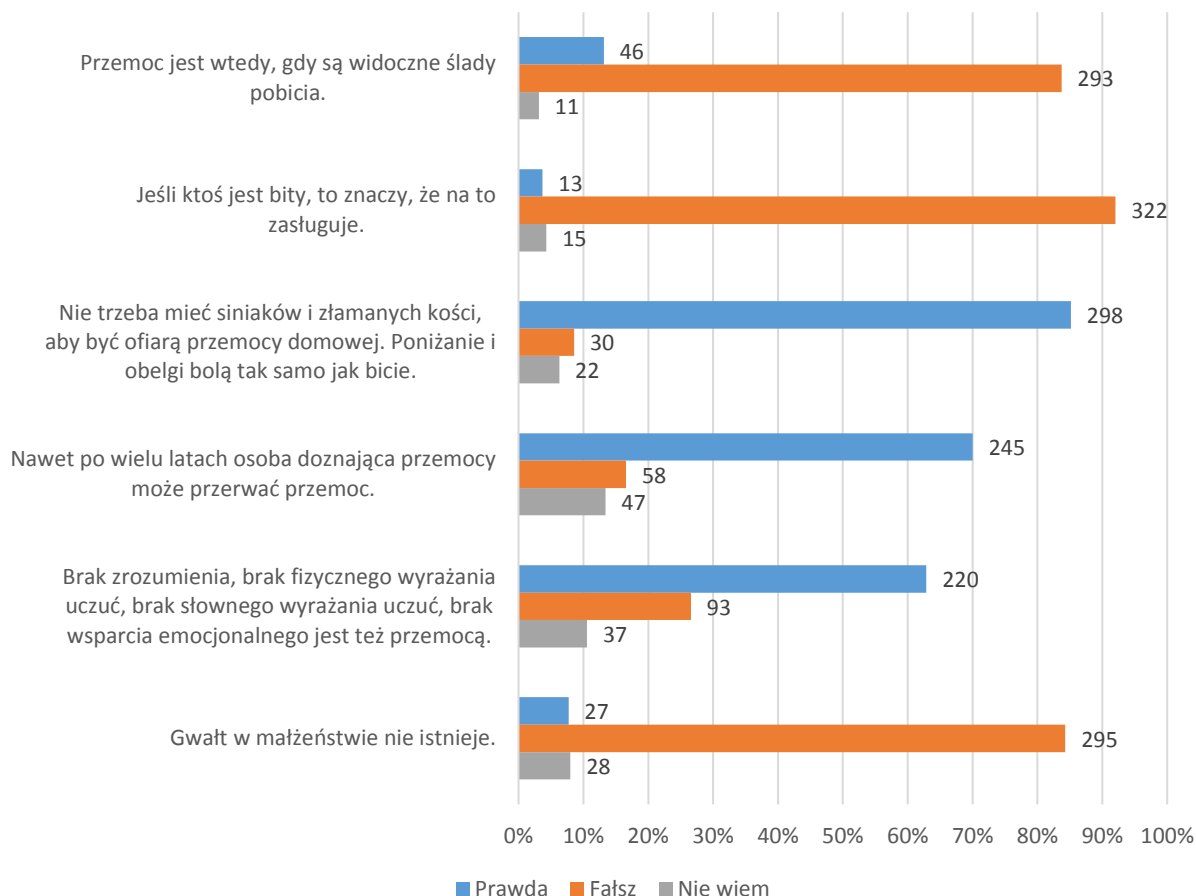

Tabela 115. Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia:

Odpowiedź	%	Liczba
Prawda	13,14%	46
Fałsz	83,71%	293
Nie wiem	3,14%	11
Razem	100%	350

Tabela 116. Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasługuje:

Odpowiedź	%	Liczba
Prawda	3,71%	13
Fałsz	92,00%	322
Nie wiem	4,29%	15
Razem	100%	350

Tabela 117. Nie trzeba mieć siniaków i złamanych kości, aby być ofiarą przemocy domowej. Poniżanie i obelgi bolą tak samo jak bicie:

Odpowiedź	%	Liczba
Prawda	85,14%	298
Falsz	8,57%	30
Nie wiem	6,29%	22
Razem	100%	350

Tabela 118. Nawet po wielu latach osoba doznająca przemocy może przerwać przemoc:

Odpowiedź	%	Liczba
Prawda	70,00%	245
Falsz	16,57%	58
Nie wiem	13,43%	47
Razem	100%	350

Tabela 119. Brak zrozumienia, brak fizycznego wyrażania uczuć, brak słownego wyrażania uczuć, brak wsparcia emocjonalnego jest też przemocą:

Odpowiedź	%	Liczba
Prawda	62,86%	220
Falsz	26,57%	93
Nie wiem	10,57%	37
Razem	100%	350

Tabela 120. Gwałt w małżeństwie nie istnieje:

Odpowiedź	%	Liczba
Prawda	7,71%	27
Falsz	84,29%	295
Nie wiem	8,00%	28
Razem	100%	350

Zdecydowana większość ankietowanych deklaruje, że w ich domu nie występuje problem przemocy. Do tego typu sytuacji przyznało się 5% ankietowanych.

Wykres 97. Czy w Pana/i domu występuje problem przemocy?

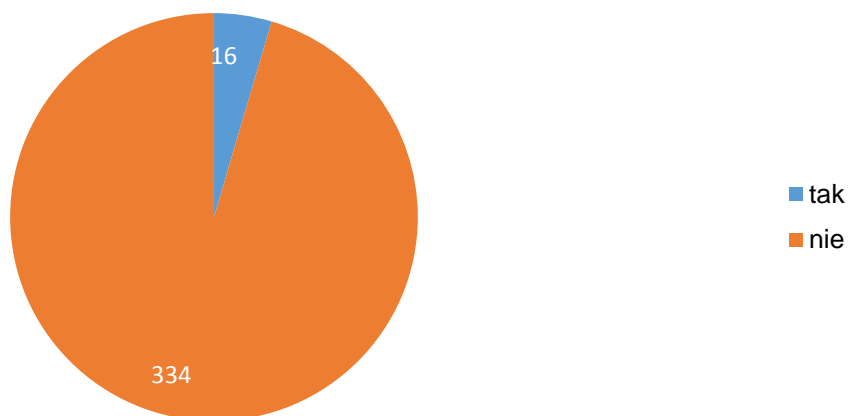

Tabela 121. Czy w Pana/i domu występuje problem przemocy?

Odpowiedź	%	Liczba
tak	4,57%	16
nie	95,43%	334
Razem	100%	350

Do przemocy w rodzinie dochodzi w domach, gdzie mieszkają osoby w wieku 27 - 45 lat.

W mniejszym stopniu występuje w przypadku osób, które mają 19-26 lat oraz 46 - 65 lat.

Tabela 122. Czy w Pana/i domu występuje problem przemocy?

Czy w Pana/i domu występuje problem przemocy?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat	%	od 27 do 45 lat	%	od 46 do 65 lat	%
tak	3	4%	11	8%	2	1%
nie	72	96%	130	92%	132	99%
Razem	75	100%	141	100%	134	100%

Przemoc, która jest stosowana w domu respondentów jest głównie związana z problemem alkoholu.

Wykres 98. Czy problem przemocy w Pana/i domu związany jest z:

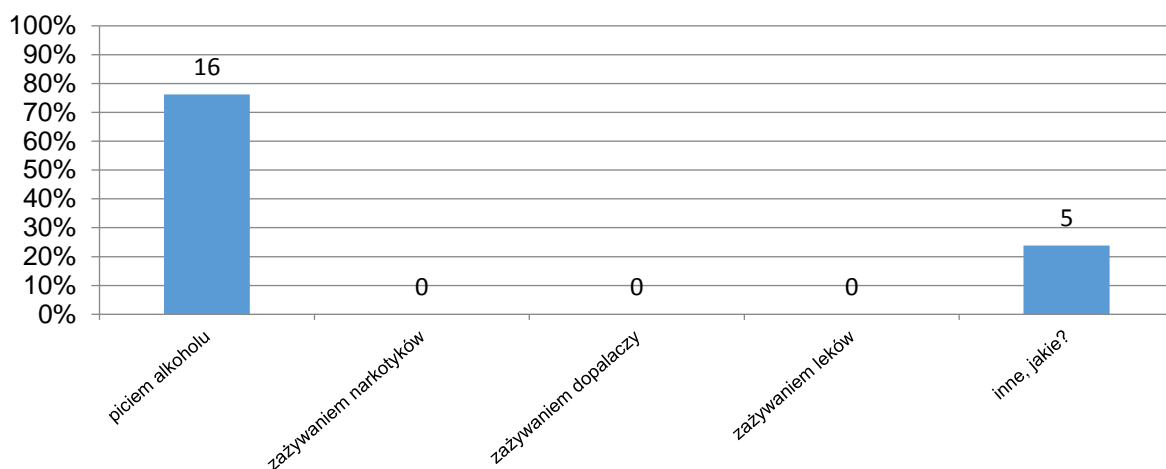

Tabela 123. Czy problem przemocy w Pana/i domu związany jest z:

Odpowiedź	%	Liczba
picieciem alkoholu	76,19%	16
zażywaniem narkotyków	0,00%	0
zażywaniem dopalaczy	0,00%	0
zażywaniem leków	0,00%	0
inne, jakie?	23,81%	5
Razem	100%	21

Ponadto do bycia ofiarą przyznało się 7% ankietowanych.

Wykres 99. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?

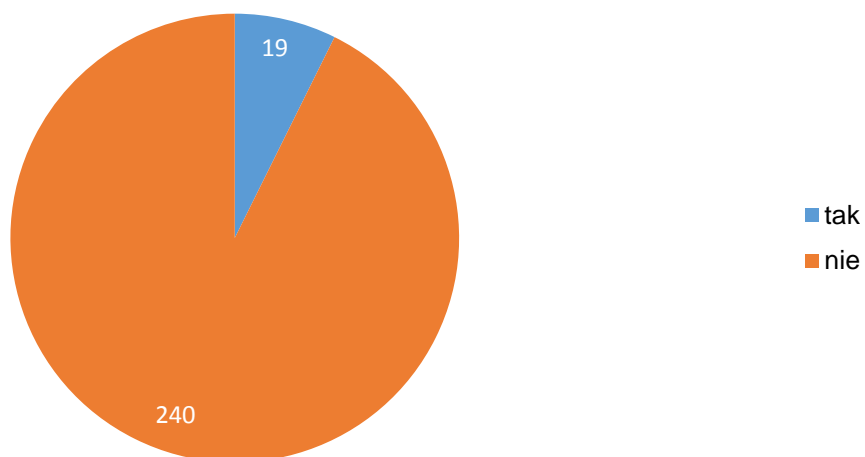

Tabela 124. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?

Odpowiedź	%	Liczba
tak	7%	19
nie	93%	240
Razem	100%	259

Najwięcej osób, które doświadczyły przemocy w swoim domu są w wieku 27-45 lat.

Tabela 125. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?

Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat	%	od 27 do 45 lat	%	od 46 do 65 lat	%
tak	1	1%	16	11%	2	1%
nie	50	67%	122	87%	68	51%
Razem	75	100%	141	100%	134	100%

Przemoc wobec respondenta stosowali rodzice, a także partner lub partnerka oraz rodzeństwo.

Wykres 100. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

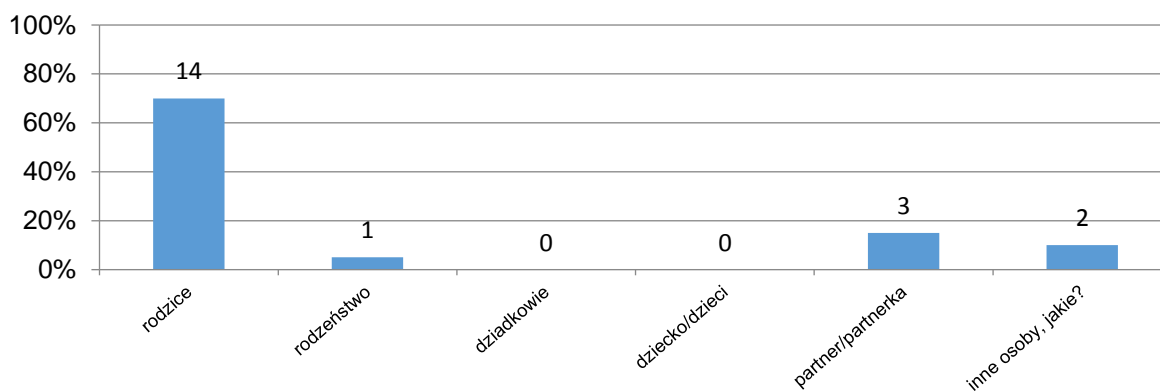

Tabela 126. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

Odpowiedź	%	Liczba
rodzice	70,00%	14
rodzeństwo	5,00%	1
dziadkowie	0,00%	0
dziecko/dzieci	0,00%	0
partner/partnerka	15,00%	3
inne osoby, jakie?	10,00%	2
Razem	100%	20

52% deklaruje, że przemoc, której doświadczyli dotyczyła przemocy fizycznej, a także psychicznej. 19% wskazuje, że było to również zaniedbanie. Pozostałe 10% ankietowanych nie potrafi określić rodzaju danej przemocy.

Wykres 101. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a?

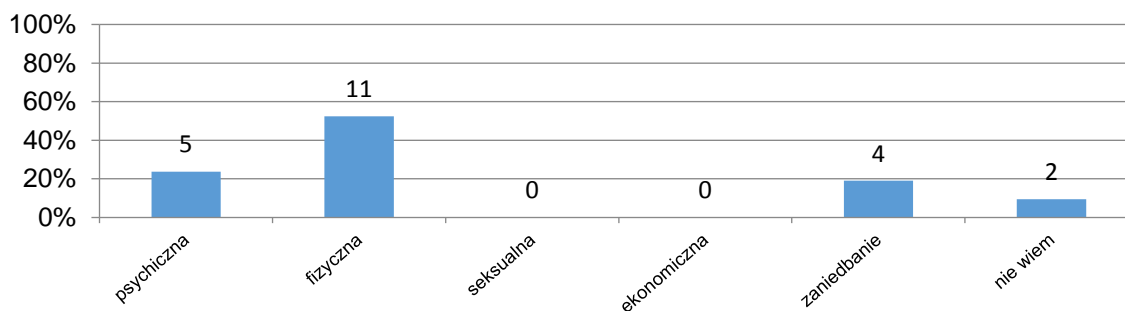

Tabela 127. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a?

Odpowiedź	%	Liczba
psychiczna	23,81%	5
fizyczna	52,38%	11
seksualna	0,00%	0
ekonomiczna	0,00%	0
zaniedbanie	19,05%	4
nie wiem	9,52%	2
Razem	104,76%	22

Natomiast do bycia ofiarą przemocy w swoim domu przyznało się 8% kobiet oraz 7% mężczyzn. Z analizy danych wynika, że tylko o 1% więcej kobiet niż mężczyzn jest ofiarą przemocy domowej.

Tabela 128. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?/Płeć

Płeć:	Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?					
	tak	%	nie	%	Razem	%
kobieta	11	8%	134	92%	195	100%
mężczyzna	8	7%	106	93%	155	100%

Natomiast do bycia sprawcą przemocy w swoim domu przyznało się 1% kobiet oraz 6% mężczyzn. Z analizy danych wynika, że to częściej sprawcami są mężczyźni, niż kobiety.

Tabela 129. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek sprawcą przemocy w swoim domu?/Płeć

	Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek sprawcą przemocy w swoim domu?					
Płeć:	tak	%	nie	%	Razem	%
kobieta	2	1%	193	99%	195	100%
mężczyzna	10	6%	145	94%	155	100%

Niemniej jednak to częściej osoby w wieku 27-45 lat są sprawcami przemocy w swoim domu, niż osoby w wieku 19-26 lat oraz 46-65 lat.

Tabela 130. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek sprawcą przemocy w swoim domu?/Wiek

	Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek sprawcą przemocy w swoim domu?					
Wiek:	tak	%	nie	%	Razem	%
od 19 do 26 lat	2	3%	73	97%	75	100%
od 27 do 45 lat	8	6%	133	94%	141	100%
od 46 do 65 lat	2	1%	132	99%	134	100%

Podobnie sytuacja wygląda w przypadku ofiar przemocy, gdzie przeważnie są to osoby w wieku 27 - 45 lat. Mniej dotyczy to osób w wieku 19-26 lat oraz 46-65 lat.

Tabela 131. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?/Wiek

	Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?					
Wiek:	tak	%	nie	%	Razem	%
od 19 do 26 lat	1	2%	50	98%	75	100%
od 27 do 45 lat	16	12%	122	88%	141	100%
od 46 do 65 lat	2	3%	68	97%	134	100%

83% ankietowanych mieszkańców przyznało się, że było kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu, w tym 5% kawalerów, 8% żonaty, 25% rozwiedzionych mężczyzn, a także 7% zamężnych kobiet, 29% wdów oraz 9% rozwiedzionych kobiet.

Tabela 132. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?/Stan cywilny

	Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?					
Stan cywilny:	tak	%	nie	%	Razem	%
kawaler	2	5%	36	95%	51	100%
żonaty	9	8%	97	92%	130	100%
wdowiec	0	0%	2	100%	2	100%
rozwiedziony	3	25%	9	75%	18	100%
w separacji (mężczyzna)	0	0%	5	100%	5	100%
panna	0	0%	45	100%	59	100%
zamężna	2	7%	27	93%	53	100%
wdowa	2	29%	5	71%	8	100%
rozwiedziona	1	9%	10	91%	19	100%
w separacji (kobieta)	0	0%	4	100%	5	100%

Ofiarami przemocy były głównie osoby z wykształceniem podstawowym, zawodowym oraz średnim lub pomaturalnym. W mniejszym stopniu osoby z wykształceniem wyższym.

Tabela 133. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?/Wykształcenie

Wykształcenie	Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?					
	tak	%	nie	%	Razem	%
podstawowe	8	42%	11	58%	23	100%
średnie lub pomaturalne	4	3%	116	97%	155	100%
zawodowe	5	7%	71	93%	108	100%
wyższe	2	5%	42	95%	64	100%

Ponadto problem przemocy w rodzinie wystąpił w przypadku 23% bezrobotnych, 5% pracujących, a także 13% osób na emeryturze i rencie (9%).

Tabela 134. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?/Status społeczny

Status społeczny:	Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?					
	tak	%	nie	%	Razem	%
pracuję	8	5%	163	95%	241	100%
jestem bezrobotny/a	9	23%	30	77%	45	100%
uczę się/studiuję	0	0%	30	100%	41	100%
jestem na rencie	1	9%	10	91%	11	100%
jestem na emeryturze	1	13%	7	88%	12	100%

Zdecydowana większość uważa, że nie istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec partnera. Przeciwnego zdania jest 15% ankietowanych.

Wykres 102. Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec partnera?

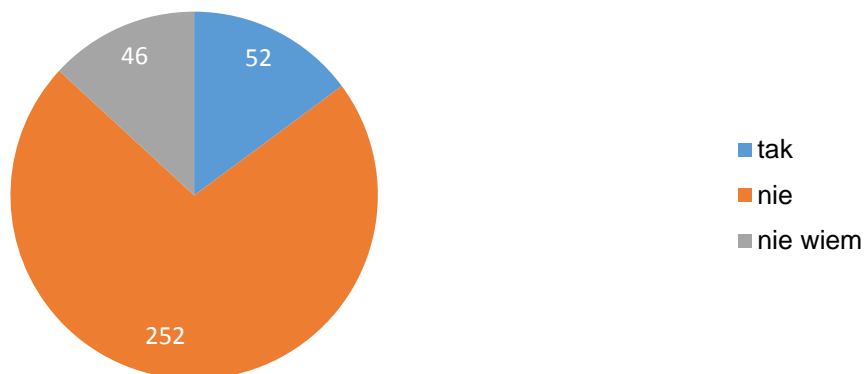

Tabela 135. Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec partnera?

Odpowiedź	%	Liczba
tak	14,86%	52
nie	72,00%	252
nie wiem	13,14%	46
Razem	100%	350

Wszystkie grupy badane są podobnego zdania, że istnieją okoliczności, które usprawiedliwiają stosowanie przemocy wobec partnera (powyżej 12% wskazań).

Tabela 136. Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec partnera?

Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec partnera?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat	%	od 27 do 45 lat	%	od 46 do 65 lat	%
tak	15	20%	21	15%	16	12%
nie	52	69%	85	60%	115	86%
nie wiem	8	11%	35	25%	3	2%
Razem	75	100%	141	100%	134	100%

Ponad połowa ankietowanych ocenia, że stosowanie kar fizycznych typu „klaps” wobec dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą (51%). 33% prezentuje pogląd, że przemoc może być sposobem na wychowywanie dzieci.

Wykres 103. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych typu „klaps” w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

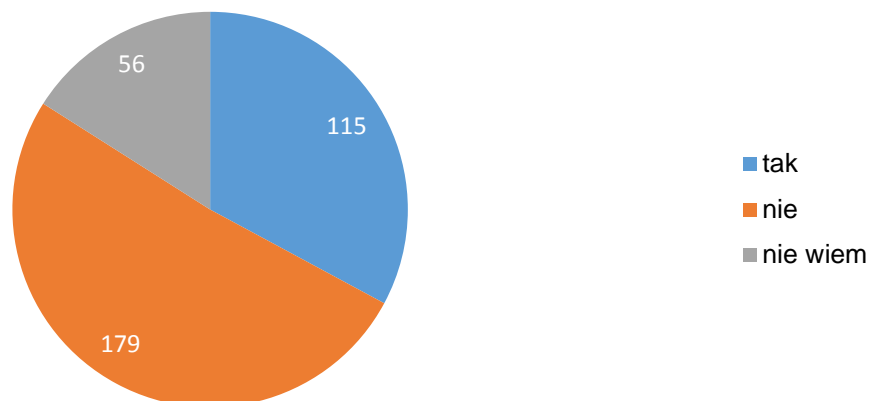

Tabela 137. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych typu „klaps” w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

Odpowiedź	%	Liczba
tak	32,86%	115
nie	51,14%	179
nie wiem	16,00%	56
Razem	100%	350

Prawie połowa mieszkańców w wieku 19-26 lat uważa, że stosowanie kar fizycznych typu „klaps” jest dobrą metodą wychowawczą. Podobnego zdania jest 33% ankietowanych w wieku 27-45 lat oraz 46-65 lat.

Tabela 138. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych typu „klaps” w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych typu „klaps” w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat	%	od 27 do 45 lat	%	od 46 do 65 lat	%
tak	37	49%	46	33%	32	24%
nie	32	43%	47	33%	100	75%
nie wiem	6	8%	48	34%	2	1%
Razem	75	100%	141	100%	134	100%

42% jest zdania, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny, przeciwnego zdania jest 38% ankietowanych.

Wykres 104. Czy uważa Pan/i, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny ?

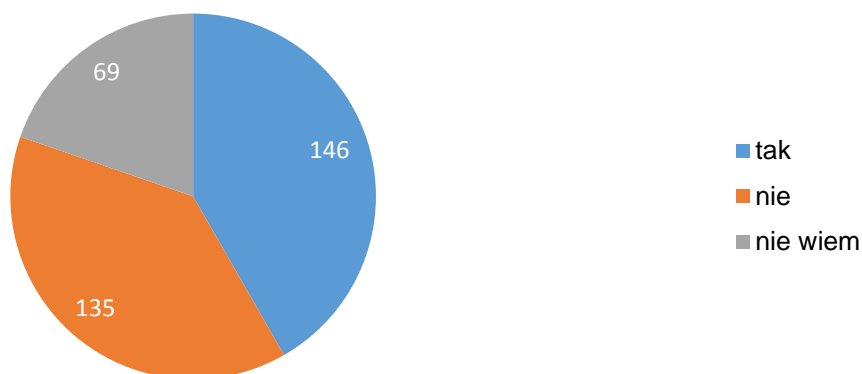

Tabela 139. Czy uważa Pan/i, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny ?

Odpowiedź	%	Liczba
tak	41,71%	146
nie	38,57%	135
nie wiem	19,71%	69
Razem	100%	350

Najwięcej ankietowanych, którzy są za tym, aby osoby z zewnątrz wtrącały się w prywatne sprawy rodziny są w wieku 46-65 lat. Najmniej popierają to stanowisko osoby w wieku 27 – 45 lat, zaś popierają to stanowisko osoby w wieku 19-26 lat.

Tabela 140. Czy uważa Pan/i, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny ?

Czy uważa Pan/i, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny ?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat	%	od 27 do 45 lat	%	od 46 do 65 lat	%
tak	37	49%	27	19%	82	61%
nie	32	43%	54	38%	49	37%
nie wiem	6	8%	60	43%	3	2%
Razem	75	100%	141	100%	134	100%

Według mieszkańców instytucje, w których mogą uzyskać pomoc w sytuacji przemocy w rodzinie to Dom dla Samotnie Wychowujących Matek, telefon zaufania, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. W mniejszym stopniu wskazują na Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Wykres 105. W której z niżej wymienionej instytucji może Pan/i uzyskać pomoc w sytuacji przemocy w rodzinie?

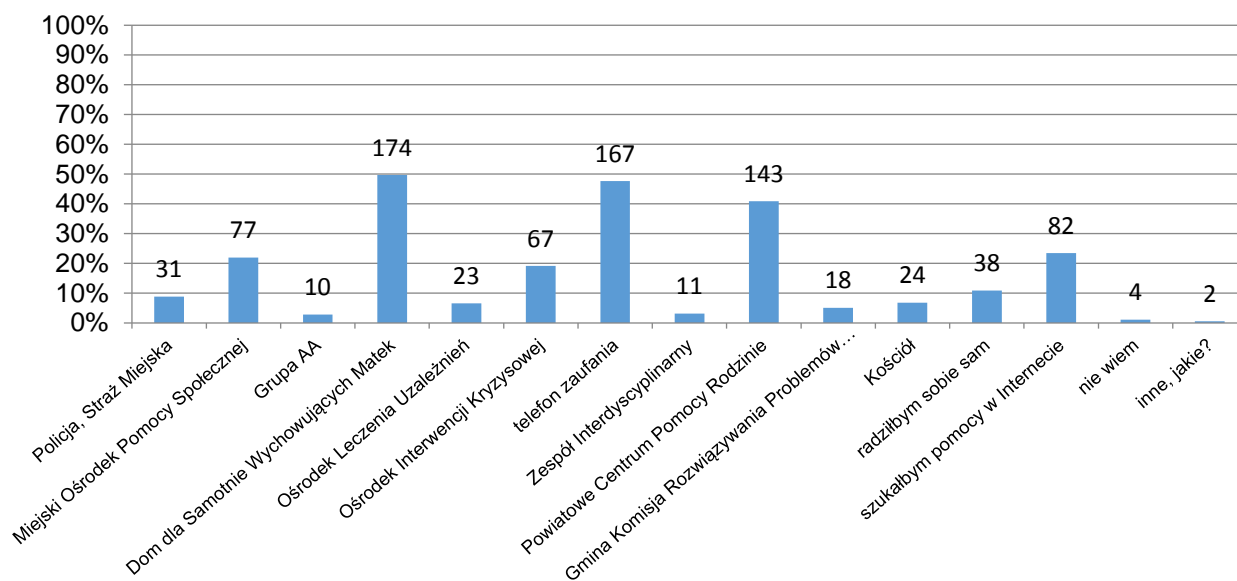

Tabela 141. W której z niżej wymienionej instytucji może Pan/i uzyskać pomoc w sytuacji przemocy w rodzinie?

Odpowiedź	%	Liczba
Policja, Straż Miejska	8,86%	31
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	22,00%	77
Grupa AA	2,86%	10
Dom dla Samotnie Wychowujących Matek	49,71%	174
Ośrodek Leczenia Uzależnień	6,57%	23
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	19,14%	67
telefon zaufania	47,71%	167
Zespół Interdyscyplinarny	3,14%	11
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	40,86%	143
Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	5,14%	18
Kościół	6,86%	24
radziłbym sobie sam	10,86%	38
szukałbym pomocy w Internecie	23,43%	82
nie wiem	1,14%	4
inne, jakie?	0,57%	2
Razem	248,85%	871

Mieszkańcy zostali również zapytani, co wiedzą na temat instytucji pomocowych. Odpowiedzi mieli zaznaczyć na skali od 1 do 5, gdzie 5 oznacza- znam bardzo dobrze, w każdej chwili wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów, 4 - znam dobrze, wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów, 3 - nie jestem pewien czy znam, ale wiem jak znaleźć informacje w razie problemów, 2 – raczej nie znam, ale wiem jak znaleźć informacje w razie problemów, 1 – nie znam, nie wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów.

Z zebranych danych wynika, że w większości mieszkańców raczej nie zna nazwy instytucji, adresu do instytucji, numeru telefonu instytucji, strony internetowej, ani osoby do kontaktu, ale wie jak znaleźć informacje w razie problemów.

Wykres 106. Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

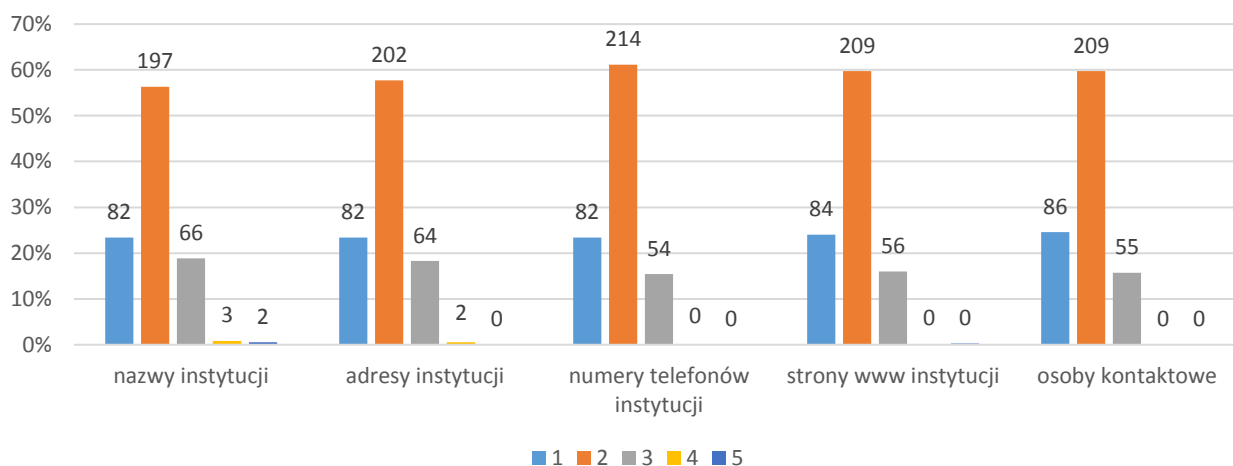

Tabela 142. Nazwy instytucji

Odpowiedź	%	Liczba
1	23,43%	82
2	56,29%	197
3	18,86%	66
4	0,86%	3
5	0,57%	2
Razem	100%	350

Tabela 143. Adresy instytucji:

Odpowiedź	%	Liczba
1	23,43%	82
2	57,71%	202
3	18,29%	64
4	0,57%	2
5	0,00%	0
Razem	100%	350

Tabela 144. Numery telefonów instytucji:

Odpowiedź	%	Liczba
1	23,43%	82
2	61,14%	214
3	15,43%	54
4	0,00%	0
5	0,00%	0
Razem	100%	350

Tabela 145. Strony www instytucji:

Odpowiedź	%	Liczba
1	24,00%	84
2	59,71%	209
3	16,00%	56
4	0,00%	0
5	0,29%	1
Razem	100%	350

Tabela 146. Osoby kontaktowe:

Odpowiedź	%	Liczba
1	24,57%	86
2	59,71%	209
3	15,71%	55
4	0,00%	0
5	0,00%	0
Razem	100%	350

7. Kontrola punktów sprzedaży alkoholu

Zrealizowano równocześnie badanie polegające na przeprowadzeniu 50 prób zakupu alkoholu przez osobę wyglądającą na nieletnią we wskazanych punktach sprzedaży alkoholu. Usługę przeprowadzono w czerwcu 2016 roku.

Przedsiębiorców korzystających z zezwolenia na handel napojami alkoholowymi objęto powyższym działaniem w celu zidentyfikowania istniejącego stanu rzeczy dotyczącego prowadzonej polityki sprzedażowej i postawy względem podawania alkoholu osobom niepełnoletnim. Stanowiło to element diagnozy społecznej nakierowanej na problematykę alkoholową. Analiza oraz interpretacja i wnioski wskazane na podstawie zebranych wyników badań przeprowadzonych w trakcie zakupu, pozwoliły określić rekomendacje dotyczące przyszłych działań profilaktycznych, a tym samym wskazać obszary do rozwoju.

Kupującym – była pełnoletnia kobieta, której wiek (w opinii wyrażonej podczas specjalnie zorganizowanego badania) oceniony został na 16 lat. Osoba ta – przed przeprowadzeniem zakupu alkoholu – została przeszkolona w zakresie:

- procedury zakupu, sposobu zachowania się w sposób niebudzący podejrzeń obsługującego personelu oraz reakcji na pytania sprzedającego czy ewentualne komentarze/uwagi (potencjalnych) klientów danego punktu,
- sposobu wypełnienia protokołu po wizycie w punkcie,
- sposobu zabezpieczenia i dostarczenia zleceniodawcy uzupełnionych protokołów.

Badanie polegało na odwiedzeniu wskazanych punktów przez osobę wyglądającą na niepełnoletnią w celu nabycia wybranego rodzaju alkoholu. Zakup przebiegał w następujący sposób: osoba wyglądająca na niepełnoletnią prosiła o podanie alkoholu i uważnie obserwował zachowanie sprzedawcy. W przypadku, gdy osoba obsługująca prosiła o potwierdzenie wieku na podstawie dokumentu, osoba wyglądająca na niepełnoletnią przekonywała o pełnoletności, bądź w inny sposób próbował nakłonić do sprzedaży napoju alkoholowego bez okazania dokumentu potwierdzającego deklarowany wiek. Jego zadaniem było również zaobserwowanie elementów związanych z przestrzeganiem wybranych postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Bezpośrednio po odwiedzeniu każdego punktu sporządzany był protokół, w którym odnotowano dane dotyczące przebiegu spotkania.

7.1. Opracowanie zebranych wyników

Podczas przeprowadzonej próby zakupu alkoholu zbadano kwestie takie jak: ekspozycja informacji dotyczących szkodliwości alkoholu oraz zakazu jego sprzedaży osobom poniżej 18 roku życia, zapytanie o wiek, prośba sprzedawcy o potwierdzenie pełnoletniości na podstawie dokumentu, a także decyzja sprzedawcy dotycząca podania bądź odmowy alkoholu.

Analizując dane umieszczone w protokole rozpoczęto od wyników dotyczących ekspozycji informacji o szkodliwości alkoholu.

Tylko w 46% odwiedzonych punktach zaobserwowano **informację o szkodliwości alkoholu**, do której zobowiązuje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - art. 13 ust. 2 (Dz. U. 2002 r. Nr 147 poz. 1231) . Do wymogu tego nie dostosowało się natomiast 36% badanych. W 18% odwiedzonych punktach osoba wyglądająca na niepełnoletnią nie była w stanie określić czy wymagane informacje się znajdują – obsługa przebiegała w tempie niepozwalającym na obserwację.

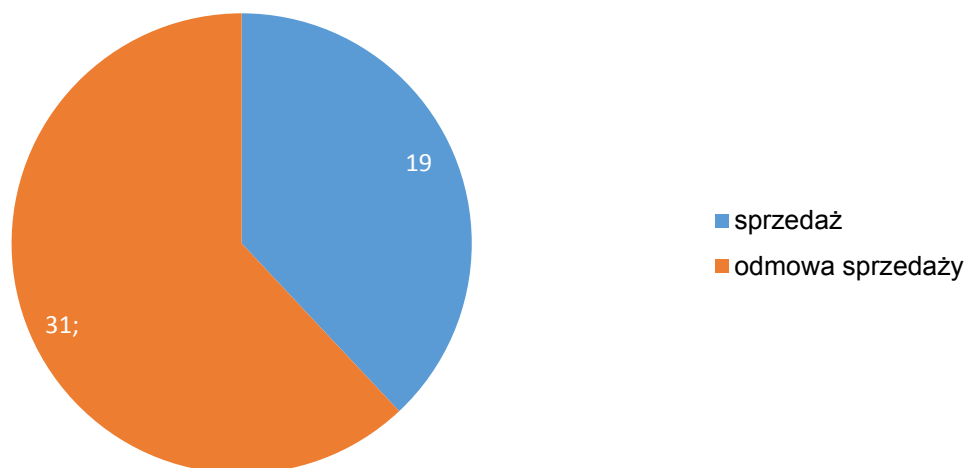
Chcąc uszczegółwić panujące w konkretnych miejscach zakresy wiedzy związanej z odpowiedzialną sprzedażą, odnotowano także występowanie plakietek dotyczących komunikowania klientom tego, komu dany przedsiębiorca nie sprzedaje napojów alkoholowych. **Informacja o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia** widniała w 54% odwiedzonych punktach, zabrakło jej w 28% miejsc. W 18% odwiedzonych punktach osoba wyglądająca na niepełnoletnią nie była w stanie określić czy wymagane informacje o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia się znajdują – obsługa przebiegała w tempie niepozwalającym na obserwację.

W przypadku odpowiedzi dotyczących zapytania osoby wyglądającej na niepełnoletnią o wiek otrzymano następujące wyniki: 70% przedsiębiorców, poczyniło działania nakierowane na upewnienie się, czy osoba wyglądająca na niepełnoletnią rzeczywiście ma mniej niż 18 lat. Przeciwnie zdecydowało aż 30% sprzedawców – nie wystosowali oni pytania dotyczącego wieku osoby proszącej o podanie alkoholu.

Następnym zakresem badania było zidentyfikowanie zachowania osoby obsługującej, co do wieku kupującego z równoczesnym poproszeniem go o potwierdzenie pełnoletniości za pomocą dokumentu. Otrzymane wyniki kształtowały się następująco: 70% osób zauważyło konieczność upewnia się, czy osoba wyglądająca na niepełnoletnią ma 18 lat – sprzedawcy ci poprosili o okazanie dokumentu, a pozostała część obsługujących – 30% – zaniechała tego.

Kolejno zaprezentowano wyniki dotyczące podjętej przez sprzedawcę decyzji – podania bądź odmowy alkoholu.

Wykres 107. Reakcja sprzedawcy na próbę zakupu alkoholu przez osobę wyglądającą na niepełnoletnią.

Wykres 108. Reakcja sprzedawcy na próbę zakupu alkoholu przez osobę wyglądającą na niepełnoletnią.

Odpowiedź	%	Liczba
sprzedaż	38,00%	19
odmowa sprzedaży	62,00%	31
Razem	100%	50

Do sprzedaży alkoholu osobie wyglądającej na niepełnoletnią doszło aż w 38%. Oznacza to, iż 38% sprzedawców pomimo wątpliwości, co do wieku osoby próbującej zakupić alkohol oraz braku dowodu potwierdzającego wiek (osoba przekonywała o pełnoletności, bądź w inny sposób próbował nakłonić do sprzedaży napoju alkoholowego bez okazania dokumentu potwierdzającego deklarowany wiek) sprzedało alkohol osobie wyglądającej na mniej niż 18 lat.

7.2. Interpretacja

Podsumowując wskazuje się na niżej przedstawione uwagi:

- pożądane sposoby realizacji postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, tj. informowanie klientów o szkodliwości alkoholu, zaobserwowano w 46% odwiedzonych punktów, natomiast w 36% przypadków zabrakło takowej informacji;

- plakietki z treścią dotyczącą zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia dostrzeżono w 54% punktów, w pozostałych miejscach nie było takowych;
- w 70% miejsc zapytano kupującego o wiek, w 30% – zaniechano tego, tym samym nie zwrócono uwagi na młody wygląd tej osoby;
- eksplorując obszar związany ze sprawdzeniem wieku kupującego poprzez weryfikację dokumentu potwierdzającego pełnoletniość, uzyskano następujące wyniki: 70% poprosiło o okazanie dokumentu, 30% – nie poprosiło;
- zakup alkoholu został zrealizowany w 38% miejsc, a osoba wyglądająca na niepełnoletnią chcąc kupić alkohol prosiła najczęściej o piwo bądź wódkę, rzadziej o wino.

8. Wnioski i rekomendacje z badań

Celem badania było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących miasta Tarnowa w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej: uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie miasta, w tym, jakości życia jej mieszkańców. Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

- Rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców, ich opinii i postaw względem wybranych problemów społecznych,
- Zapoznanie się z problemami uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej w zakresie postaw i doświadczeń związanych z zagrożeniem alkoholem, narkotykami, dopalaczami i przemocą, a także oceny poczucia bezpieczeństwa wśród wybranych osób.

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje. Poniżej znajduje się podsumowanie wniosków z badania diagnozującego problemy społeczne na terenie miasta Tarnowa wraz z rekomendacjami, co do dalszych działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców oraz instytucji, których celem jest profilaktyka.

8.1. Osoby dorosłe

- Połowa badanych mieszkańców spostrzegła, że problem nadużywania alkoholu zwiększył się na przestrzeni ostatnich 5 lat. Ponadto 46% wskazuje, że osoby niepełnoletnie mogą zakupić alkohol na terenie miasta Tarnowa. Z zakupem alkoholu również nie mają problemu osoby nietrzeźwe, wskazuje na to 41% badanych mieszkańców. Niepokojącym faktem jest, że 76% ankietowanych uważa, że jest zbyt duża liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta Tarnowa. Zdecydowanie korzystnym działaniem jest zwiększenie kontroli punktów sprzedaży alkoholu, by wyeliminować miejsca, gdzie młodzież oraz osoby nietrzeźwe mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów, a także szkolić sprzedawców z asertywnej odmowy obsługi sprzedaży oraz sposobów efektywnej współpracy z Policją, Strażą Miejską i Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- Wśród badanych mieszkańców, 70% przyznało się do spożywania alkoholu, w tym 1% spożywa alkohol codziennie, 9% potwierdza, że spożywa alkohol kilka razy w tygodniu, zaś 28% kilka razy w miesiącu. Przeważnie są to osoby w wieku między 27 a 45 rokiem życia oraz między 46 a 65 rokiem życia. Najbardziej lubianymi alkoholami przez ankietowanych jest wino (32%), wódka (27%) oraz piwo (24%), które spożywają dla towarzystwa oraz chęci lepszej zabawy. Jednak niepokojącym faktem jest, że ankietowani również piją alkohol by złagodzić stres (17%) oraz pod wpływem znajomych (12%). Ponadto 9% mieszkańców uważa, że alkohol jest w małym stopniu szkodliwy, a także nieszkodliwy. W związku z tym należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat szkodliwości alkoholu oraz zwiększyć świadomość, jakie są psychiczne mechanizmy uzależnienia.
- W przypadku problemów nadużywania alkoholu zdecydowana większość badanych mieszkańców wie, do jakiej instytucji udać się po pomoc.
- Problem narkotyków jest dostrzegalny wśród badanych mieszkańców, 17% przyznaje się do zażywania narkotyków, zdarza się to kilka razy w miesiącu oraz w roku. W pierwszej kolejności dochodzi do zażywania marihuany (67%). Niewielki procent również zażywa dopalacze. Ponad połowa zażywa substancje psychoaktywne by złagodzić stres, pomimo tego, że wiedzą, że tego typu substancje są bardzo szkodliwe. Jedynie 4% deklaruje, że narkotyki są w małym stopniu szkodliwe oraz nieszkodliwe. Wskazały na to osoby w wieku między 19 a 26 rokiem życia oraz 27 a 45 rokiem życia.
- Ponadto, co piąty mieszkaniec wskazuje, że narkotyki oraz dopalacze są łatwo dostępne na terenie miasta Tarnowa. Największy dostęp do narkotyków oraz dopalaczy mają osoby w wieku między 19 a 26 rokiem życia oraz między 27 a 45 rokiem życia.
- Problemem również zauważalnym przez badanych mieszkańców jest przemoc. 15% ankietowanych deklaruje, że zna w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy. Najwięcej takich osób znają osoby w wieku 27-46 oraz 46-65 lat. Przez przemoc ankietowani rozumieją bicie oraz grożenie i straszenie, a także zmuszanie do oddawania pieniędzy. Ponad 70% wskazuje również na zmuszenie do oglądania pornografii oraz spoliczkowanie. Ponadto 5% deklaruje, że w ich domu występuje problem przemocy, w tym 4% u osób w wieku 19-26 lat, 8% u osób w wieku 27-45 lat oraz 1% u osób w wieku 46-65 lat.
- Przemoc w domu respondentów często związana jest z nadużywaniem alkoholu (wskazuje na to 76% badanych). 7% w związku z tym była ofiarą przemocy w swoim

domu – 8% kobiet i 7% mężczyzn. Sprawcami przemocy byli rodzice oraz partner lub partnerka, którzy stosowali przemoc fizyczną oraz psychiczną. 19% wskazuje również na zaniedbanie.

- Kolejnym niepokojącym faktem jest, że 15% badanych mieszkańców uważa, że istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec partnera, a 33% jest zdania, że stosowanie kar fizycznych typu „klaps” w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą. Ponadto 38% uważa, że osoby z zewnątrz nie powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny.
- W przypadku problemów dotyczących przemocy w rodzinie zdecydowana większość badanych mieszkańców wie, do jakiej instytucji udać się po pomoc.
- Zdecydowana większość nie zna danych kontaktowych do instytucji (adres do instytucji, numery telefonów oraz strona www), ale wie jak znaleźć informacje w razie problemów.

8.2. Dzieci i młodzież

- Dane uzyskane dzięki badaniu młodzieży szkolnej pokazały, że na problem alkoholowy narażeni są przede wszystkim uczniowie szkoły gimnazjalnej (25%) i ponadgimnazjalnej (45%). Młodzi ludzie sięgają po alkohol w celu lepszej zabawy lub chęci zaimponowania innym, wskazuje to na potrzebę działań profilaktycznych skierowanych do uczniów, które mogłyby im uświadomić negatywne konsekwencje (nawet okazynego) spożywania alkoholu w młodym wieku. Oprócz ciekawości wynikającej z chęci spróbowania alkoholu lub innych substancji niedozwolonych, ankietowani uczniowie wskazywali również na czynnik towarzyski odgrywający rolę w tego typu zachowaniach.
- Wśród uczniów szkoły podstawowej problem eksperymentowania z alkoholem oraz substancjami psychoaktywnymi praktycznie nie istnieje. 5% ankietowanych przyznało się do spożywania alkoholu (9% z klas IV, 4% z klas V i 2% z klas VI).
- Uczniowie szkoły ponadgimnazjalnej spożywają alkohol kilka razy w miesiącu, natomiast w przypadku uczniów szkoły gimnazjalnej najczęściej do spożycia alkoholu dochodzi kilka razy w roku. Niewielki odsetek w obu grupach badanych deklaruje, że spożywa alkohol codziennie oraz kilka razy w tygodniu. Najbardziej lubianym alkoholem w badanych grupach jest piwo.
- Uczniowie szkół oceniają, że zdobywanie alkoholu na terenie miasta jest możliwe, co tyczy się również pozostałych substancji takich jak narkotyki, dopalacze. Alkohol

zakupywany jest za pośrednictwem starszych kolegów lub sami dokonują zakupu. Część badanych deklaruje, że proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup alkoholu. Dochodzi również do podkradania alkoholu rodzicom w domu, ponadto 3% uczniów szkoły podstawowej, 11% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 25% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że rodzice wiedzą, że zdarzyło im się pić alkohol. Ankietowani deklarują, że rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę na temat spożywania alkoholu, natomiast część potwierdza, że nie zareagowali na to, że spożywają alkohol.

- Pomimo tego, że uczniowie spożywają alkohol podejmują też próby odmawiania na propozycję spróbowania alkoholu. Rówieśnicy reagują obojętnością oraz podziwem i zrozumieniem. W mniejszym stopniu pojawiły się słowa krytyki oraz wyśmiewanie lub zdziwienie.
- W przypadku narkotyków i dopalaczy w większości przypadków rodzice starają się chronić swoje dzieci, szukają pomocy u rodziny lub specjalisty. W mniejszym stopniu uczniowie szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej deklarują, że rodzice w ogóle nie reagują lub udają, że tego nie widzą.
- Należy jednak zwrócić uwagę, że 27% uczniów szkoły gimnazjalnej i 32% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej jest za legalizacją marihuany, mimo, że ankietowani znają doskonale konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu i substancji psychoaktywnych. Natomiast do zażywania narkotyków przyznało się 5% uczniów szkoły gimnazjalnej (7% z klas I, 3% z klas II oraz uczniowie z klas III) i 6% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej (6% z klas I, 8% z klas II oraz biorący udział w badaniu uczniowie z klas III), zaś do zażywania dopalaczy przyznał się 1% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej (uczniowie klas I).
- Oprócz problemów dotyczących spożywania alkoholu oraz zażywania substancji psychoaktywnych, zauważalny jest również problem przemocy. 2% uczniów szkoły podstawowej, 7% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 3% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że w ich domu dochodzi do przemocy. Ponadto ankietowani uczniowie deklarują, że byli ofiarami przemocy w swoim domu. Sprawcami tej przemocy byli rodzice oraz rodzeństwo. Po 12% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej deklaruje, że w ich domu dochodzi do nadużywania alkoholu przez ojca, brata lub dziadka.

- Ponadto 14% uczniów szkoły podstawowej, 19% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 17% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że zna w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w swoim domu.
- Należy również zwrócić uwagę, że przez dzieci i młodzież szkolną wskazywana była również przemoc rówieśnicza, do której zwykle dochodzi na terenie placówki szkolnej lub w jej bliskim otoczeniu. Sytuacja ta nie powinna mieć miejsca, ponieważ szkoła jest środowiskiem, gdzie młodzi mieszkańcy powinni czuć się bezpiecznie. Należy dołożyć wszelkich starań, by zmienić tę sytuację i poprawić bezpieczeństwo. Aby temu przeciwdziałać można zaprojektować warsztaty psychoedukacyjne związane z poprawą relacji między uczniami, a także przeprowadzić spotkania dydaktyczne zwiększające świadomość występowania problemu przemocy oraz możliwych sposobów poszukiwania pomocy na terenie szkoły. Za możliwością poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży przemawia autorytet nauczycieli, wśród których uczniowie czują się względnie bezpiecznie i to do nich zwracaliby się o pomoc w przypadku bycia świadkiem lub ofiarą przemocy.
- Ponadto 36% uczniów szkoły podstawowej, 42% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 27% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Natomiast do stosowania przemocy przyznało się 20% uczniów szkoły podstawowej, 29% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 16% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.
- Na młodego człowieka we współczesnym multimedialnym świecie czyha wiele zagrożeń. Z każdej strony atakowany jest tysiącami informacjami, a o jego czas walczą telewizja, Internet i gry komputerowe. Warsztaty powinny pokazywać uczniom jak łatwo można zgubić się w wirtualnej rzeczywistości, jak cienka jest granica między zabawą a uzależnieniem. Należy również informować jak rozsądnie i bezpiecznie korzystać z sieci Internetowej. Zdecydowanie ankietowani uczniowie wola korzystać z Internetu niż z gier komputerowych i konsoli. Przeznaczają na to od 3 do 6 godzin oraz powyżej tego czasu, natomiast na gry komputerowe do godziny lub od godziny do 3 godzin. Najmniejsze zainteresowanie jest konsolą gier. W szczególności korzystają z komputera i Internetu w domu, jednakże wskazują również, że posiadają Internet w telefonie, więc nie ma dla nich znaczenia gdzie aktualnie przebywają.

8.3. Pozytywne tendencje w dynamice problemów społecznych

- Zdecydowana większość uczniów dostrzega konsekwencje związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych, dlatego problem narkotyków oraz dopalaczy we wszystkich szkołach badanych jest praktycznie niezauważalny.
- Rodzice rozmawiają z uczniami na temat szkodliwości alkoholu i substancji psychoaktywnych. Większość młodych ludzi oceniła swoje poczucie bezpieczeństwa z rodzicami, jako duże, co wskazuje na korzystną atmosferę wychowawczą i przyjazne środowisko domowe panujące w rodzinach. Powinno się wykorzystać ten fakt, w przypadku inicjatyw edukacyjnych na temat zagrożeń związanych z piciem alkoholu, które okazało się dużym problemem wśród młodzieży szkolnej.
- Poprzez pozytywne relacje, jakie posiadają młodzi ludzie ze swoimi rodzicami, można tworzyć dobre relacje w obrębie środowiska szkolnego (z pedagogami oraz psychologami), co może wpłynąć na wychowanie młodego pokolenia. Ponadto pedagodzy i psychologowie w badanych szkołach na terenie miasta Tarnowa również podejmowali rozmowy z uczniami na temat szkodliwości alkoholu i substancji psychoaktywnych, więc należałoby kontynuować działania edukacyjne w tym zakresie.
- Oprócz tego uczniowie oraz mieszkańcy dostrzegają przemoc w swoim domu, wiedzą, że jest ona głównie związana z nadużywaniem alkoholu przez członka rodziny. Uczniowie również dostrzegają problem przemocy między uczniami w swojej szkole. Będąc świadkiem lub doświadczając przemocy ankietowani wiedzą gdzie mają udać się po pomoc.
- Ponad połowa mieszkańców jest przeciwna stosowania kar fizycznym typu „klaps” w stosunku do dzieci, a 72% ankietowanych uważa, że nie istnieją okoliczności stosowania przemocy wobec partnera.
- Badani uczniowie mają również wiedzę, czym jest cyberprzemoc i netykieta, a także są świadomi, że doświadczyli cyberprzemocy.

8.4. Wnioski dotyczące badania punktów sprzedaży alkoholu

- Wyrażenie zgody na podanie alkoholu osobie wyglądającej na niepełnoletnią w 38% z odwiedzonych punktów wskazuje na brak elementarnej wiedzy przedsiębiorców z obszaru treści regulacji prawnych, a także świadczy o nagannej postawie wobec sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. Przytoczone spostrzeżenie może być oznaką przyjęcia przez badane punkty, strategii, w której zawiera się „nieoficjalna zgoda” na sprzedaż alkoholu dzieciom i młodzieży, co bez wątpienia negatywnie

warunkuje formację dorastających osób, jak również ujemnie wpływa na ogólną, jakość życia, zwłaszcza w najbliższym środowisku.

- Biorąc pod uwagę kwestie związane z przestrzeganiem przepisów w zakresie informowania klientów o szkodliwości alkoholu, również należy wskazać na duże zaniedbania w tym zakresie, bowiem tylko część sprzedawców poddana zakupowi kontrolowanemu stosuje się do wymogów ustawodawcy – plakietki informacyjne na ten temat dostrzeżono tylko w wybranych miejscach.
- Próbując wskazać konkluzję końcową, należy podkreślić, że badani przedsiębiorcy wykazując niską świadomość czy też ograniczoną wiedzę na temat prawidłowego korzystania z pozwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych; postępowanie prezentowane przez lokalnych sprzedawców cechuje duża nieodpowiedzialność, która to może warunkować demoralizację dzieci i młodzieży.
- Istotne jest również, iż podczas badania w sklepach często znajdowali się inni klienci – nikt jednak nie zareagował na fakt, iż osoba wyglądająca na niepełnoletnią próbuje kupić/ zakupuje alkohol.

9. Porównanie wyników i wniosków sporządzonej diagnozy z wnioskami diagnoz opracowanych w 2012 r. i 2014 r.

Dokonując analizy otrzymanego materiału statystycznego należy stwierdzić, że miasta Tarnowa boryka się z problemami społecznymi jednak ich skala nie jest na rażąco wysokim poziomie.

Tabela 147. Porównanie tabelaryczne – alkohol oraz substancje psychoaktywne

	2012	2014	2016
Spożywanie alkoholu	-	W 2014 ponad połowa respondentów przyznała, że problem uzależnienia od alkoholu jest bardzo nasilony w mieście. Ponad jedna trzecia badanych mieszkańców zauważa wzrost spożywania napojów alkoholowych w otoczeniu, zaś 70,9% respondentów przyznaje, że w czasie ostatniego roku doświadczyło nagannego zachowania osoby znajdującej się pod wpływem alkoholu. Ponadto wystąpiła zależność między spożywaniem alkoholem, a stosowaniem przemocy domowej w rodzinach respondentów, gdzie jest nadużywany alkohol.	W 2016 roku badani mieszkańcy deklarują, że na przestrzeni ostatnich 5 lat spożycie alkoholu na terenie miasta Tarnowa zdecydowanie wzrosło. Przy tym 41% ankietowanych mieszkańców potwierdza, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym, a 46% uważa, że alkohol sprzedawany jest osobom niepełnoletnim. Sami mieszkańcy również przyznają, że spożywają alkohol, w tym 1% spożywa alkohol codziennie, 9% kilka razy w tygodniu, zaś 28% kilka razy w miesiącu. Mieszkańcy spożywają wino, wódkę, a także piwo. Głównym powodem spożywania alkoholu przez ankietowanych jest picie dla towarzystwa.
Zażywanie narkotyków	-	W przypadku diagnozy z 2014 wynika, że 17% mieszkańców zażyło narkotyki jednokrotnie,	Obecna diagnoza wskazuje, że również 17% zażyło narkotyki, jednak zdarza się to kilka razy w roku oraz kilka razy w miesiącu. W przypadku dorosłych mieszkańców problem narkotyków i dopalaczy jest zdecydowanie dostrzegalny. Mieszkańcy przyznają się do zażywania substancji psychoaktywnych, wśród nich 67% zażyło marihuanę, 30% środki nasenne, 10% sterydy, 2% dopalacze oraz LSD. Jednakże mieszkańcy oceniają, że narkotyki (71%) oraz dopalacze (77%) są bardzo szkodliwe.
Zażywanie dopalaczy	-	W przypadku dopalaczy w 2014 roku do zażywania przyznał się co dziesiąty respondent (około 10%).	Obecna analiza danych wskazuje, że dopalacze zażyło jedynie 2% ankietowanych.

Powodem zażywania substancje psychoaktywnych przez mieszkańców jest złagodzenie stresu. Odpowiedzi respondentów ukazują pewną zależność między zażywaniem dopalaczy i narkotyków przez mieszkańców, a pojawiającymi się w ich życiu problemami – zapomnieć o problemach chce 11% ankietowanych.

W przypadku mieszkańców akt przemocy jest najbardziej rozumiany, jako przemoc fizyczną. Mieszkańcy najmniej za akt przemocy uznają zachowania związane z przemocą psychiczną jak krytykowanie wyglądu oraz nieopiekowanie się kimś, kto wymaga opieki.

5% mieszkańców deklaruje, że w ich domu dochodzi do przemocy, która związana jest z piciem alkoholu. W związku z tym 7% respondentów było ofiarą przemocy w swoim domu. Przemoc stosowali rodzice, rodzeństwo oraz partner lub partnerka. Respondenci doznali przemocy fizycznej. Jednakże 15% ankietowanych jest zdania, że istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec partnera, a także kary fizyczne typu „klaps” są dobrą metodą wychowawczą.

Tabela 148. Porównanie tabelaryczne - przemoc

	2012	2014	2016
Przemoc w rodzinie	-	Ponad jedna czwarta ankietowanych (28,9%) przyznała, że zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy w rodzinie.	Znaczenie zmieniły się wyniki w związku z liczbą osób, które znają osoby w swoim otoczeniu, które doświadczają przemocy. Wskaźnik zmniejszył się od 2014 o 14 stopni procentowych (15,43%).
Wiedza na temat instytucji pomocowych	W diagnozie z 2012 roku wskazano problem, jakim był brak systemu informacji dotyczących zakresu i funkcjonowania instytucji pomocy społecznej. Z diagnozy wynikało, że mieszkańcom znane są same instytucje np. MOPS, GOPS, Policja i inne, ale również wielką niewiadomą dla mieszkańców były programy pomocowe, które wspomniane instytucje realizowały.	-	Z obecnej diagnozy wynika, że mieszkańcy nadal nie znają nazwy instytucji, adresu instytucji, numeru telefonu, strony internetowej oraz osoby do kontaktu. Nie mniej jednak mieszkańcy wiedzą gdzie szukać informacji na temat instytucji pomocowych.

Problem spożywania substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej ma szczególne znaczenie dla ich rozwoju.

Tabela 149. Porównanie tabelaryczne – alkohol oraz substancje psychoaktywne

	2012	2014	2016
Spożywanie alkoholu	<p>Diagnoza z 2012 roku wskazała, że alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną używką w środowisku młodych ludzi. Uczniowie sięgali po alkohol z przyczyn społecznych, towarzyskich, a także związanych z trudnymi sytuacjami. Ponadto 40 % respondentów przyznało, iż pije w obecności rodziców, podczas gdy fakt stosowania innych substancji wyraźnie ukrywają przed opiekunami. Analiza danych z 2012 wskazała również, że uczniowie mają łatwy dostęp do alkoholu. Z otrzymanych rezultatów w 2012 roku wynika, że największy problem w środowisku młodzieży stanowi spożywanie alkoholu. Przyznaje się do tego 68,5% respondentów.</p>	<p>Diagnoza w 2014 wskazała, że 4,2% badanych uczniów szkół podstawowych, 18,3% badanych gimnazjalistów oraz 73,2% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych spożywa alkohol.</p>	<p>Obecna diagnoza nadal wykazuje duży problem ze spożywaniem alkoholu wśród nieletnich. 45% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, 25% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 5% uczniów szkoły podstawowej potwierdza, że spożywali alkohol. Zdecydowanie zauważalne jest, że problem głównie dotyczy uczniów klas starszych, którzy spożywają piwo, które zyskuje wśród młodzieży szkolnej największą popularność. Ankietowani przyznają się również do spożywania szampana, wina oraz wódki. Obecne wyniki wskazują, że 75% uczniów spożywa alkohol jest to o 7 punktów procentowych wyższy wynik z rokiem 2012. Natomiast w porównaniu z diagnozą z 2014 roku jest to wzrost o prawie 1 stopień procentowy w przypadku uczniów szkoły podstawowej, 7 stopni procentowych w przypadku uczniów szkoły gimnazjalnej oraz obniżenie o ponad 28 stopni procentowych w przypadku szkół ponadgimnazjalnych.</p>
Zażywanie narkotyków oraz dopalaczy	<p>W przypadku diagnozy z 2012 roku do zażywania narkotyków przyznaje 7,8%, a dopalaczy 2% badanych.</p>	<p>W przypadku diagnozy z 2014 roku żaden uczeń szkoły podstawowej nie miał doświadczenia z narkotykami. Odsetek badanych uczniów szkół gimnazjalnych sięgających po narkotyki wyniósł 3%, zaś odsetek badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 17,8%. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku dopalaczy - 0,8% badanych uczniów szkół podstawowych, 2% badanych gimnazjalistów oraz 6,2% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało się do zażywania ich. W diagnozie z 2014 wśród przyczyn sięgania po substancje psychoaktywne znalazły się chęć zaimponowania lub presja rówieśników.</p>	<p>Do zażywania narkotyków przyznaje się 6% uczniów szkoły gimnazjalnej, zaś do zażywania dopalaczy jedynie 4% ankietowanych z tej samej grupy badanych. Uczniowie szkoły ponadgimnazjalnej również zażywają narkotyki i dopalacze, w tym 7% narkotyki, a 3% dopalacze. W przypadku obecnej diagnozy jest to większy wynik o 3 punkty procentowe w porównaniu z diagnozą z 2012 roku jeśli chodzi o zażywanie narkotyków. Natomiast problem narkotyków i dopalaczy praktycznie nie istnieje w przypadku uczniów szkoły podstawowej, jak również wskazywała na to diagnoza z 2014 roku. Obecnie do zażywania narkotyków przyznało się 1 stopień procentowy więcej uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 10 stopieni procentowych mniej uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, a w przypadku dopalaczy o 2 stopnie procentowe więcej uczniów szkoły gimnazjalnej spożywa dopalacze, zaś a o 3 stopnie procentowe mniej uczniów szkoły ponadgimnazjalnej w porównaniu z diagnozą z 2014 roku. Obecne wyniki wskazują również na ciekawość oraz poszukiwanie nowych wrażeń. Potwierdza się jednak fakt, że uczniowie nadal mają obawy przed odrzuceniem.</p>

Ponadto potwierdza się fakt z poprzednich diagnoz, że wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek młodych mieszkańców miasta Tarnowa eksperymentujących z alkoholem oraz substancjami psychoaktywnymi. Najbardziej rozpowszechnione wśród badanych uczniów jest spożywanie napojów alkoholowych, natomiast rozpowszechnianie narkotyków oraz dopalaczy jest na niższym poziomie. Niepokojącym faktem jest to, że analiza poprzednich diagnoz wykazała jedynie zażywanie dopalaczy, jednak był to kontakt okazjonalny i jednorazowy. Obecna analiza danych wskazuje, że niewielki odsetek uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej zażywa narkotyki oraz dopalacze codziennie.

Uczniowie szkoły gimnazjalnej deklarują, że wiedzę na temat narkotyków i dopalaczy głównie pozyskują z telewizji i Internetu oraz ze szkoły. Na temat działania i szkodliwości środków psychoaktywnych uczniowie rozmawiali z rodzicami i nauczycielami. Temat dopalaczy i narkotyków z uczniami podejmował również pedagog lub psycholog szkolny. Niewielki procent uczniów przyznaje, że nikt z nimi nie rozmawiał na ten temat.

Uczniowie kojarzą głównie przemoc z przemocą psychiczną oraz fizyczną, natomiast za to bardzo mały odsetek kojarzy przemoc z okazywaniem braku szacunku, opieki oraz krytykowaniem wyglądu.

Tabela 150. Porównanie tabelaryczne - przemoc

	2012	2014	2016
Przemoc w rodzinie	-	<p>W diagnozie z 2014 roku do znajomości osoby z otoczenia, która doświadcza przemocy ze strony członka rodziny, przyznaje się 6% uczniów szkół podstawowych, 7,7% gimnazjalistów oraz 14,8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Mniejszy odsetek badanych uczniów szkół gimnazjalnych (2,6%) oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych (5,2%) deklaruje, że w jego najbliższej rodzinie występuje przemoc domowa, natomiast 6,2% gimnazjalistów oraz 14,4% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że kiedykolwiek doświadczyło przemocy ze strony członka rodziny.</p>	<p>Sami uczniowie również przyznają, że w ich domu występuje problem przemocy (2% uczniów szkoły podstawowej, 7% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 3% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej). Ponadto byli również ofiarami przemocy w swoim domu. Przemoc stosowali rodzice oraz rodzeństwo. Nie ukrywają również, że zdarzyło im się być sprawcami przemocy. Przede wszystkim była to przemoc stosowana wobec rodzeństwa. Ponadto 14% uczniów szkoły podstawowej, 19% uczniów szkoły gimnazjalnej i 17% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej zna w swoim otoczeniu osoby, które są ofiarą przemocy w swoim domu. Niepokojącym faktem jest, że obecne wyniki pokrywają się z diagnozą z 2014 roku, co świadczy, że sytuacja niewiele się zmieniła.</p>
Przemoc rówieśnicza	<p>W diagnozie z 2012 roku świadkiem agresji w szkole było aż 58,3% badanych.</p>	<p>Diagnoza w 2014 porusza również temat dotyczący przemocy rówieśniczej. Zbliżony odsetek badanych uczniów szkół podstawowych (23,7%), gimnazjalistów (20,2%) oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych (21,2%) przyznał, że osobiście doświadczył przemocy ze strony rówieśników.</p>	<p>Obecnie odsetek uczniów doznających przemocy ze strony rówieśników znacznie wzrósł, 36% uczniów szkoły podstawowej, 42% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 27% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Uczniowie wskazują również, że w ich szkole jest problem między uczniami (39% uczniów szkoły podstawowej, 32% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 29% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej). W porównaniu z diagnozą z 2012 roku wynika, że osób, które zwróciły uwagę na agresję w szkole jest dwa razy więcej. Ponadto wcześniejsza diagnoza wykazała, że mimo dostrzeganej agresji, młodzież ocenia swoje szkoły, jako bezpieczne (91%). Niemniej jednak obecnie wśród nauczycieli dzieci czują większe poczucie bezpieczeństwa niż młodzież szkolna.</p>

Zdecydowanie największe poczucie bezpieczeństwa uczniowie czują wśród rodziców, a także wśród członków rodziny jak babcia, dziadek, ciocia i wujek. Stosunkowo mały odsetek respondentów szkoły podstawowej i gimnazjalnej ocenia duże poczucie bezpieczeństwa wśród kolegów i koleżanek. Uczniowie będąc świadkiem przemocy lub doświadczając przemocy zwróciliby się o pomoc do rodziców oraz nauczycieli.

Zdecydowana większość uczniów we wszystkich grupach badanych korzysta z komputera i Internetu, przeznaczając na to do godziny oraz od godziny do 3 godzin. Uczniowie korzystają z komputera i Internetu w domu, zaś w mniejszym stopniu w szkole, u znajomych oraz w kawiarence internetowej. Uczniowie korzystają z komputera i Internetu do kontaktu ze znajomymi, oglądania filmów oraz słuchania muzyki, a także do nauki. Natomiast 25% uczniów szkoły podstawowej, 51% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 56% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej czuło się źle z powodu braku dostępu do komputera. Uczniowie przyznają się również, że zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i Internetu. Ponadto 5% uczniów szkoły podstawowej, 7% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 14% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej podałyby swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie.

Aneks

Szanowni Państwo!

Poniższa ankieta dotyczy problemów, z jakimi możecie się spotkać na terenie swojej miejscowości. Informacje uzyskane dzięki Państwa odpowiedziom posłużą do opracowania diagnozy lokalnych zagrożeń i zaplanowania działań profilaktycznych. Nie ma tutaj dobrych ani złych odpowiedzi, ważne, aby były szczere. Ankieta jest anonimowa. Proszę zakreślić właściwą zdaniem Państwa odpowiedź (jedną lub kilka zgodnie z instrukcją) do każdego z pytań lub udzielić własnej odpowiedzi.

„Zadanie realizowane na zlecenie Gminy Miasta Tarnowa, w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Tarnowa na 2016 rok”

1. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

- a) nie piję alkoholu -> przejdź do pytania 4
b) codziennie
c) kilka razy w tygodniu
d) kilka razy w miesiącu
e) kilka razy w roku

2. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?

- a) piwo
b) wino
c) wódka
d) likiery
e) nalewki
f) inne, jakie?.....

3. Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) chęć lepszej zabawy
b) dla towarzystwa
c) by zapomnieć o problemach
d) by złagodzić stres
e) pod wpływem znajomych
f) aby zmniejszyć objawy kaca
g) brak konkretnego powodu
h) inne, jakie?.....

4. Jak ocenia Pan/i szkodliwość spożywania alkoholu dla zdrowia?

- a) bardzo szkodliwe b) szkodliwe c) w małym stopniu szkodliwe d) nieszkodliwe

5. Czy w Pana/i miejscowości osoby niepełnoletnie mogą zakupić alkohol?

- a) tak b) nie c) nie wiem

6. Czy w Pana/i miejscowości osoby nietrzeźwe mogą zakupić alkohol?

- a) tak b) nie c) nie wiem

7. Proszę ocenić czy nadużywanie alkoholu na przestrzeni ostatnich 5 lat w Pana/i miejscowości:

- a) maleje b) jest stałe c) wzrasta d) nie wiem

8. Czy według Pana/i liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Pana/i miejscowości jest:

- a) mała b) wystarczająca c) duża d) zbyt duża e) nie wiem

9. Jak często zażywa Pan/i narkotyki?

- a) nie zażywam narkotyków -> przejdź do pytania 12
b) codziennie
c) kilka razy w tygodniu
d) kilka razy w miesiącu
e) kilka razy w roku

10. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) marihuana f) ekstazy
b) amfetamina g) środki nasenne
c) kokaina h) sterydy
d) grzyby halucynogenne i) dopalacze
e) LSD j) inne, jakie?.....

11. Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) chęć lepszej zabawy
b) dla towarzystwa
e) wpływ znajomych
f) aby zmniejszyć objawy kaca

- c) by zapomnieć o problemach
d) by złagodzić stres
- g) brak konkretnego powodu
h) inne, jakie?.....

12. Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania narkotyków dla zdrowia?

- a) bardzo szkodliwe b) szkodliwe c) w małym stopniu szkodliwe
d) nieszkodliwe

13. Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?

- a) całkowicie niedostępne b) trudno dostępne c) łatwo dostępne d) nie wiem

14. Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania dopalaczy dla zdrowia?

- a) bardzo szkodliwe b) szkodliwe c) w małym stopniu szkodliwe
d) nieszkodliwe

15. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

- a) całkowicie niedostępne b) trudno dostępne c) łatwo dostępne d) nie wiem

16. W której z niżej wymienionej instytucji może Pan/i uzyskać pomoc w sytuacji nadużywania alkoholu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) Policja, Straż Miejska
b) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
c) Grupa AA Alkoholowych
d) Dom dla Samotnie Wychowujących Matek
e) Ośrodek Leczenia Uzależnień
f) Ośrodek Interwencji Kryzysowej
g) telefon zaufania
- h) Zespół Interdyscyplinarny
i) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
j) Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów
k) Kościół
l) radziłbym sobie sam
ł) szukałbym pomocy w Internecie
m) nie wiem
n) inne, jakie?.....

17. Jakie według Pana/i mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub dopalaczy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) nie występują negatywne konsekwencje
b) zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego
c) wysokie koszty leczenia
d) pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych
e) obniżenie efektywności nauki
- f) obniżenie efektywności w pracy
g) poważne kłopoty finansowe
h) nie wiem
i) inne, jakie?.....

18. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Pana/i zdaniem aktem przemocy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) krytykowanie wyglądu
b) grożenie, straszenie
c) nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki
d) kradzież pieniędzy lub innej własności
e) podszywanie się w Internecie
f) zmuszanie do oddawania pieniędzy
- g) zmuszanie do oglądania pornografii
h) bicie przedmiotami
i) okazywanie braku szacunku
j) wysyłanie obraźliwych wiadomości
k) spoliczkowanie
l) całowanie, dotykanie wbrew woli

19. Proszę zaznaczyć czy poniższe zdania są według Pana/i prawdziwe czy fałszywe:

	Prawda	Fałsz	Nie wiem
Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia.	☐	☐	☐
Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasługuje.	☐	☐	☐
Nie trzeba mieć siniaków i złamanych kości, aby być ofiarą przemocy domowej. Poniżanie i obelgi boją tak samo jak bicie.	☐	☐	☐
Nawet po wielu latach osoba doznająca przemocy może przerwać przemoc.	☐	☐	☐
Brak zrozumienia, brak fizycznego wyrażania uczuć, brak słownego wyrażania uczuć, brak wsparcia emocjonalnego jest też przemocą.	☐	☐	☐
Gwałt w małżeństwie nie istnieje.	☐	☐	☐

20. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?

- a) tak b) nie c) nie wiem

21. Czy w Pana/i domu występuje problem przemocy?

- a) tak b) nie -> przejdź do pytania 26

22. Czy problem przemocy w Pana/i domu związany jest z:

- a) piciem alkoholu b) zażywaniem narkotyków c) zażywaniem dopalaczy
d) zażywaniem leków e) inne, jakie?.....

23. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?

- a) tak b) nie -> przejdź do pytania 26

24. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) rodzice b) rodzeństwo c) dziadkowie d) dziecko/dzieci e)partner/partnerka
f) inne osoby, jakie?.....

25. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) psychiczna b) fizyczna c) seksualna d) ekonomiczna f) zaniedbanie e) nie wiem

26. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek sprawcą przemocy w swoim domu?

- a) tak b) nie -> przejdź do pytania 29

27. Wobec kogo zdarzyło się Panu/i stosować przemoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) wobec rodziców b) wobec rodzeństwa c) wobec dziadków d) wobec dziecka/dzieci
e) wobec partnera/partnerki f) innych osób, jakich?.....

28. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i stosował/a? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) psychiczna b) fizyczna c) seksualna d) ekonomiczna f) zaniedbanie e) nie wiem

29. Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec partnera?

- a) tak b) nie c) nie wiem

30. Czy uważa Pan/i, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny ?

- a) tak b) nie c) nie wiem

Drogi Uczniu,

Prosimy o wypełnienie ankiety dotyczącej problemów społecznych mogących występować w Twoim otoczeniu. Nie jest to żaden test. Nie ma tu dobrych i złych odpowiedzi. Jeśli nie znajdziesz odpowiedzi całkiem trafnej, zaznacz najbardziej przybliżoną. Mamy nadzieję, że ten kwestionariusz będzie dla Ciebie interesujący. Wyniki posłużą do opracowania diagnozy problemów gminy i zaplanowania działań profilaktycznych. Z góry dziękujemy za udział w badaniu.

„Zadanie realizowane na zlecenie Gminy Miasta Tarnowa, w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Tarnowa na 2016 rok”

1. Czy piłeś kiedykolwiek alkohol?

a) tak b) nie → jeżeli wybrałeś tę odpowiedź w pytaniach nr 2 do 4 zaznacz odpowiedź „a” i przejdź do pytania 5

2. Jaki rodzaj alkoholu piłeś? Można wybrać kilka odpowiedzi.

a) nie piłem alkoholu b) piwo c) wódka
d) likier, nalewka e) szampan f) wino
g) inne, jakie?.....

3. Czy rodzice wiedzą, że zdarzyło Ci się pić alkohol?

a) nie piję alkoholu b) tak c) nie

4. Gdzie zdarzyło Ci się pić alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi.

a) nie piję alkoholu d) u koleżanki, kolegi
b) w domu e) podczas szkolnych wycieczek
c) na terenie szkoły f) w innym miejscu

5. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi.

a) kupują jej starsi koledzy d) sama sobie kupuje
b) podkrađa rodzicom w domu e) nie wiem
c) prosi obcych ludzi pod sklepem o zakup

6. Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

a) łatwe b) trudne c) nie wiem

7. Czy zdarzyło Ci się zażyć kiedykolwiek narkotyki?

a) tak b) nie

8. Gdybyś chciał zdobyć narkotyki w swojej miejscowości byłoby to:

a) łatwe b) trudne c) nie wiem

9. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki? Można wybrać kilka odpowiedzi.

a) nie znam takich miejsc b) na osiedlu c) w szkole, przed szkołą d) w centrum miasta
e) na dyskotece f) w siłowni g) inne miejsca, jakie?...h) nie wiem

10. Czy zdarzyło Ci się zażyć kiedykolwiek dopalacze?

a) tak b) nie

11. Gdybyś chciał zdobyć dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

- a) łatwe b) trudne c) nie wiem

12. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić dopalacze? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) nie znam takich miejsc b) na osiedlu c) w szkole, przed szkołą d) w centrum miasta
e) na dyskotecce f) w siłowni g) inne miejsca, jakie?.....
h) nie wiem

13. Z jakich powodów osoby w Twoim wieku sięgają po środki takie jak alkohol, narkotyki, dopalacze. Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) ciekawość e) obawa przed odrzuceniem
b) chęć zaimponowania innym f) poszukiwanie wrażeń
c) świętowanie okazji g) inne, jakie?.....
d) chęć wpłynięcia na myśli, emocje

14. Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) rodzice e) inne osoby
b) nauczyciele f) sam pozyskuję wiedzę na ten temat
c) koleżanki, koledzy g) nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat
d) pedagog, psycholog szkolny

15. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) krytykowanie wyglądu g) zmuszanie do oglądania pornografii
b) grożenie, straszenie h) bicie przedmiotami
c) nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki i) okazywanie braku szacunku
d) kradzież pieniędzy lub innej własności j) wysyłanie obraźliwych wiadomości
e) podszywanie się w Internecie k) spoliczkowanie
f) zmuszanie do oddawania pieniędzy l) całowanie, dotykanie wbrew woli

16. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe:

	Prawda	Fałsz	Nie wiem
Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia.	☐	☐	☐
Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasługuje.	☐	☐	☐
Nie trzeba mieć siniaków i złamanych kości, aby być ofiarą przemocy domowej. Poniżanie i obelgi bolą tak samo jak bicie.	☐	☐	☐
Nawet po wielu latach osoba doznająca przemocy może przerwać przemoc.	☐	☐	☐
Brak zrozumienia, brak fizycznego wyrażania uczuć, brak słownego wyrażania uczuć, brak wsparcia emocjonalnego jest też przemocą.	☐	☐	☐

17. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

- a) tak b) nie c) nie wiem

18. Czy doświadczyłeś kiedyś przemocy ze strony rówieśników?

- a) tak b) nie

19. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec rówieśników?

- a) tak b) nie

32. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu? Wybierz z listy wszystkie odpowiedzi zgodne z prawdą.

- a) nie korzystam z komputera i Internetu
- b) nauka
- c) kontakt ze znajomymi
- d) poznawanie nowych osób
- e) oglądanie filmów
- f) słuchanie muzyki
- g) granie w gry online
- h) robienie zakupów
- i) prowadzenie bloga lub własnej strony
- j) inne, jakie?.....

33. Czy czułeś się kiedykolwiek źle z powodu braku dostępu do komputera lub Internetu?

- a) nie korzystam z komputera i Internetu
- b) tak
- c) nie

34. Czy korzystasz z komputera i Internetu w obecności osoby dorosłej, jeśli tak to kogo?

- a) nie korzystam z komputera i Internetu
- b) korzystam z komputera i Internetu bez obecności osób dorosłych
- c) mamy
- d) taty
- e) babci
- f) dziadka
- g) siostry/brata
- h) nauczyciela
- i) innej osoby, jakiej?.....

35. Czy na komputerze z którego korzystasz jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”.

- a) nie korzystam z komputera i Internetu
- b) tak
- c) nie
- d) nie wiem

36. Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami?

- a) nie korzystam z komputera i Internetu
- b) tak
- c) nie

37. Czy podałybyś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?

- a) nie korzystam z komputera i Internetu
- b) tak
- c) nie

38. Czy wiesz, czym jest cyberprzemoc?

- a) tak
- b) nie
- c) nie wiem

39. Cyberprzemoc to...

- a) zniszczenie sprzętu komputerowego
- b) nękanie w sieci
- c) piractwo komputerowe
- d) nie wiem

40. Netykieta to...

- a) wizytówka internetowa
- b) podpis pod e-mailem
- c) zbiór zasad zachowania obowiązujących w Internecie
- d) nie wiem

41. Czy doświadczyłeś kiedyś cyberprzemocy?

- a) tak, byłem sprawcą
- b) tak, byłem ofiarą
- c) nie
- d) nie wiem

42. Czy doświadczyłeś kiedyś przykrych dla ciebie zachowań przez Internet?

- a) nie doświadczyłem/am
- b) śledzenie moich działań w Internecie
- c) podszywanie się pode mnie przez inne osoby
- d) wysyłanie mi przykrych wiadomości
- e) robienie zdjęć/filmów, na które nie wyraziłeś/aś zgody
- f) obraźliwe komentowanie treści, które umieściłeś/aś w Internecie
- g) inne, jakie?.....

43. Twoja płeć: a) kobieta b) mężczyzna

44. Klasa: a) IV b) V c) VI

Drogi Uczniu.

Prosimy o wypełnienie ankiety dotyczącej problemów społecznych mogących występować w Twoim otoczeniu. Nie jest to żaden test. Nie ma tu dobrych i złych odpowiedzi. Jeśli nie znajdziesz odpowiedzi całkiem trafnej, zaznacz najbardziej przybliżoną. Mamy nadzieję, że ten kwestionariusz będzie dla Ciebie interesujący. Wyniki posłużą do opracowania diagnozy problemów gminy i zaplanowania działań profilaktycznych. Z góry dziękujemy za udział w badaniu.

„Zadanie realizowane na zlecenie Gminy Miasta Tarnowa, w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Tarnowa na 2016 rok”

45. Pijesz alkohol?

- a) piłem jednokrotnie
- b) piję kilka razy w roku
- c) piję parę razy w miesiącu
- d) piję parę razy w tygodniu
- e) piję codziennie
- f) nie piję alkoholu → **jeżeli wybrałeś tę odpowiedź w pytaniach 2 do 5 zaznacz odpowiedź „a” i przejdź do pytania 6**

46. Jaki rodzaj alkoholu pijesz najczęściej? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) nie piję alkoholu
- b) piwo
- c) wódka
- d) likier, nalewka
- e) szampan
- f) wino
- g) inne

47. Gdzie zdarzyło Ci się pić alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a)nie piję alkoholu
- b) w domu
- c) na terenie szkoły
- d) u koleżanki, kolegi
- e) pod sklepem
- f) podczas szkolnych wycieczek
- g) w barze, klubie
- h) w innym miejscu

48. Czy rodzice wiedzą, że pijesz alkohol?

- a) nie piję alkoholu b) tak c) nie -> przejdź do pytania 6

49. Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez siebie alkoholu

- a) nie piję alkoholu
b) nie zareagowali
c) zdenerwowali się i wyznaczyli karę
d) przeprowadzili rozmowę ze mną
e) szukali pomocy u specjalisty
f) inne, jakie?.....

50. Jaki stosunek według Ciebie mają rodzice/opiekunowie w związku z zażywaniem przez nieletnich alkoholu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) w ogóle nie reagują b) udają, że tego nie widzą c) starają się chronić
d) szukają pomocy u rodziny e) szukają pomocy u specjalisty
f) proszą o interwencje szkołę

51. Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

- a) łatwe b) trudne c) nie wiem

52. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) kupują jej starsi koledzy d) sama sobie kupuje
b) podkrađa rodzicom w domu e) nie wiem
c) prosi obcych ludzi pod sklepem o zakup

53. Czy podejmowałeś/aś próby odmawiania na propozycje spróbowania alkohol ?

- a) tak, ale nie udało mi się odmówić c) nie próbowałem/am odmówić
b) tak, udało mi się odmówić d) nie miałem takiej sytuacji

54. Jaka jest reakcja twoich rówieśników na osoby odmawiające picia alkoholu?

- a) zdziwienie
b) wyśmiewanie, krytyka
c) podziw, zrozumienie
d) obojętność
e) usilne namawianie
f) nie wiem
g) inna, jaka?.....

55. Nadużywanie alkoholu to ciągłe picie co najmniej dwudniowe występujące naprzemiennie z okresami trzeźwości.

- a) prawda b) fałsz c) nie wiem

56. Czy ktoś z twojej rodziny nadużywa alkoholu?

- a) tak b) nie -> przejdź do pytania 14

57. Kto z członków twojej rodziny nadużywa alkoholu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) mama b) tata c) brat d) siostra e) dziadek f) babcia
g) nie nadużywają alkoholu

58. Zażywasz narkotyki?

- a) nie zażywam narkotyków d) zażywam parę razy w miesiącu
b) zażyłem jednokrotnie e) zażywam parę razy w tygodniu
c) zażywam kilka razy w roku f) zażywam codziennie

59. Gdybyś chciał zdobyć narkotyki w swojej miejscowości byłoby to:

- a) łatwe b) trudne c) nie wiem

60. Zażywasz dopalacze?

- a) nie zażywam dopalaczy d) zażywam parę razy w miesiącu
b) zażyłem jednokrotnie e) zażywam parę razy w tygodniu
c) biorę kilka razy w roku f) zażywam codziennie

61. Gdybyś chciał zdobyć dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

- a) łatwe b) trudne c) nie wiem

62. Czy znasz konsekwencje prawne związane z zażywaniem i posiadaniem narkotyków lub dopalaczy?

- a) tak b) nie

63. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe:

	Prawda	Falsz	Nie wiem
Posiadanie narkotyków zagrożone jest karą pozbawienia wolności	☐	☐	☐
Handel narkotykami zagrożony jest karą pozbawienia wolności	☐	☐	☐
Produkcja narkotyków, wytwarzanie, przetwarzanie, przerabianie zagrożone jest karą pozbawienia wolności	☐	☐	☐
Uprawa i zbieranie narkotyków zagrożone jest karą pozbawienia wolności	☐	☐	☐
Ułatwianie użycia narkotyków zagrożone jest karą pozbawienia wolności	☐	☐	☐

64. Czy jesteś za legalizacją marihuany?

- a) tak b) nie c) nie wiem

65. Z jakich powodów osoby w Twoim wieku sięgają po alkohol, narkotyki, dopalacze.

Możesz wybrać wszystkie odpowiedzi zgodne z prawdą.

- a) ciekawość e) obawa przed odrzuceniem
b) chęć zaimponowania innym f) poszukiwanie wrażeń
c) świętowanie okazji g) inne
d) chęć wpłynięcia na myśli, emocje

66. Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub dopalaczy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) nie występują negatywne konsekwencje e) obniżenie efektywności nauki
b) zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego f) poważne kłopoty finansowe
c) wysokie koszty leczenia g) nie wiem
d) pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych h) inne, jakie?.....

67. Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy?

- a) od rodziny d) z telewizji i Internetu
b) ze szkoły e) z innych źródeł, jakich?.....
c) od znajomych

68. Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- e) rodzice e) inne osoby
f) nauczyciele f) sam pozyskuję wiedzę na ten temat
g) koleżanki, koledzy g) nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat
h) pedagog, psycholog szkolny

24. Do kogo zwróciłbyś się o pomoc będąc świadkiem lub doświadczając przemocy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) rodziny
- b) nauczycieli
- c) kolegów, koleżanek
- d) Policji, Straży Miejskiej
- e) telefon zaufania
- f) radziłbym sobie sam
- g) szukałbym pomocy w Internecie
- h) inne

69. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) krytykowanie wyglądu
- b) grożenie, straszenie
- c) nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki
- d) kradzież pieniędzy lub innej własności
- e) podszywanie się w Internecie
- f) zmuszanie do oddawania pieniędzy
- g) zmuszanie do oglądania pornografii
- h) bicie przedmiotami
- i) okazywanie braku szacunku
- j) wysyłanie obraźliwych wiadomości
- k) spoliczkowanie
- l) całowanie, dotykanie wbrew woli

70. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

- a) tak
- b) nie
- c) nie wiem

71. Czy doświadczyłeś kiedyś przemocy ze strony rówieśników?

- a) tak
- b) nie

72. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec rówieśników?

- a) tak
- b) nie

73. Czy w twoim domu występuje problem przemocy?

- a) tak
- b) nie -> przejdź do pytania 33

74. Czy zdarzyło ci się być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?

- a) tak
- b) nie -> przejdź do pytania 33

75. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) rodzice
- b) rodzeństwo
- c) dziadkowie
- d) inne osoby, jakie?..

76. Czy osoba, która stosowana wobec ciebie przemoc była pod wpływem:

- a) alkoholu
- b) narkotyków
- c) dopalaczy
- d) leków e)inne, jakie?..

77. Czy zdarzyło Ci się być kiedykolwiek sprawcą przemocy?

- a) tak
- b) nie -> przejdź do pytania 35

78. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

- a) wobec rodziców
- b) wobec rodzeństwa
- c) wobec dziadków
- d) innych osób

79. Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?

- a) tak
- b) nie

80. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe:

	Prawda	Fałsz	Nie wiem
Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia.	☐	☐	☐
Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasługuje.	☐	☐	☐
Nie trzeba mieć siniaków i złamanych kości, aby być ofiarą przemocy domowej. Poniżanie i obelgi bolą tak samo jak bicie.	☐	☐	☐
Nawet po wielu latach osoba doznająca przemocy może przerwać przemoc.	☐	☐	☐
Brak zrozumienia, brak fizycznego wyrażania uczuć, brak słownego wyrażania uczuć, brak wsparcia emocjonalnego jest też przemocą.	☐	☐	☐
Gwałt w małżeństwie nie istnieje.	☐	☐	☐

81. Oceń swoje poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie poniżej wymienionych osób. Wybierz po jednej odpowiedzi dla każdej z grup osób.

	Małe	Średnie	Duże		Małe	Średnie	Duże
Mama	☐	☐	☐	Tata	☐	☐	☐
Babcia	☐	☐	☐	Dziadek	☐	☐	☐
Ciotki	☐	☐	☐	Wujkowie	☐	☐	☐
Nauczycielki	☐	☐	☐	Nauczyciele	☐	☐	☐
Koleżanki	☐	☐	☐	Koledzy	☐	☐	☐

82. W której niżej wymienionej instytucji możesz uzyskać pomoc w sytuacji przemocy w rodzinie? Można wybrać kilka odpowiedzi.

a) Policja, Straż Miejska	h) Zespół Interdyscyplinarny
b) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	i) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
c) Grupa AA	j) Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
d) Dom dla Samotnie Wychowujących Matek	k) Kościół
e) Ośrodek Leczenia Uzależnień	l) radziłbym sobie sam
f) Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ł) szukałbym pomocy w Internecie
g) telefon zaufania	m) nie wiem
	n) inne, jakie?.....

Czy znasz dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

	1	2	3	4	5
nazwy instytucji	☐	☐	☐	☐	☐
adresy instytucji	☐	☐	☐	☐	☐
numery telefonów instytucji	☐	☐	☐	☐	☐
strony www instytucji	☐	☐	☐	☐	☐
osoby kontaktowe	☐	☐	☐	☐	☐

Legenda

- 5 – znam bardzo dobrze, w każdej chwili wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów
 4 - znam dobrze, wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów
 3 - nie jestem pewien czy znam, ale wiem jak znaleźć informacje w razie problemów
 2 – raczej nie znam, ale wiem jak znaleźć informacje w razie problemów
 1 – nie znam, nie wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów

84. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na granie w gry komputerowe?

c) do 1 godz.	c) od 3 do 6 godz.
d) 1-3 godz.	d) powyżej 6 godz.
f) nie gram w gry komputerowe	

85. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?

e) do 1 godz.	c) od 3 do 6 godz.
a) 1-3 godz.	d) powyżej 6 godz.
- e) nie korzystam z komputera i Internetu → jeżeli wybrałeś tę odpowiedź w pytaniach nr 42 do 46
 zaznacz odpowiedź „a” i przejdź do pytania 47

86. Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?

d) nie korzystam z komputera i Internetu	d) u znajomych
e) w domu	e) w kawiarence internetowej
f) w szkole	f) inne

87. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu? Wybierz z listy wszystkie odpowiedzi zgodne z prawdą.

- a) nie korzystam z komputera i Internetu
- b) nauka
- c) kontakt ze znajomymi
- d) poznawanie nowych osób
- e) oglądanie filmów
- f) słuchanie muzyki
- g) granie w gry online
- h) robienie zakupów
- i) prowadzenie bloga lub własnej strony
- j) inne

88. Czy czułeś się kiedykolwiek źle z powodu braku dostępu do komputera lub Internetu?

- b) nie korzystam z komputera i Internetu
- b) tak
- c) nie

89. Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu

z komputera lub Internetu np. przed rodzicami?

- a) nie korzystam z komputera i Internetu
- b) tak
- c) nie

90. Czy podałeś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?

- a) nie korzystam z komputera i Internetu
- b) tak
- c) nie

91. Cyberprzemoc to...

- a) zniszczenie sprzętu komputerowego
- b) nękanie w sieci
- c) piractwo komputerowe
- d) nie wiem

92. Netykieta to...

- a) wizytówka internetowa
- b) podpis pod e-mailem
- c) zbiór zasad zachowania obowiązujących w Internecie
- d) nie wiem

93. Czy doświadczyłeś kiedyś cyberprzemocy?

- a) tak, byłem sprawcą
- b) tak, byłem ofiarą
- c) nie
- d) nie wiem

94. Czy doświadczyłeś kiedyś przykrych dla siebie zachowań przez Internet?

- a) nie doświadczyłem/am
- b) śledzenie moich działań w Internecie
- c) podszywanie się pode mnie przez inne osoby
- d) wysyłanie mi przykrych wiadomości
- e) robienie zdjęć/filmów, na które nie wyraziłeś/aś zgody
- f) obraźliwe komentowanie treści, które umieściłeś/aś w Internecie
- g) inne, jakie?.....

95. Twoja płeć: a) kobieta b) mężczyzna

96. Klasa: a) I b) II c) III d) IV (dot. szkół ponadpodstawowych)

To już koniec pytań, jednak prosimy byś sprawdził czy żadne nie zostało bez odpowiedzi.

Dziękujemy!